

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 171 (13.402)

Trst, nedelja, 23. julija 1989

Včeraj uradno predstavil Cossigi seznam ministrov

Andreotti sestavil vlado

KD soglasno odobrila politični in programski sporazum petstrankarske koalicije Martelli in Carli glavni novosti nove vlade - Tudi Romita imenovan za ministra

In spet Giulio

VOJMR TAVČAR

Štirideset let je med protagonisti italijanskega političnega življenja, prav toliko let pa tudi v vladi kot podtajnik ali minister. Kot predsednik vlade je po številu mandatov dosegel Fanfanija, presegel Mora, zastaja le za svojim nekdanjim mentorjem De Gasperijem, ki je bil osemkrat za kr-milom vlade. V njegovi zbirki »dol-žnosti«
manjka samo ena: nikoli ni bil sekretar krščanske demokracije.

Andreotti, ki je snoči predstavil predsedniku republike Cossigi svojo novo vlado (prvo skupaj s socialisti), je skupaj s Fanfanijem italijanski po-litik, ki je najdlje na politični sceni in ki najbolje pozna državni stroj. Svojo kariero poslanca je začel takoj po vojni leta 1946, ko je bil pri 27 letih izvo-ljen za člana ustavodajne skupščine. Od takrat so mu volilci okrožja Rim-Latina-Viterbo-Frosinone vselej po-tidili zaupanje. Že leto po izvolitvi

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

DUŠAN KALC

RIM — Devet tednov in pol trajajoče vladne krize je konec. Andreotti se je včeraj popoldne povzpел na Kvirinal, kjer se je pred predsednikom republike Cossigo odvijal običajni obred (od osvoboditve do danes že 49. po vrsti). Andreotti VI. (šestič ima namreč vladne vaje v svojih ro-kah) je namreč Cossigi uradno izrekel pripravljenost, da sestavi novo (petstrankarsko) vlado, in mu izročil seznam ministrov. Danes bo nova vlada prisegla pred Cossigo, nato pa se bo sestala na prvi seji, na kateri bo izvolila podtajni-ka predsedstva vlade. To bo Andreottijev zvesti sodelavec Cristofori. Po srečanju s Cossigo se je novi ministrski pred-sednik sestel še s predsednikom senata Spadolinijem ter s predsednico poslanske zbornice Nilde Iotti, ter ju se-znanil z namenom, da se že v tem tednu predstavi z vlad-nim programom v parlamentu.

Pred odhodom na Kvirinal je moral Andreotti počakati še na dokončno mnenje svoje stranke glede petkovega spo-razuma s petimi tajniki vladne koalicije, potem ko so druge stranke, vključno s socialistično, že izrekle povoljno mne-nje. Tudi vodstvo KD je po skoraj dveh urah zasedanja soglasno odobrilo politični in programski sporazum. Po seji je neki novinar vprašal Andreottija, če je bilo težje doseči sporazum med petimi strankami ali med strujami KD. To je stranka svobodnih in močnih ljudi, je z običajno ironijo odgovoril Andreotti, in kadar si svoboden, je potrebna tudi razprava.

Znotraj KD pa kljub videzu ni potekalo vse tako idilič-no. Nad celotno zadevo še vedno leži senca zamer zaradi čudnega odnosa velikega dela stranke do De Mite, ki je najprej izgubil tajništvo stranke, nato pa še predsedstvo vlade. Forlani je skušal včeraj vso zadevo potisati ter še enkrat (z dodatno dozo hinavščine) izrazil vse priznanje bivšemu predsedniku vlade. Tudi Andreotti je v svojem

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

90 milijonov Japoncev bo danes izvolilo novi senat

TOKIO — Na Japonskem, ki ima več kot 90 milijonov volilnih upravi-čencev, bodo danes volitve za obnovo senata. Volitve bodo prav gotovo po-menile novo dobo za povojno japon-sko politiko, saj je celih 34 let nepre-kinjeno vladala liberalnodemokratska stranka, v zadnjih mesecih pa si je opozicija oziroma socialistična stranka na široko utrla pot.

Globoka kriza, ki je pretresla parla-ment po škandalu Recruit in povzroči-la odstop ministrskega predsednika Takešite, je že pokazala prve rezulta-te. Socialisti, ki jih vodi predsednica Takako Doi, so močno napredovali, od 11 na 30 odst., liberaldemokrati pa so izgubili 15 odstotkov glasov. Pred škandalom, ki je na mesto Takešite privedel Sosuke Uno, so namreč imeli več kot 40-odstotni konsens, sedanji pa ne dosega 25 odst. K nazadovanju liberaldemokratov pa so pripomogli sam Sosuke Uno, čigar izvenzakonske grehe je objavila njegova »kupljena«
priateljica, ter neumestne izjave ne-katerih kandidatov te stranke. Sociali-sti pa lahko računajo tudi na podpo-ro ženskega dela volilnih upraviče-cev, saj se predsednica stranke zavze-ma za večjo enakopravnost in uvelja-vitev ženske v zasebnem in javnem življenju ter za ukinitvev nekaterih no-vih davkov, ki jih je uvedel socialde-mokrat Uno.

Po obrekovalnih pismih zoper sodnika Falconeja

Višji sodni svet je ugriznil v strupeno palermsko jabolko

RIM — Palermski sodni palači so že lani nadeli vzdevek »palače strupov«, saj se v njenih »žilah«
menda res pre-taka samo strup, kot so dokazali tudi letošnji primeri anonimnih pisem, ki so blatila sodnika Falconeja in njego-ve sodelavce ter težke obtožbe, ki so padle na sodnika Di Piso.

V sodni palači pa pravijo tudi, da obstajata le dva načina, s katerima se lahko zaustavi kako preiskavo: lahko se fizično odpravi sodnika, ki jo vodi, ali pa se njegovo etično in profesio-nalno podobo temeljito razgrta. V pri-meru sodnika Falconeja so se neznan-ci menda odločili za oba sistema, saj so ga skušali blatiti z anonimnimi pis-mi in so nastavili sodniku past, ki se ji je le v zadnjem trenutku izognil.

O žgočem vprašanju anonimnih pi-sem so včeraj razpravljale notranje komisije višjega sodnega sveta, ki so posvetile prvi dan izrednega zaseda-nja, zbiranju podatkov o primeru so-dnika Falconeja in domnevnega ano-nimnika. Že v poznih juturnjih urah se je razvedelo, da je oseba, ki jo imajo na sumu, da je napisala anonimna pis-

ma (to je sodnik Alberto Di Pisa) pro-sila člane Višjega sodnega sveta, naj jo zasljišijo. Sodnika Di Piso bodo za-slišali že v ponedeljek, v Palermu pa trdijo, da je njegov ugled že načet in da se bo zelo težko rešil vzdevka »vra-na«.

Kljub temu pa so člani Višjega so-dnega sveta izrazili prepričanje, da bodo popolnoma razčistili primer ano-nimnih pisem, saj je že vsem na dlani, da gre za potezo, s katero se lahko okoristi edinole mafija. Sodniki so vsekakor bili mnenja, da je bil ano-nimni pisec seznanjen z nekaterimi podrobnostmi, ki so jih znali le najožji Falconejevi sodelavci.

Destabilizacija znotraj sodnih usta-nov je že od nekdaj cilj palermskih vodilnih mafijskih družin, ki so jim maksiprocesi vsaj delno prišli do žive-ga. Sodnik Falcone je pravkar vodil dve zapleteni preiskavi, tisto, ki je pri-vedla do aretacije skesanca Totuccia Contorna, in ono, ki je skušala najti naročnike umora mafijskega botra Vincenza Puccia.

Govor Mirana Potrča ob dnevu slovenske vstaje

»Zatreti je treba poskuse zmanjševanja pomena NOB«

LJUBLJANA — 22. julij, dan vstaje slovenskega naroda so letos praznova-li skromneje kot prejšnja leta. Na osrednji proslavi, ki je potekala v skupščini, so posameznikom in organi-zacijam podelili priznanja in nagrade, slavnostni govor pa je imel predse-dnik skupščine Miran Potrč.

Potrč je svoj govor začel in tudi za-ključil z mislijo, da vsa suverenost iz-vira predvsem iz naroda samega. Del govora je posvetil zgodovinskimi do-godkom vstaje s posebnim poudarkom na prispevek, ki ga je dal slovenski narod v boju proti okupatorju, govoril pa je tudi o gospodarski krizi ter o novi slovenski in jugoslovanski ustavi. »Slovenski narod priznava in mora priznavati zgodovinski pomen narod-noosvobodilne borbe in narodne revo-lucije in mora odločno zavrniti vsak poskus zmanjševanja njene vloge,«
je poudaril Potrč in nadaljeval rekoč, da se Slovenci niso vključili v jugoslo-vansko federacijo zato, da bi si sami krojili svobodo in neodvisnost, temveč

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Nagrajenci ob dnevu vstaje

LJUBLJANA — Nagrade vsta-je slovenskega naroda, ki so jih podelili na osrednji proslavi v ljubljanski skupščini, so letos prejeli: zgodovinar in književnik France Filipčič za življenjsko delo; dr. Milan Ževrat in Drago Vresnik za monografiji na temo narodnoosvobodilne vojne; Vid Vremec za knjigo Pinko Toma-žič in drugi tržaški proces 1941; Miloš Mikeln, Rajko Ranil in Urban Koder za film Živela svo-boda. Posebne nagrade so dobili uredniški odbor zbornika Parti-zanski koridor, oddelek za na-rodno revolucijo pri Mestnem muzeju ter fotografski oddelek muzeja revolucije Slovenije.

Rojstni dan z ugrabitelji za 20-letnega Cesareja

PAVIA — Cesare Casella je včeraj praznoval dvajseti rojstni dan. Njegova mama, ki si je na terenu pridobila vzdevek Mati Korajža, je napisala odprto pismo ugrabljenemu sinu in ga izročila redakciji dnevnika Il Giorno, ki ga je objavil na prvi strani. V pismu je gospa Casella primerjala dobo sinove ugrabitve z nosečnostjo. Sinu je povedala, kako se je zanj borila devet mesecev, da bi ga spravila na svet, sedaj pa se že osemnajst mesecev bori, da bi ji ga vrnil. V obeh primerih je bilo mučno, pravi gospa Casella, tokrat pa so muke neznosne.

V Pavii se medtem množijo solidarnostne akcije, ki so lahko le v moralno podporo družini Casella. Vsak dan dobi-ta zakonca Casella na desetine solidarnostnih pisem, soli-darnost prebivalstva pa žal ni veliko pomagala gospe Ca-selli niti takrat, ko je prehodila Locrijsko območje.

Na politični ravni se trenutno premika pavijški župan Sandro Bruni, ki je za televizijske dnevnike mrež RAI po-snel sporočilo ugrabiteljem, iz dneva v dan pa pričakuje sporočilo iz Rima, saj je že nekajkrat prošil predsednika republike Cossigo naj se sestane z njim. Župan bi rad s predsednikom republike poglobil vprašanje ugrabljenega Cesareja in akcij, ki jih misli država podpreti, da bi čim prej rešili fanta.

V Italiji občutno manj nemških gostov

BENETKE — Medtem ko se Itali-ja postopno odpravlja na počitnice (včeraj je bil na vseh avtocestah in cestah gost promet, vendar brez zasto-jev), se gostinski delavci vprašujejo, kako bo z letošnjo sezono. Na jadranskih plažah v bistvu ni tradicionalnih gostov - Nemcev, ki so s svojo prisot-nostjo vselej prilili kar krepko kopico tuje valute italijanski turistični bilan-ci. Najhuje je v Venetu, kjer turistična podjetja že razmišljajo o korenitem zmanjšanju sezonskega osebja. Kaže namreč, da so doslej v Venetu imeli okoli 40 odstotkov manj nočitev in nič ne kaže, da bi v še slabem mesecu visoke sezone lahko nadoknadili za-mujeno. Če bodo v Venetu gostje še izostali, bo že prihodnji teden odpos-lanih prvih 1.000 odpovednih pisem. »Padec nočitev,«
je izjavil predsednik gostincev Baroldi, »je posledica odpovedanih rezervacij. Očitno je ostra kampanja zlasti v nemškem tisku ime-

la posledice. In napovedana odpoved-na pisma najbrž ne bodo edina druž-bena posledica recesije, če nam ne bo uspelo spreobrniti trenda.«

Manjši dotok turistov potrjujejo tudi uradni statistični podatki. Junija letos je bilo v italijanskih hotelih 7 odstot-kov nočitev manj kot lani. V primerja-vi z majem je nekoliko ublažen padec domačih turistov, veliko bolj izrazit pa je padec tujih turistov, katerih je za okroglih 14 odstotkov manj. Med tuji-mi turisti se je znatno zmanjšal prihod Nemcev (lani jih je bilo okoli 11 mili-jonov), ki so italijanski turistični bi-lanci navrgli okoli 5.300 milijard lir. Nekoliko več je ameriških gostov (okoli 5 odstotv) in Japoncev, vendar njihovo večje zanimanje za Italijo ne more odtehtati odsotnosti severnoev-ropskih gostov.

Na sliki: med tednom je marsika-tera plaža nenavadno prazna

Andreotti se bo v sredo predstavil v senatu, v petek pa v poslanski zbornici

Parlament bo že ta teden izglasoval zaupnico

NADALJEVANJE S 1. STRANI

dolgem posegu, med katerim je orisal glavne smernice svojega vladnega programa, poudaril, da je bil pri reševanju vladne krize olajšan prav zaradi ogromnega dela, ki ga je pred njim opravil De Mita. Eden glavnih predstavnikov premagane in razočarane levece Bodrato je sicer izrazil zadovoljstvo, da se je najdaljša vladna kriza končno razčistila, vendar bo treba v zvezi s tem v prihodnje marsikaj razčistiti. Tej bojni napovedi se je pridružil tudi Granelli, ki je dokaj skeptičen nad doseženim sporazumom. Po njegovem obstaja nevarnost, da zaveznitvo ne bo šlo preko majavega premirja.

Vladnega predsednika pa vse to ne moti. Glede poteka vladne krize in njenega reševanja je dejal, da je v teh zadevah odveč iskati racionalne odgo-

vore. Stvari gredo pač kot gredo: enkrat teče zajec, enkrat lisica, je bil smisel njegovih izjav. Na vprašanje, če bo njegova vlada trdna in trajna, je odgovoril, da je vsekakor proicirana v leto 92. Zanimiva pa je njegova odločitev, da se bo vsaj enkrat mesečno redno posvetoval s tajniki petih strank koalicije. Marsikdo je v tem razbral težnjo, da ga bolj zanimajo mnenja političnih tajništev kot pa mnenja in stališča parlamenta. Na ta sum je odgovoril s trditvijo, da je on sam rojen parlamentarec in da zato ne bi mogel nikoli zanemariti parlamenta.

Včerajšnji dan je do Andreottijevega odhoda na Kvirinal potekal v mrzlični izdelavi seznama ministrov. Do zadnjega je bilo namreč odprto vprašanje, koga bo določila demokristjan-

ska levica. Prav tako je nad celotno operacijo lebdela nevarnost socialdemokratskih reakcij zaradi odpadnika Romite. Malo pred odhodom na Kvirinal se je Andreotti še enkrat sestal s Cariglio in dokončno razčistil zadevo. Romita naj bi stopil v socialistično parlamentarno skupino in s tem mu je bila odprta pot v vlado.

V novi vladi je 15 demokristjanov (v prejšnji jih je bilo 16) in 2 liberalca (prej je bil samo eden). Vse ostalo je nespremenjeno. Deset ljudi je novih. To so Martelli, Carli, Martinazzoli, Bernini, Vizzini, De Lorenzo, Facchiano, Misasi, Sterpa, Romita in Conte. Iz vlade pa odhajajo poleg De Mite še Amato, Colombo, Zanone, Galloni, Ferri, Bono Parrino, La Pergola, Tognoli ter Santuz kot predstavnik naše dežele.

Sestava nove Andreottijeve vlade

PREDSEDNIK VLADE:

Giulio Andreotti (KD)

PODPREDSEDNIK VLADE:

Claudio Martelli (PSI)

ZUNANJE ZADEVE

Gianni De Michelis (PSI)

NOTRANJE ZADEVE:

Antonio Gava (KD)

PRAVOSODJE:

Giuliano Vassalli (PSI)

ZAKLAD:

Guido Carli (KD)

PRORAČUN IN GOSPODARSKO NAČRTOVANJE:

Paolo Cirino Pomicino (KD)

FINANCE:

Rino Formica (PSI)

ŠOLSTVO:

Sergio Mattarella (KD)

OBRAMBA:

Mino Martinazzoli (KD)

JAVNA DELA:

Giovanni Prandini (KD)

KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO:

Calogero Mannino (KD)

POŠTA IN TELEKOMUNIKACIJE:

Oscar Mammi (PRI)

INDUSTRIJA, TRGOVINA IN OBRATNIŠTVO:

Adolfo Battaglia (PRI)

DELO IN SOCIALNO SKRBSTVO:

Carlo Donat Cattin (KD)

PREVOZI:

Carlo Bernini (KD)

TRGOVINA S TUJINO:

Renato Ruggiero (PSI)

TRGOVSKA MORNARICA:

Carlo Vizzini (PSDI)

DRŽAVNE UDELEŽBE:

Carlo Fracanzani (KD)

ZDRAVSTVO:

Francesco De Lorenzo (PLI)

TURIZEM IN PRIREDITVE:

Franco Carraro (PSI)

KULTURNE IN AMBIENTALNE DOBRINE:

Ferdinando Facchiano (PSDI)

OKOLJE:

Giorgio Ruffolo (PSI)

UNIVERZE IN ZNANSTVENE RAZISKAVE:

Antonio Ruberti (PSI)

MINISTRI BREZ LISTNICE

VPRAŠANJE JUGA:

Riccardo Misasi (KD)

CIVILNA ZAŠČITA:

Vito Lattanzio (KD)

ODNOSI S PARLAMENTOM:

Egidio Sterpa (PLI)

DEŽELNE ZADEVE IN USTAVNA VPRAŠANJA:

Antonio Maccanico (PRI)

POLITIKA ES:

Pierluigi Romita (PSI)

MESTNA OBMOČJA:

Carmelo Conte (PSI)

DRUŽBENA VPRAŠANJA:

Rosa Russo Jervolino (KD)

JAVNE UPRAVE:

Remo Gaspari (KD)

49 povojnih vlad

predsedniki vlad	vladne stranke	datum sestave	datum odstopa	trajanje dni
PARRI	KD-KPI-PSI-PLI-PDL-P.DA.	20.06.45	24.11.45	157
DE GASPERI 1	KD-KPI-PSI-PLI-PDL-P.DA.	10.12.45	1.07.46	203
DE GASPERI 2	KD-KPI-PSI-PRI	13.07.46	10.01.47	191
DE GASPERI 3	KD-KPI-PSI	2.02.47	13.05.47	100
DE GASPERI 4	KD-PLI-PSLI-PRI	31.05.47	12.05.48	347
DE GASPERI 5	KD-PLI-PSLI-PRI	23.05.48	12.01.50	599
DE GASPERI 6	KD-PSLI-PRI	27.01.50	16.07.51	535
DE GASPERI 7	KD-PRI	26.07.51	29.06.53	704
DE GASPERI 8	KD	16.07.53	28.07.53	12
PELLA	KD	17.08.53	5.01.54	141
FANFANI 1	KD	18.01.54	30.01.54	12
SCELBA	KD-PSDI-PLI	10.02.54	22.06.55	497
SEGGI 1	KD-PSDI-PLI	6.07.55	6.05.57	679
ZOLI	KD	19.05.57	19.06.58	396
FANFANI 2	KD-PSDI	1.07.58	26.01.59	209
SEGGI 2	KD	15.02.59	24.02.60	374
TAMBRONI	KD	25.03.60	19.07.60	116
FANFANI 3	KD	26.07.60	2.02.62	556
FANFANI 4	KD-PSDI-PRI	21.02.62	16.05.63	449
LEONE 1	KD	21.06.63	5.11.63	137
MORO 1	KD-PSI-PSDI-PRI	4.12.63	26.06.64	205
MORO 2	KD-PSI-PSDI-PRI	22.07.64	21.01.66	548
MORO 3	KD-PSI-PSDI-PRI	23.02.66	5.06.68	833
LEONE 2	KD	24.06.68	19.11.68	148
RUMOR 1	KD-PSI-PRI	12.12.68	5.07.60	205
RUMOR 2	KD	5.08.69	7.02.70	186
RUMOR 3	KD-PSI-PSDI-PRI	27.03.70	6.07.70	101
COLOMBO	KD-PSI-PSDI-PRI	6.08.70	15.01.72	527
ANDREOTTI 1	KD	17.02.72	26.02.72	9
ANDREOTTI 2	KD-PSDI-PLI	26.06.72	12.06.73	351
RUMOR 4	KD-PSI-PSDI-PRI	7.07.73	2.03.74	238
RUMOR 5	KD-PSI-PSDI	14.03.74	3.10.74	203
MORO 4	KD-PRI	23.11.74	7.01.76	410
MORO 5	KD	12.02.76	30.04.76	178
ANDREOTTI 3	KD	29.07.76	16.01.78	536
ANDREOTTI 4	KD	11.03.78	31.01.79	326
ANDREOTTI 5	KD-PRI-PSDI	20.03.79	31.03.79	11
COSSIGA 1	KD-PSDI-PLI	4.08.79	19.03.80	228
COSSIGA 2	KD-PSI-PRI	4.04.80	27.09.80	176
FORLANI	KD-PSI-PSDI-PRI	18.10.80	26.05.81	220
SPADOLINI 1	KD-PSI-PSDI-PRI-PLI	23.06.81	7.08.82	405
SPADOLINI 2	KD-PSI-PSDI-PRI-PLI	23.08.82	13.11.82	82
FANFANI 5	KD-PSI-PSDI-PLI	1.12.82	29.04.83	149
CRAXI 1	KD-PSI-PSDI-PRI-PLI	4.08.83	27.06.86	1058
CRAXI 2	KD-PSI-PSDI-PRI-PLI	1.08.86	3.03.87	214
FANFANI 6	KD-NEODVISNI	17.04.87	28.04.87	11
GORIA	KD-PSI-PSDI-PRI-PLI	28.07.87	11.03.88	227
DE MITA	KD-PSI-PSDI-PRI-PLI	13.04.88	19.05.89	372
ANDREOTTI 6	KD-PSI-PSDI-PRI-PLI	22.07.89	—	—

tržno obvestilo

KREM01/7

Raziskovalci na Švedskem simpoziju v Uppsali

Zavrtnjena oprostitev za... sonce

»Krivo je, ker lahko škoduje koži«

MILAN — Desetine znanstvenikov ga je spoznalo za krivega in ga potpisnilo na zatožno klop. »Revež« o katerem je beseda, je veliko in mogočno sonce, ki je na nedavnem kongresu najemnitvenjših evropskih znanstvenikov v Uppsali prišlo pod obtožbo.

Njegova krivda je ta, škoduje koži, povzroča opekline in razjede, če se mu izpostavimo predolgo časa in brez previdnosti.

Povsem razumljivo je torej, da sonce ni bilo oproščeno, še zlasti spriču obteževalne okoliščine, da daljše izpostavljanje njegovim žarkom lahko povzroči kožnega raka. K sreči pa se kožni rak v primeru, da ga pravočasno odkrijemo, lahko ozdravi v 95 odstotkih primerov.

Vendar pa za ljubitelje zagorelosti položaj vendarle ni brezupen. Neka multinacionalna družba s sedežem v New Yorku je namreč nedavno objavila rezultate svojih izvirnih raziskav. V njenih laboratorijih so izdelali novo serijo proizvodov za sončenje, ki s kombinacijo treh posebnih filtrov (kemične snovi, ki vpijajo najbolj nevarne žarke UV) dovoljujejo podaljšano izpostavljanje soncu, ne da bi tvegali poškodbe na koži.

Ti novi sončni proizvodi multinacionalne družbe Korff dovoljujejo zdravo zagorelost in jih tako v Združenih državah Amerike kot v Evropi prodajajo v lekarnah. Dobite jih v dveh različnih verzijah: za otroke (ki so bolj izpostavljeni nevarnostim sončnega sevanja) in za odrasle.

Drnovškovo svarilo pred nacionalizmom

LJUBLJANA — Včeraj je predsednik predsedstva SFRJ Janez Drnovšek govoril na svečanosti ob promociji nekaj sto gojencev petih vojaških akademij v oficirje Jugoslovanske ljudske armade. Proslave se je udeležil v spremstvu obrambnega ministra Veljka Kadjevića in predsednika jugoslovanskih komunistov Milana Pančevskega, drugih visokih jugoslovanskih politikov in predstavnikov akreditiranih vojaških misij v Jugoslaviji.

Predsednika Drnovška so na kraju dogajanja točno ob deveti uri dopoldan najavile fanfare, nakar je nastopil na prizorišču v spremstvu obrambnega ministra. Po intoniranju državne himne in prebiranju ukaza predsedstva SFRJ o promociji gojencev v oficirje, je predsednik državnega predsedstva najprej pozdravil zbrane, nato pa nadaljeval z govorom. Rekel je, da so se skupaj s slabšanjem gospodarskih razmer v državi poslabšali tudi odnosi med narodi in republikami. Ob padanju življenjskega standarda in rasti nezaposlenosti ljudje izgubljajo življenjsko perspektivo in zaupanje v sistem in se zlahka pridružujejo raznim iracionalnim gibanjem, kot so na primer različne oblike nacionalizma, je poudaril predsednik Drnovšek.

Opozoril je na nevarnost mednarodnih spopadov in da ima malokatera država na svetu takšne izkušnje z nevarnostmi nacionalizma, kot jih ima Jugoslavija.

Rekel je še, da se je predsedstvo opredelilo za bolj intenzivno vključevanje Jugoslavije v mednarodne integracijske procese, še posebej evropske. V času, ko je Evropa presegla svoja nekdanja nasprotja in stopila v procese nadnacionalne integracije, je po mnenju predsednika Drnovška nerazumljivo, da se v Jugoslaviji notranja nasprotovanja spet budijo in vodi jo v spopade, namesto v sodelovanje. Prepričan sem, je poudaril predsednik Drnovšek, da bo učinkovito izvajanje gospodarske reforme ustvarilo objektivne pogoje za zmanjševanje sedanjih mednarodnih in socialnih napetosti. Pri tem pa je opozoril, da bo za uspeh potrebno izvesti tudi politične reforme. Zato se je predsedstvo SFRJ že odločilo, da predlaga nove spremembe ustave. Ta naj bi izhajala iz pozitivnih in negativnih izkušenj dosedanjega jugoslovanskega ustavnega razvoja, zaščitila pravice posameznika, spreminila volilni sistem, opredelila politični pluralizem in razpletla lastninska razmerja in odnose v federaciji.

V Abhaziji nove žrtve medetničnega nasilja

MOSKVA — Mednacionalni izpadi v Abhaziji so včeraj terjali tri nove žrtve. Tiskovna agencija Tass poroča, da so v vasi Ostapi neznanci streljali na skupino prostovoljcev, ki so z ulic odstranjevali pregrade. Neznanci so streljali na slepo, pri tem pa so ubili nekega študenta iz Leningrada, poročnika milicije in nekega 18-letnega fanta.

V vsej deželi je položaj zaskrbljujoč, saj dosedanji ukrepi niso obrodili zaželenih sadov. Po vsakem navideznem zatišju se izgredi ponovijo s še večjo nasilnostjo, kot priča včerajšnji dogodek. Vse tovarne, javni uradi in šole so še naprej zaprte, stankajo pa tudi uslužbenci javnih prevozov. V Suhumiju in Gagri pa so vso noč zasedali demokratični predstavniki gruzijske in abhaške narodnosti in nakazali nekaj predlogov za vzpostavitev miru, ki pa so v javnosti naleteli na gluha ušesa.

Medetnični spori pa se medtem širijo tudi v druge pokrajine. V glavnem mestu Estonije, Talinu, so demonstrirali pripadniki ruske manjšine. Demonstracije so priredila razna delavska in internacionalistična združenja, nekatere od teh organizacij pa so bile doslej popolnoma neznane. Na glav-

nem mestnem trgu se je zbralo več stotin demonstrantov, ki so ostro protestirali proti zakonu o uradnosti estonskega jezika. Ruska manjšina meni, da ta zakon omejuje njihovo pravico o rabi ruščine ter jezikov drugih manjšin, ki živijo v Estoniji.

Mednacionalna problematika je torej spet prevzela prvo mesto v poročanju sovjetske tiskovne agencije, med tem pa se še nadaljujejo rudarske stavke. Ponekod se je stavkovni val umiril, včeraj se je položaj normaliziral tudi v Karagandi v Kazahstanu, v Donbassu pa rudarji še vztrajajo pri svojih zahtevah. Poleg že odobrenih pridobitev rudarji zahtevajo reformo pokojninskega sistema in jamstvo vlade, da bo spoštovala sprejete obveznosti. Rudarji so sporočili, da ne bodo zapustili glavnega trga v Donecku, kjer že štiri dni zborujejo, dokler ne bo iz Moskve prišel ustrezen odgovor. Od petka pa stankajo tudi v premogovnem revirju Pavlograd. Njihov protest povzroči dnevno za več kot milijon rubljev škode. Poleg finančnih izboljšav rudarji zahtevajo tudi status neodvisnih državnih podjetij in večjo avtonomijo. Kljub temu pa Tass optimistično napoveduje, da se bodo stavke rudarjev končale še ta teden.

nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani

● Giulio

za poslanca je bil podtajnik pri predsedstvu vlade, leta 1954 pa je bil prvi imenovan za ministra.

Giulio Andreotti se je rodil leta 1919 v Rimu, kjer je študiral in kjer je preživel velik del svojega življenja. Po diplomii iz prava je leta 1941 začel najprej novinarsko pot, istočasno pa tudi politično delo. Uveljavil se je v zvezi mladih katoliških študentov in sodeloval pri ustanavljanju krščanske demokracije. Kot minister je v raznih vladah odgovarjal za vrsto resorjev: večkrat je bil obrambni in proračunski minister, v zadnjih šestih letih pa je vodil zunanje ministrstvo. Kot predsednik vlade je bil na čelu najrazličnejših koalicij: po krizi leve srede je v začetku sedemdesetih let predsedoval centristični vladi, proti koncu sedemdesetih let pa je bil za krmilom vlade demokracije solidar-

nosti, s katero se je KPI prvič približala vladni koaliciji in naredila korakec na poti zgodovinskega kompromisa s KD.

Sedaj je Andreotti spet na čelu vlade v povsem drugačnih okoliščinah: voditi bo moral državo v času, ko se po letih »laicistične učinkovitosti« spet dvigajo delnice »demokracije kapitalizma«. V nekem smislu je Andreottijeva vlada logično nadaljevanje tega, kar se je zgodilo na zadnjem demokratskem kongresu in odgovor na evropske volitve, katerih izid ni nakazoval zaveznitva med PSI in KD. Toda na valu odpora proti koncentraciji oblasti v rokah neštevilnih italijanskih družin in ob podpori srednjih in srednjevelikih podjetnikov, ki usklajujejo »made in Italy« s strankarsko izkaznico, ob podpori PSI mora Andreotti, ki uteleša sistem demokratske oblasti, voditi prehod od faze, v kateri so imeli vlogo elitni gospo-

darski krogi v fazo, v kateri naj bi primat spet prevzela polika.

S svojo pretkanostjo in izkušnostjo, s svojo »kulturo omejevanja nasprotij«, je Andreotti obplul tudi te čeri, kot se je v svoji karieri izognil marsikateri drugi, tudi veliko nevarnejši. Ko je sestavil vlado, ostajata strategija in program bolj postranska stvar. Nekoč se je Andreotti označil za mornarja, ki plove brez kompasa, pač na osnovi tega, kar vidi, in se s kančkom neskrupulnosti primerjal Kristofu Kolumbu: »Ni vedel, kam je plul in ne, kaj bo našel. Pa je odkril Ameriko.« Kakšno Ameriko bo tokrat odkril Giulio Andreotti?

● Miran Potrč

da bi ju še bolj utrdili. »Kdor si danes želi drugačno Jugoslavijo, jo bo moral ustvariti brez nas, saj taka Jugoslavija, v kateri ne bi bilo zagotovljeno spo-

štovanje ljudskih in nacionalnih pravic, kjer bi vladali monopol in nacionalna premoč ali eksploatacija, ne samo, da ne bi bila po meri Slovenca, temveč sploh ne bi mogla obstajati.« Potrč je povzel, da je Slovenija danes pred pomembnimi odločitvami, ki pa vsaj za nekaj let še ne bodo uresničljive. Poudaril pa je, da tako federacija kot posamezne republike ne smejo izgubljati ugleda, ki ga uživajo na tujem in doma. Potrč je še menil, da je politični pluralizem eno od ključnih vprašanj v zasledovanju temeljnih družbenih in političnih reform, vendar je treba pri tem upoštevati večinsko voljo tako ZKJ kot državljanov in nato opozoril na pogubnost nacionalizma, ki ovira tudi izhod iz krize. Ob zaključku svojega govora je Potrč omenil amandmaje k slovenski ustavi, ki so »sad skupnih ukrepov organiziranih političnih sil in enakoparnega sodelovanja alternativnih organizacij«.

V nedeljo v Podbonescu »poletni« dan emigranta

PODBONESEC — Poleti se izseljenci vračajo na lastne domove, še posebno pa tisti, ki živijo in delajo po raznih krajih Evrope ali pa Italije. Vsa Benečija zaživi, postane veselejša in v vseh krajih se prireajo razne manifestacije, na katerih domačini sprejemajo izseljence in se z njimi zadržujejo. Poletje je tudi priložnost za praznik emigranta, ki ga prireja Zveza slovenskih izseljencev Furlanije-Juljske krajine pod pokroviteljstvom gorske skupnosti nediških dolin in s pomočjo dežele F-JK. Ta praznik je vsako leto drugod (predlanskim je bil v Klodiču, lani pa v Bardu), letos pa je na vrsto prišel Podbonesec. Letos bo na sporedu v nedeljo, 30. t. m.

program prireditve predvideva:

- ob 10. uri mašo v Briščah; peli bodo Nediški puobi pod vodstvom direktorja G. Chiabudini; - ob 11. uri v občinski telovadnici v Podbonescu posvet na temo "Furlanija-Juljska krajina v novem mednarodnem okviru: funkcija vzhodne Furlanije na področju mednarodne ekonomske kooperacije; pozdravil bo podboneški župan Romano Specogna. Uvodno poročilo bo imel demokristjanski poslanec Danilo Bertoli, sodelovala pa bosta še predsednik gorske skupnosti G. Chiabudini in predsednik zveze slovenskih izseljencev Furlanije-Juljske krajine F. Clavara. Zaključil bo predsednik F-JK Adriano Biasutti.

Ob 13. uri bo zakuska, ob 20. uri pa bo kulturni program. Ob 21. uri bo na vrsti ples z ansambлом »Happy Day«.

V F-JK doslej 36 primerov aidsa

TRST — V naši deželi so od leta 1985 pa do junija letos zabeležili 36 primerov obolenja za aidsom. Število primerov se sicer postopno veča, vendar pa v nižji meri kot na vsedravnih in mednarodni ravni. Leta 1985 so namreč v F-JK zabeležili dva primera, leto kasneje že štiri, leta 1987 enajst, enako število tudi v lanskem letu, v prvih šestih mesecih letošnjega leta pa 8 primerov. V istem obdobju je zdravstveno osebje sicer diagnosticiralo nadaljnjih osem primerov obolenja za aidsom, ki pa so zadevali osebe, ki nimajo stalnega bivališča v Furlaniji-Juljski krajini.

Te podatke je posredoval deželni odbornik Brancati na seji pristojne komisije. V svojem poročilu je Brancati svetovalce tudi seznanil, da je dežela za boj proti aidsu nakazala 1,5 milijarde lir. Temu prispevku pa je vsekakor treba prišteti tudi državnega, ki bo po sedanjih predvidevanjih za triletnje 1989-1991 znašal okrog 40 milijard lir. Brancati je tudi potrdil, da bo Furlanija-Juljska krajina napela vse sile in dala na razpolago vsa možna sredstva za boj proti tej hudi bolezni.

gospodarski dopis iz slovenije

Preklinjanje pred okenci

»Ne moremo preprečiti, da ne bi prihajalo do težav!« Tako pravijo v Slovenski narodni banki, ki mora med drugim skrbeti za to, da imajo banke in menjalnice dovolj gotovine. Za zahodni, normalno urejeni svet so naše težave kaj nenavadne - primanjkuje namreč denarja, točneje - gotovine. Primanjkuje prevsem debelega denarja, torej bankovcev po 100 in 50 tisoč dinarjev, ob plačilnih dnevih (zlasti prvega, 12. in 15. v mesecu) pa začenja primanjkovati tudi denarja manjših vrednosti. Za tuje oko je zato dokaj nenavaden pojav, da nosijo ljudje iz banke vrečke kot iz kakšne zelenjavne trgovine: vrečke so seveda polne denarja.

Vse kaže, da bodo takšni prizori do konca leta še bolj pogosti, kajti prav nobenega zagotovila ni možno dobiti, da bo težava omiljena. Težava nastaja seveda zaradi visoke inflacije (samo v juniju se je na primer inflacija povečala kar za slabih 30 odstotkov), ki neusmiljeno gloda dinarjevo vrednost. Največji jugoslovanski bankovec (za 100.000 dinarjev) zadostuje komaj za nakup kilograma boljšega mesa, saj ni vreden več niti 10 mark oziroma precej manj kot 10 tisoč lir. Za najmanjši bankovec (10 dinarjev) ni možno kupiti prav nič in je pravzaprav le še nepotrebno obračunsko sredstvo.

Ker je tako, se mora po Jugoslaviji valiti ogromna reka papirnatega denarja, s katerim imajo velike težave povsod: navaden občan, ko hoče denar spraviti v denarnico, banke, ki morajo prešteti vsake neznanske količine denarja, republiška finančna služba in narodna banka pa morajo najemati celo fizične delavce za natovarjanje denarja na tovornjake za razvoz denarja. Zato ni presenetljivo, če se pri denarni oskrbi zatakne.

Neusmiljena počasnost države, ki je posledica zapletenega odločanja celo o najdrobnejših stvarih, gotovinske težave še povečuje: ni namreč pričakovati, da bi do konca leta prišel v obtoč večji bankovec, tak na primer, ki bi bil vreden vsaj 50 mark. Priprave na tiskanje takega bankovca so sicer zaradi strokovnih opravil dolgotrajne, toda priprave na nove bankovce je zavleklo tudi nenavadno veselje jugoslovanske birokracije do razpravljanja. Precej časa so se namreč celo v zvezni skupščini vnevale polemike, kaj je lahko narisano na bankovcu: ali na primer sme biti na njem zgodovinska osebnost ali

ne, kajti - ali nismo s pettisočkom, na katerem je podoba Josipa Broza, povsem razvrednotili to ime, saj za ta častitljiv bankovec zdaj skorajda ni moč dobiti niti skodelice kave. Potem ko je bilo odločeno, da naj bo na bankovcih nedoločljiva oseba, so se odpirala druga vprašanja: ali je sploh treba imeti na bankovcih kakšno osebo...

V takih primerih, ko inflacija žre bankovce tudi največjih vrednosti, bi seveda morali denominirati dinar ali uvesti novo valuto (torej se ravnati po zgledu Italije, ki uvaja težko liro, ali pa po zgledu nekaterih južnoameriških držav, ki so uvedle novo valuto, kot na primer Argentina svoj astral). Toda vlada ne namerava storiti tega koraka. Marković je napovedal, da se bo tega lotil šele takrat, ko se bo inflacija dodobra umirila in ko bo vzpostavljen nov finančni sistem. Vse kaže, da je do takrat še dolgo in da bo torej vlada morala najti kakšne začasne rešitve.

Težave z obtokom denarja bi lahko bile manjše, če bi imeli v Jugoslaviji močnejše razvite vsaj druge oblike plačilnega prometa. Tako pa poleg gotovine poznamo le še plačevanje s čeki, v večjih prodajalnah pa tudi s kreditnimi karticami oziroma t. i. plastičnim denarjem. Toda že pri čekih so omejitve: zaradi zakonske praznine se jih ponekod otepajo, šele nekaj dni velja (od 15. julija) dogovor bank, po katerem lahko s čekom kupimo za 2 milijona dinarjev blaga (doslej le milijon) in dvignemo v drugi banki za 800 tisoč dinarjev gotovine (doslej le 400 tisoč). Toda kaj početi s čekom za 800 tisoč dinarjev na nematični banki, ko si že skoraj povsod do 5 odstotkov), s čemer se skušajo obvarovati pred špekulacijami. Na kreditne kartice žal še ni možno kupovati v vseh trgovinah (le v najuglednejših), zlasti pa ne plačevati drugih računov. To pa je tudi vse, kar pri nas poznamo kot plačilni nadomestek.

Ze zaradi povsem psihološkega učinka, ki ga prinaša praktičnost, mora vlada nekaj storiti: ali spodbuditi izdajo novih bankovcev ali pa uvesti dodatne plačilne možnosti. Mora torej storiti nekaj takega, kot je naredila z deviznimi vlogami, ko je sprostila dvig deviz, prej omejen na 250 dolarjev. Če ne, bo vsak, ki bo stal pred bančnim okencem, klel državo in vlado.

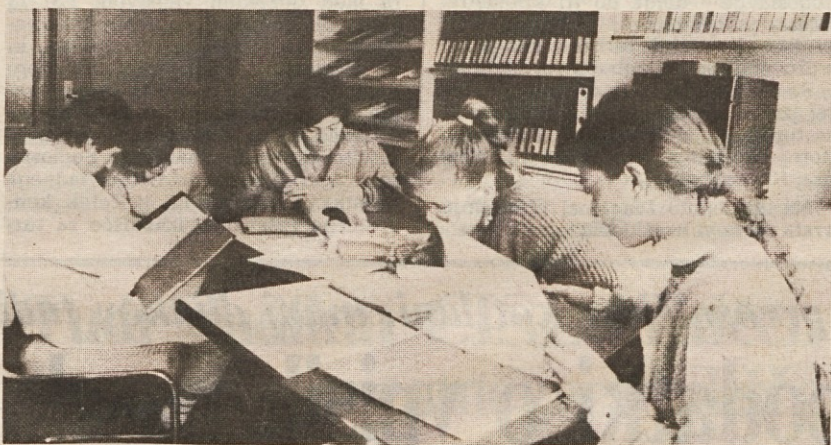
JOŽE PETROVČIČ

Očitno zapostavljanje Slovencev na Koroškem

CELOVEC — Potem ko je avstrijski parlament sklenil ločitveni šolski zakon za vse ljudske šole na južnem Koroškem, je Zveza slovenskih organizacij napovedala, da bo izkoristila vse pravne možnosti in nastopala tudi po tej poti proti zakonodaji o manjšinskem šolstvu. Zato so nekateri starši šoloobveznih otrok, katerim je zabranjena ustavno zajamčena pravica do elementarnega pouka tudi v slovenščini, vložili preko odvetnikov pritožbo na ustavno sodišče. In v enem primeru, ki se tiče glavnega mesta Celovca, je ustavno sodišče zdaj prišlo do prvega spoznanja.

Kratko k predzgodbi: maja lanskega leta so hoteli starši šestletnega Ilje Matjaža Messnerja vpisati sina na ljudski šoli v Celovcu k dvojezičnemu pouku. Toda odgovorni te šole staršem te pravice niso priznali, pa tudi pismenega potrdila o zavrnitvi želje jim niso hoteli izstaviti. Šele po treh urah - medtem je prišla na šolo celo državna policija - sta starša le dobila pismeno potrdilo, da prijave k dvojezičnemu pouku šola ne sprejme, ker da - tako argumentira - v Celovcu zakon ne omogoča dvojezičnega pouka na ljudskih šolah.

V pritožbi na avstrijsko ustavno sodišče sta starša potem preko odvetnika dr. Seppa Brugggerja potem ugotovila, da avstrijska državna pogodba predvideva oziroma določa pravico vseh otrok do dvojezičnega elementarnega pouka, to pa da velja tudi za glavno mesto, ki je po eni strani gospodarski in kulturni center tudi koroških Slovencev, po drugi strani pa tudi

za več koroških Slovencev vsaj kraj bivanja preko tedna.

Zdaj je ustavno sodišče v prvi oceni pritožbe ugodilo zahtevam oziroma intencijam staršev. Ustavno sodišče namreč ugotavlja, da doslej veljavna zakonska določila o manjšinskem šolstvu »zoužujejo pravno pravico do elementarnega pouka (tudi) v slovenščini le na tisti del pripadnikov manjšine, ki stanujejo v določenih delih zvezne dežele, namreč v tistih, v katerih je bil pouk dvojezičen v šolskem letu 1958/59«. Nadalje ustavno sodišče poudarja, »da te šole ne zadostujejo, da bi zagotovili ustavno določene pravice slovenske narodne skupnosti«. Prav zaradi tega dejstva pa ustavno sodišče pride tudi do zaključka, da »ni nikakr-

šnega stvarnega argumenta, ki bi mogel utemeljiti očitno zapostavljanje dela slovenske manjšine«.

Na podlagi tega prvega stališča bo ustavno sodišče zdaj preverilo obstoj ča zakonska določila, in pričakovati je, da bo moral parlament spremembe izvesti. Seveda je treba še počakati na dokončno odločitev ustavnega sodišča, toda po prvi oceni lahko sklepamo na to, da bo sodišče zahtevalo izgraditev območja, na katerem velja manjšinski šolski zakon, seveda pa bi taka odločitev imela posledice tudi na nekaterih drugih področjih, npr. kar zadeva doslej zabranjeno pravico do uporabe slovenskega materinskega jezika pred uradi v Celovcu.

ANDREJ MOHAR

Na sporedu bo 27. avgusta

4. čipkarski festival v Idriji

IDRIJA — Prizadevni člani turističnega društva Idrija in organizacijskega odbora čipkarskega festivala se ob podpori delovnih kolektivov in krajevnih dejavnikov skrbno pripravljajo na organizacijo tradicionalnega 4. čipkarskega festivala, ki bo potekal v nedeljo, 27. avgusta letos v Idriji.

Organizatorji bodo v starem mestnem jedru rudarske Idrije, ki bo prihodnje leto praznovalo svojo 500-letnico, pripravili letošnje srečanje slovenskih čipkaric.

Letošnji program čipkarskega festivala v Idriji bo po zagotovilih organizatorjev izredno pester. Že teden dni pred čipkarskim festivalom (od 19. do 27. avgusta) bo čipkarska šola iz Idrije pripravila v Hotelu "Ydria" v Idriji tečaj klekljanja za vse, ki bi se radi naučili te cenjene umetne obrti in za tiste, ki bi svoje znanje še izpopolnili v zahtevnejših čipkarskih izdelkih. Na dan festivala bo v Galeriji Idrija otvoritev razstave izdelkov čipkarske šole. Poleg prodaje izdelkov domače in umetne obrti na stojnicah v starem mestnem jedru - kjer bo bogata ponudba klekljanih idrijskih čipk, bo v Filmskem gledališču na "starem placu" v Idriji predavanje o razvoju idrijske čipke spremljano z diapozitivi.

Aktiv kmečkih žena pri KZ Cerčno bo pripravil razstavo kulturnih posebnosti, ki bodo tudi v prodaji. Člani turističnega društva iz Črnega vrha in Idrije pa bodo dopoldanski del festivala popestrili z demonstracijo izdelovanja suhe robe in klekljnov.

Za obiskovalce čipkarskega festivala v Idriji pa bo zagotovilo najbolj zanimivo spremljanje popoldanskega tekmovanja klekljaric vseh sta-

rosti v izdelavi čipkarskega vzorca. V vsaki starostni kategoriji bodo na podlagi ocen strokovne komisije nagradili najboljše klekljarice, vsi udeleženci tekmovanja - med njimi je vsako leto tudi nekaj moških spretnikov - pa bodo prejeli posebno spominsko priznanje organizatorjev.

V zabavni del tekmovanja bodo vključeni tudi gledalci, ki bodo tekmovali v raznih šaljivih igrah. Prijetno popoldne na "starem placu" bodo popestrili tudi zvoki pihalnega orkestra idrijskih rudarjev, nastopi folklornih in ritmičnih skupin ter mažoret.

Idrijske kulinarne posebnosti kot so: žlikrofi, željševek, ocvirkovca, geruš in druge jedi pa bodo za obiskovalce pripravili gostinski delavci Mercatorja iz Idrije.

SILVO KOVAČ

MITSUBISHI

COLT 15.400 DEM
LANCER 16.600 DEM
GALANT 18.500 DEM

Garancija tri leta, dobava takoj.

Unikomerc Zagreb
Predstavništvo Ljubljana
Celovška c. 147, tel.: (061) 555-033, 555-458

DEŽELA FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA

Direkcija za organizacijo in osebje

OBVESTILO O PRELOŽITVI OBJAVE DATUMA IZPITOV

Z odlokom odbornika organizacijskega in personalnega oddelka št. 128/pers. z dne 20. junija 1989, ki je bil objavljen v D U L št. 68 z dne 1. julija 1989 je deželna uprava ponovno objavila na 1. februar 1990 objavo v Deželni uradni list urnika in sedeža pismenih izpitov za javni natečaj 10 mest koadjuvatorja na poskušnji s profesionalnim profilom administrativnega koadjuvatorja, kakor predvideva ODPO št. 475/pers. z dne 10. novembra 1986.

Vzrok preložitve je sprememba v zakonodaji, ki se nanaša na potek izpitov. Sprememba pravilnika bo objavljena z odlokom, ki bo objavljen v Deželnem listu 1. februarja 1990.

FARCO S.r.l.

FINE CHEMICALS

34132 TRST
Ul. del Lavatoio 4
Tel. (040) 365424
Tx: 461012 FARCO I
Fax (040) 363918

PETROKEMIJA

KEMIJA

FARMACEVTIKA

Fillala v Gorici:

Ul. Trieste 160
Tel. (0481) 20769

Mejne prehode je prešlo več kot 100 tisoč turistov
Kraško hitro cesto spet preplaval
gost tranzitni turistični promet

Tudi včeraj je prehodni turistični promet preplaval ceste tržaške pokrajine, zlasti novo hitro cesto, za gradnjo katere so razkopali lep del Krasa. Včerajšnji promet je bil po podatkih prometne policije, karabinjerjev in mestnih redarjev zelo gost, vendar ni povzročil večjih zastojev. Kolona vozil, med katerimi je bilo največ avtomobilov s tujo registracijo, je bila najdaljša opoldne, ko se je vila vse od Opčin do Nabrežine. Policija ocenjuje, da je bila kolona dolga do 8 kilometrov. Najbolj počasen pa je bil promet pri openškem križišču, kjer se turisti odločajo, katero smer naj izberejo (kar ni tako lahka naloga, saj po smerokazih vse ceste peljejo v Jugoslavijo).

Če je bil promet na hitri cesti tudi zaradi ozkih grl in še nedokončanih del zelo počasen, pa čez dan na mejnih prehodih niso zabeležili predolgih vrst (huje je bilo v zgodnjih jutranjih in poznih večernih urah). Cariniki, finančni stražniki, policija in karabinjerji so imeli res polne roke dela (na Pesku so delali vsi razpoložljivi možje), vendar so bile vrste razmeroma kratke, saj so dosegle povprečno le 500 metrov. Obmejni organi so se prepotili edinole pri Rabujezu, kjer so bile vrste v obe smeri - iz Italije in iz Jugoslavije - dolge do tri kilometre. Včeraj je bil namreč zelo gost tudi promet slovenskih turistov, ker je bil v Sloveniji praznik ob dnevu vstaje.

Po ocenah obmejnih organov je včeraj prešlo mejne prehode, po katerih se turisti peljejo v Istro in Dalmacijo (torej čez Pesek, Lazaret in Rabujez) vsaj 100 tisoč potnikov.

Na sliki (foto Magajna) včerajšnja vrsta na novi kraški hitri cesti.

Slovenska komisija in pokrajinsko tajništvo PSI
Za enotno politiko zaščite
pravic Slovencev v Italiji

Pod vodstvom pokrajinskega tajnika Alessandra Perellija in načelnika tržaške slovenske komisije so se pretekli četrtek sestali člani slovenske komisije in pokrajinskega tajništva tržaške federacije PSI. Razpravljali so o enotni politiki socialistične stranke za obrambo pravic slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in za zavračanje nacionalistične spirale medetničnega spopada, ki je Trstu že prizadejal toliko slabega.

Pri tem so, zlasti v zvezi z zadnjimi dogodki izhajali iz načelnega stališča PSI, da ima vsak izvoljeni predstavnik pravico govoriti v materinem jeziku, ne glede na kandidatno listo, na kateri je bil izvoljen. Pri tem so se izrekli za večjo koordinacijo med izvoljenimi predstavniki socialistične stranke. Na sestanku so odločno zavrnili poskuse stramentalizacije in izkoriščanja tega vprašanja, ki prihajajo iz vrst komunistične partije tudi kot nekaka napoved volilne kampanje. Odkriti primeri provokacij ustvarjajo samo napetosti in škodijo celotni slovenski narodnostni skupnosti, je poudarjeno v tiskovne sporočilu o četrtekovem sestanku.

Slovenska komisija in pokrajinsko tajništvo stranke sta z zadovoljstvom sprejela v vednost zaključke razgovora med deželnim vodstvom PSI in vodstvom Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije ter stališča, ki jih je izrazil deželni tajnik PSI Piero Zanfagnini. Pri tem gre za posredovanje PSI, da se v vladni program na ustrezen način vključi tudi vprašanje zaščite slovenske manjšine. Soglasno so se zavzeli za predstavitev vladnega osnutka, ki naj bi bil pričetek konkretnega reševanja, izhodišče za raz-

pravo, saj je treba tudi vprašanje rabe slovenskega jezika nujno dokončno urediti in le-to ne sme biti predmet dvoumnih pravilnikov in še bolj dvoumnih razlag teh pravilnikov.

Končno so z zadovoljstvom vzeli v vednost, da je tako deželno vodstvo kot celotna deželna parlamentarna skupina PSI osvojila predlog slovenskih socialistov, da se takoj vložijo in podpre potrebni zakonski instrument za izkoriščanje v proračunu predvidenih sredstev za slovensko manjšino v Italiji in za italijansko v Jugoslaviji.

Tudi letos v Barkovljah

Dvodnevni praznik
ob velikem šmarnu

Po lanskem uspešnem krstu bodo tudi letos priredili v Barkovljah velikošmarnen praznik, namenjen Tržačanom, ki kljub počitniškemu času in veliki vročini ostajajo v mestu. Praznik, ki bo tokrat trajal kar dva dni, prireja skupina krajevnih podjetnikov, ki se je združila v poseben odbor za »Tržaški veliki šmarn na barkovljanski obali«. Poleg občinske uprave, ki je sodelovala že lani, bo letos odboru priskočila na pomoč tudi tržaška Trgovinska zbornica.

Na velikošmarnem prazniku, ki bo 14. in 15. avgusta, bodo med drugimi sodelovali tudi padalci, ki se bodo spustili v vodo. Poleg tega si bo občinstvo lahko ogledalo tudi letalsko prireditev, velik ognjemet, mimohod razsvetljenih čolnov, koncerte in še nekatere druge prireditve.

Predlog tržaške družbe DSI
Temeljita študija
kot izhodišče za
boj proti algam

Izvedenci pravijo, da pojav cvetenja alg v severnem Jadranu ni nov, saj se je nekaj podobnega v šestdesetih in sedemdesetih letih primerilo tudi v nekaterih severnoameriških jezerih in zalivih, v zadnjih tednih pa so podobnen pojav opazili tudi v Severnem morju. Gumijaste ovire pred obalami lahko sicer ublažijo posledice cvetenja, gotovo pa ga ne morejo odstraniti in odpraviti njegovih vzrokov.

Ta dejstva so v zadnjih dneh predstavnikom deželne in tržaške občinske uprave predložili odgovorni tehniki tržaške družbe za inženiring D'Appolonia Slataper Italia. Gre za družbo, ki ima od lani, ko so vanjo stopili tudi tržaški delničarji, glavni sedež v našem mestu, sicer pa je veja istoimenske ameriške družbe za inženiring.

Glede na to, da je torej tržaška družba tehnično in operativno tesno povezana z ameriško, je deželnim in občinskim upraviteljem predlagala izdelavo razčlenjene raziskave o položaju naših obalnih voda, pri čemer bi se lahko naslonila na znanstvene stike, ki jih ima z ameriško Federalno agencijo za zaščito okolja, z ustanovo Chesapeake Executive Council iz Annapolisa, z univerzo v Rhode Islandu itd.

Na osnovi analiz in študija klimatskih (vetrovi, padavine, tokovi, temperature itd.) in bioloških podatkov, kakovosti voda, dotoka in koncentracije hranljivih snovi, bi lahko tržaška DSI izdelala študijo v teku dveh do treh mesecev. Na njeni osnovi bi potem ugotovili možnosti posegov na krajši in srednji rok in kontrole njihove učinkovitosti, hkrati pa bi lahko oblikovali dolgoročno strategijo.

Na vsedrjavni ravni pa namerava družba DSI preko svojih sedežev v Trstu, Genovi in Rimu izdelati usmerjen program kemičnega in mehanskega odstranjevanja alg in omejevanja dotoka onesnažujočih snovi tako v morško kot v sladkovodno okolje, pri čemer bi v prvi fazi izvedla nadzorovane poskusne posege v omejenih conah.

Za četrtno manj prvošolčkov kot lani, manj dijakov tudi na srednjih šolah
Neugodni podatki o vpisih na slovenske šole
Vpis v osnovne šole

Pretekli teden se je na vseh šolah zaključilo vpisovanje za prihodnje šolsko leto, zato lahko na osnovi uradnih podatkov pogledamo, kakšna bo podoba slovenskih šol na Tržaškem v letu 1989/90. Če na hitro ocenimo kopico števil, lahko takoj pridemo do prve in bistvene, za našo manjšinsko stvarnost zelo žalostne ugotovitve, da bo v vseh prvih razredih osnovnih, nižjih in višjih srednjih šol kar 110 učencev in dijakov manj kot v pravkar zaključenem šolskem letu.

Delegacija GM
pri pokrajinskem
odborniku Berniju

Pokrajinski odbornik za javno šolstvo Giorgio Berni je včeraj sprejel delegacijo Glasbene matice, ki jo je spremljal pokrajinski svetovalec Zorko Harej.

Ravnatelj in predsednik Glasbene matice sta Berniju orisala načrte slovenske glasbene šole in družbene ter finančne razmere, v katerih ta ustanova deluje.

Odbornik Berni je delegaciji GM zagotovil, da bo pokrajinsko odborništvo za javno šolstvo posvetilo največjo pozornost problemu Glasbene matice. Berni je poleg tega podčrtal izredno profesionalnost te ustanove za glasbeno vzgojo in dejal, da je Glasbena matica pomemben dejavnik umetniškega in didaktičnega življenja v Trstu in na vsem ozemlju pokrajine. Prav tako je izrazil željo, da bi se še v prihodnje srečevali in ohranili stike med javno upravo in Glasbeno matico, da bi na ta način vse bolj ovrednotili vlogo te kulturne ustanove.

Prvošolčkov bo skoraj za četrtno manj, saj jih je prvi razred letos obiskovalo 180, prihodnje leto pa naj bi jih v prvih razredih hlačalo le 143. Posebno kritično je v nabrežinskem didaktičnem ravnateljstvu, kjer bo obiskovalo prvi razred le 17 otrok. Če upoštevamo, da spadata šoli v Brišičkih (kjer sta vpisana dva otroka) in Saležu (štirje prvošolčki) v zgoniško občino, lahko za nabrežinsko ugotovimo, da bo prihodnje leto na vsem svojem ozemlju imela le enajst prvošolčkov, in še ti bodo le v nabrežinski in šempoljski šoli, kar štiri šole nabrežinskega didaktičnega ravnateljstva pa ne bodo imele prvih razredov.

Toda tudi v drugih ravnateljstvih so nekatere šole v kritičnem stanju. Le po enega prvošolčka bodo imeli kar na štirih šolah: v Rojanu, v Škedenju, v Gropadi in v Križu. Da pa ne bi omenjali le negativnih pojavov, naj zabeležimo, da bo v prvem razredu v Barkovljah prihodnje šolsko leto pravi boom, saj bodo imeli kar 10 malčkov. Živo bo tudi na Opčinah in - za razliko od prejšnjih let - na Repentabru.

Podatki o vpisih se nekoliko razlikujejo od predpisanih, ki smo jih objavili v našem dnevniku marca letos. Takrat so na šolah napovedali 149 prvošolčkov, od katerih se jih je v tem času »izgubilo« šest. Skušali smo ugotoviti, če imajo ti premiki kakšno značilnost, toda na prvih pogled je njihovo število razpršeno po šolah, kar pomeni, da je v vsakem didaktičnem ravnateljstvu po nekaj otrok manj. Žal nimamo podatkov o številu otrok, ki so zapustili otroške vrtnice, tako da o prehodnosti vrtec - osnovna šola ne moremo zapisati ničesar.

Poglejmo sedaj podatke za nižje in višje srednje šole. V prvih razredih nižjih srednjih šol bo prihodnje leto 40 dijakov manj kot lani (85 manj kot predlanskim), na višjih srednjih šolah pa 33 manj (na višjih 50 v primerjavi z letom 1987/88). V okviru nižjih šol je najbolj razveseljiv podatek treba spet iskati na barkovljansko-rojanskem koncu, saj bo prvi razred šole Fran Erjavac obiskovalo 22 dijakov, letos pa jih je bilo le deset. Zaskrbljujoč padec pa je opaziti na šoli S. Gregorčič v Dolini, kjer je v treh letih število prvošolcev padlo od 55 na 23.

V razpredelnici za višje srednje šole pade v oči - poleg globalnega števila prvošolcev, ki je prvič zdrknilo pod 200 - nizko število dijakov, ki so se odločili za poklic geometra in vzgojiteljice. Tudi znanstveni zavod ima znatno manj dijakov, na trgovski pa so kolikor toliko zadovoljni, saj jim bo kljub vsemu uspelo ohraniti tri prve razrede. Pravi exploit pa je zabeležilo učiteljske, kjer bo v prvem razredu devet dijakov več kot letos. To je tudi edina dijaška šola, ki je zabeležila porast prvošolcev. Uspeh ni naključen, saj je uvedba eksperimentalnega pouka očitno obrodila dobre sadove.

N. F.

OSNOVNA ŠOLA	1. razred 1987/88	1. razred 1988/89	1. razred 1989/90
Sv. Jakob	7	5	7
Ul. Giotto	0	0	2
Ul. Donadoni	7	5	6
Sv. Ana	6	10	6
Škedenj	0	5	1
Sv. Ivan	4	7	9
Barkovlje	1	5	10
Katinarar	4	7	6
Rojan	5	5	1
Opčine	21	14	18
Bazovica	5	5	8
Gropada	6	6	1
Trebče	0	2	2
Križ	6	10	1
Prosek	3	12	11
Repentabor	0	5	6
Nabrežina	6	8	6
Devín-Sesljan	4	8	0
Mavhinje	0	0	0
Slivno-Šempolaj	4	8	5
Zgonik-Salež	17	6	4
Gabrovec	0	4	0
Brišičiki	0	0	2
Dolina	4	8	3
Mačkolje	3	2	4
Domjo-Ricmanje	10	16	8
Boršt	1	3	4
Pesek	2	0	0
Žavljje-Korošci	4	3	5
Boljunec	6	11	7
SKUPNO	136	180	143

Vpis v nižje srednje šole

ŠOLA	1. razred 1987/88	1. razred 1988/89	1. razred 1989/90
I. Cankar	51	39	34
Sv. C. in M.	33	26	19
F. Erjavac	19	10	22
S. Kosovel	52	47	34
S. Gregorčič	55	35	23
F. Levstik	38	35	28
I. Gruden	15	26	18
SKUPNO	263	218	178

Vpis v višje srednje šole

ŠOLA	1. razred 1987/88	1. razred 1988/89	1. razred 1989/90
Klasični licej	6	11	9
Znanstveni licej	67	54	45
Trg. teh. zavod	86	71	61
- odd. za geometre	17	12	3
Učiteljske	12	8	17
Vzgojiteljska šola	8	3	4
Ind. pokl. zavod	35	55	42
SKUPNO	231	214	181

ARQUATI®

Ul. Vergerio 9/1
(dvorišče SUPERCOOP)
Tel. (040) 948343

ZARADI PRENOVE POSLOVNIH PROSTOROV
POSEBNA RAZPRODAJA

- LINOLEUM in TALNE OBLOGE PVC 2-3-4 m po 10.000 lir m²
- MOQUETTE 4 m po 6.000 lir m²
- LESENI POD s popusti 20 - 30 - 40%
- OPREMA ZA ZAVESE po 15.000 lir m
- SAMOLEPLJIVE PLOŠČICE PVC po 8.000 lir m²
- LADIJSKI POD (lakirana švedska smreka) I. kat. po 10.000 lir m² (IVA vključena)

VSE PO IZREDNIH CENAH

Pogovori s predsedniki maturitetnih komisij

Liberalizacija ni dobrodošla Trebalo bi bolj resno študirati

Po profesorjih Baši, Pisaniju in Bratini, ki so povedali marsikatero zanimivo misel o poteku zrelostnih izpitov in o šoli nasploh, smo nadlegovali tudi predsednico maturitetne komisije na poklicnem zavodu za industrijo in obrt Jožef Stefan Lauro Abrami in ravnatelj Milka Renerja, ki je predsedoval drugi komisiji na trgovskem tehničnem zavodu Žiga Zois.

Dolgoletna ravnateljica znanstvene in klasičnega liceja France Prešeren Abramija ima z maturami izkušnje kot malokdo, saj sama ugotavlja, da se ji je »uspešno« izogniti tej odgovornosti kvečjemu dvakrat ali trikrat. Zrelostnim izpitom na poklicnem zavodu je kot predsednica komisije sledila že pred dvema letoma in prav iz te primerjave izhaja njena pozitivna ugotovitev, da so dijaki bili letos veliko bolj pripravljeni tudi v literarnih predmetih. »To me je zelo razveselilo, saj je dobro, da se tudi ti dijaki, ki se pripravljajo predvsem za poklic, globlje spoznajo s humanističnimi predmeti. Iz spričeval izhaja, da nismo nobene ocenili s šestdesetico, vendar smo z njihovo pripravo na splošno lahko zadovoljni. Za te dijake ne bi govorila o topli gredi, saj grede po končani maturi večinoma v poklic in torej povsem drugačnim težavam naproti.«

Lauro Abrami smo vprašali, če bi spremenila obliko sedanjega zrelostnega izpita. »O tem sem veliko razpravljala tudi z ljubljanskimi pedagoškimi strokovnjaki, saj v Sloveniji načrtujejo novosti in se zato tudi zanimajo, kako je pri nas. Med različnimi možnostmi so v Ljubljani ugotovili, ali ne bi bilo bolje, da bi dijaki, ki ne nadaljujejo študija na univerzi, opravili le izpit ob zaključku leta, preostali pa

zrelostni izpit. No, mislim da liberalizacija ni dobrodošla in da bi pri nas morala matura postati »strožja«. Potrebni bi bili predmeti, predvsem več pisnih nalog, saj omogočijo boljše preverjanje znanja. Verjetno pa bi tudi kazalo okrepiti predstavnost notranjih komisarijev.« Prav nič pa se Laura Abrami ni hotela izpostaviti pri vprašanju, ali so razlike med generacijami maturantov, ki jih ločuje denimo dvajset let. »Težko je to oceniti, nekoč so res bile mature težje, vendar v tem času se je družba globoko spremenila in z njo tudi psihologija dijakov.«

Goriški ravnatelj Milko Rener ni hotel stopiti po doslej ubrani poti, češ da so njegovi maturitetni kolegi že odgovorili na kočljivejša vprašanja. Da se ne bi ponavljali, je torej želel opozoriti predvsem na en problem. »Gre za študijski curriculum dijakov, za njegovo pripravljanje v petih šolskih letih. Izbira maturitetnih predmetov je sedaj tako »tradicionalna«, da dijak že v tretjem razredu lahko približno ve (verjetnost je 90-odstotna), kateri predmeti bodo na vrsti. Tako se dogaja, da se naslednja tri leta osredotoči samo na nekatere predmete, preostale pa zanemari in si tako prihrani veliko napora.«

Za temeljno pripravo na višji srednji šoli pa je tak študij odločno pomanjkljiv. »Hudo pomanjkljiv, še posebno če pomislimo, da potrebujemo splošno razgledane, pogumne in dinamične intelektualce. Dijak se psihološko vzpenja le prvi dve leti, ko si širi znanje, konstruktivno raste in utrjuje svoje študijske navade. Po tem letu pa nastane previs. Sicer se na univerzi študentje pozneje zavedajo, da so se uštelili.«

Glede mature same pa je Rener mnenja, da bi morala obsegati več predmetov, vendar to na celovit način in ne kot sedaj, ko je vsak predmet »zaprt v svojo škatljo«. Matura naj bo nekaj stimulativnega, saj to tudi dijak pričakuje, ne pa birokratska zadeva, ki meji že na folkloro. Biti pa mora, ugotavlja Rener. Za dijaka je v tisti življenjski dobi prag, ki ga mora prestopiti. Pri tem pa bi Milko Rener tudi rad videl, da bi profesorji delali z dušo. »To je bistveno, kajti le s šolo in s kulturnim vzpenjanjem (kulturno pojmuje tu v antropološkem smislu) bomo preživeli.«

N. F.

Posvet PSI o združništvu

Tržaška PSI je priredila posvet o razvoju združništva v pokrajini, ki so se ga poleg predstavnikov zadrug udeležili tudi nekateri socialistični upravitelji, med njimi podpredsednik Dežele Carbone, predsednik Pokrajine Crozzoli in senator Agnelli. Pokrajinski tajnik Perelli je v uvodnem poročilu ugotovil, da se združništvo v naši pokrajini prebujajo z novimi modernimi oblikami. Predsednik Dežele zveze zadrug Casanova pa je poudaril, da je potrebno zadrug prilagoditi novim nalogam podjetniškega tipa, ki izhajajo iz tržnih pogojev. Sledili so še posegi direktorja pristaniške ustanove Rovellija in tajnika Kmečke zveze Edija Bukavca, ki je podčrtal pomen združništva v kmetijskem sektorju.

Kdo ga je videl?

Ferdinand Mikac, 36-letni sve-toivanski Slovenec, je še v tork zjutraj zapustil svoj dom v Ul. Timignano 16 in od takrat ni o njem nobene vesti. Svojci zato pozivajo vse, ki so ga morda kje videli, naj o tem obvestijo karabinerje ali direktno družino na telefonski številki 53495 ali 567751.

Kot rečeno, se je Mikac peš odpravil z doma že v tork zjutraj, češ da gre na sprehod. Bil je oblečen v moder jopič in sive žametne hlače, s sabo pa je vzel tudi psa Rexa, nemškega ovčarja visoke rasti, kot je to delal pogosto, ko se je kot ljubitelj narave sprehajal po Krasu. Poleg karabinerjev so svojci obvestili tudi milico v Sežani v primeru, da bi Mikac nehoti prekoračil mejo.

Tudi sindikat CISL kritičen do zaprtja mestnega središča

Po ostrih kritikah naravovarstvenih organizacij (Zveze za okolje in Svetovnega sklada za naravo WWF in prvi vrsti) in protipredlogih sindikata CGIL so tudi avtoprevozniki, združeni v sindikat CISL, zavzeli dokaj kritično stališče do sedanje oblike zaprtja mestnega središča za zasebni avtomobilski promet (kot je znano, je središče le delno zaprto, in samo v jutranjih urah). Po mnenju sindikata CISL je eksperiment vsekakor pozitiven, vendar absolutno nezadosten in nepomemben glede na cilje, ki si jih je zastavila občinska uprava in ki bi jih radi dosegli občani. »Glavni cilj takega posega,« piše v tiskovnem sporočilu, »naj bi bil izboljšati kakovost življenja v mestu z ozirom na potrebe vseh občanov. Izhajajoč iz tega je treba ustvariti mestu novo podobo in vzpostaviti nov odnos med občani in mestom ter okoljem.« Sindikat CISL se zato zavzema za temeljitejšo, pa čeprav postopno, zapiranje mestnega središča, in hkrati za ojačenje javnih prevozov, ki bi zasebnike spodbudilo, da bi puščali avtomobil doma. »Vsi imajo pravico, da uporabljajo zasebni avtomobil,« se zaključuje tiskovno sporočilo, »prav zato pa so potrebni natančni in funkcionalni posegi.«

Kmalu »zvočni« semaforji za slepce

Tudi v Trstu bodo mogoče v kratkem postavili zadostno število »zvočnih« semaforjev za varnost slepih pešcev. Tako vsaj zagotavlja načelnik sektorja za javno higieno in ekologijo pri Krajevni zdravstveni enoti Romano Botteghelli in odgovorni odborniki za urbanistiko pri Občini Trst inž. Fabio Madaro. Tržaška občinska uprava je namreč že dolgo od tega zagotovila namestitve zvočnih semaforjev, vendar je po kratkem eksperimentu, ki je trajal en sam mesec, in kljub številnim srečanjem s predstavniki Italijanskega združenja slepih, vse ostalo pri starem.

Prejšnji teden pa je neumorna predsednica tržaške sekcije Italijanskega združenja slepih De Grignisova ponovno zahtevala srečanje z omenjenima upraviteljema in jima končno izvila obljubo, da bosta storila vse, kar je v njihovih pristojnostih, da rešita ta problem.

■ V parku psihiatrične bolnišnice bodo letos končno ponovno zaživel plesi na odprtem, ki so jih uspešno prirejali že pred leti, a so jih zaradi varnostnih razlogov za nekaj let ukinili. Ples ob glasbi, za katero bo skrbel Radio Fragola, bodo začeli že jutri, 24. julija, prirejali pa jih bodo vsak ponedeljek in petek. Organizatorja — zadruga La Collina in bar Il posto delle fragole — pa bosta v razstavnem prostoru Container 9 — HIGH prirejala tudi razstave z mladimi tržaškimi slikarji, fotografi in drugimi umetniki.

Razstavo so odprli včeraj

Ustvarjalci Laboratorija P v galeriji Rettori Tribbio

Laboratorij P za likovno umetnost, ki že šest let deluje v Trstu v paviljonih psihiatrične bolnice in kateremu je ob terapevtskem delovanju, namenjenemu pacientom psihiatrične bolnice, uspelo doseči tudi zavidljivo umetniško in ustvarjalno raven, se končno predstavlja s širšim izborom del mladih, a tudi starejših ustvarjalcev, ki ga obiskujejo. V galeriji Rettori Tribbio, ki predstavlja večina domače ustvarjalce, so včeraj odprli namreč skupinsko razstavo, na kateri sodeluje enajst »članov« laboratorija P, in sicer že dokaj priznani mladi Davide Skerlj (ki je sodeloval na Bienalu mladih v Bologni in na razstavi mladih umetnikov iz dežel Alpe-Jadran z naslovom Translimina, ki je bila spomladi v Gradišču), Domenico Boniello, Lucia Budini, Livio Indrigo, Davide Marchionni, Claudio Moretti, Ljubo Novak, Diego Porporati, Davide Portaleoni, Pino Rosati in Laura Utmar. Predstavljajo se z deli v zelo različnih tehnikah, saj Laboratorij P prireja tečaje slikarstva, keramike in kalkografije, ki so odprti vsem občanom in ki so zapolnili vrzel, ki že desetletja zeval v tržaški kulturni ponudbi.

Razstava bo odprta do 31. julija.

■ Tudi tržaški občinski svet je na enem svojih zadnjih zasedanj priznal »glasbeni nagradi mesta Trst« nezamenljivo vlogo plemenitenja podobe mesta v svetu. Na omenjeni seji so namreč odobrili zvišanje prispevka za to pobudo, in to na osnovi resolucije, ki sta jo predstavila svetovalec KD Ambrosi in Pangher. Občinska svetovalec namreč ugotavlja, da je tržaški glasbeni natečaj med najpomembnejšimi v svetu in da ga je prav zato potrebno stimulirati, da bi tudi v prihodnje potrjeval svojo vlogo.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

Carla Berzeta

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin in sočustvovali z nami v tem težkem trenutku.

SVOJCI

Trst, 23. julija 1989

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so na kakršenkoli način sočustvovali z nami ob izgubi drage žene, mame in none

Silvie Gregori por. Ferluga

Posebno pa se zahvaljujemo stricu Franckotu, teti Matildi, Lidiji in Mileni iz Padrič, Jelki, Liljani in njihovim družinam za požrtvovalno pomoč ter g. župniku Sraki.

SVOJCI

Trebče, 23. julija 1989

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža, očeta, nonota in brata

Vittoria Terzonija

(BRUNA)

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in ga pospremili na zadnji poti.

SVOJCI

Prečnik, Jamlje, 23. julija 1989

21. 7. 1979

21. 7. 1989

Ob 10. obletnici smrti dragega

Josipa Kocijančiča

se ga spominjajo

žena Emilija, otroci Danilo, Stojan in Karla ter vnuk Dejan.

Prebeneg, 23. julija 1989

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša draga žena, mama, nona, sestra in teta

Silvija Ukmar por. Colja

Datum in uro pogreba bomo sporočili naknadno.

Žalujoči svojci

Sesljan, 23. julija 1989

Ob izgubi drage mame sočustvujejo s kolegom Vojkom Coljo novinarji Primorskega dnevnika, Agencije Alpe Adria in Novega Matajurja

VLASTA BERNARD
DANILO BIZJAK
MARTIN BRECELJ
MARKO ČUBEJ
MARIJ ČUK
NADJA FILIPČIČ
IVAN FISCHER
ELIO FORNAZARIČ
EVA FORNAZARIČ
DRAGO GAŠPERLIN
BARBARA GRUDEN
RADO GRUDEN
DUŠAN JELINČIČ
DUŠAN KALC
MIMA KAPELJ
MARIAN KEMPERLE
VLADO KLEMŠE
ALEKSANDER KOREN
NADJA KRIŠČAK
BRANKO LAKOVIČ
TOM MARC
MARKO MARINČIČ
ACE MERMOLJA
JOLE NAMOR
BREDI PAHOR
ANI PERTOT
ALEKSANDER SIRK
VOJMIRO TAVČAR
SANDOR TENČE
MARKO WALTRITSCH

Ob smrti drage mame izrekajo Vojku Colji in družini globoko sožalje kolektiv Založništva tržaškega tiska, Primorskega dnevnika in Agencije Alpe Adria.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat in stric

Anton Bernetič

Pogreb dragega pokojnika bo jutri, 24. t. m., ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v bazoviško cerkev.

Žalujoči žena Vida, sin Anton z ženo Olivio, sestra Pepka z družinama in drugo sorodstvo.

Bazovica, Trst, 23. julija 1989

† Sporočamo, da nas je nenadoma zapustila naša ljubljena žena, mama in nona

Pepca Martini por. Čič

Pogreb bo jutri, 24. t. m., ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Dolino.

Žalujoči: mož Nini, hčere Ema in Marija z družinama, vnuki Suzana, Viviana in Denis, sestra, brat in drugo sorodstvo.

Dolina, 23. julija 1989

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

Dane Krošelj

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili na zadnji poti, darovalcem cvetja in vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin.

SVOJCI

Trst, 23. julija 1989

Včeraj zjutraj v Ul. Doda

Delavca ACEGA ranjena zaradi eksplozije plina

Dva delavca občinskega podjetja ACEGA sta se včeraj zjutraj resno poškodovala, ko sta popravljala cev plinske napeljave v Ul. Doda. Iz še nepojasnjenih vzrokov se je namreč uhajalo plin vnel, pri čemer je nastal je velik plamen, ki je opalil 41-letnega Vitalina Paronija, Ul. Carpineto 6, in 36-letnega Roberta Rapotza, Ul. Amatori 5. Na kraj nesreče so prihiteli agenti letedekega oddelka, gasilci in rešilec Rdečega križa, ki je oba ranjenca odpeljal v glavno bolnico.

Tu je sicer prišlo do zapleta, kajti dermatološki oddelek glavne bolnice je v tem času zaradi dopustov in zaradi kroničnega pomanjkanja osebja zaprt, po drugi strani pa opekline na srečo niso bile tako hude, da bi narekovalo premostitev ranjenec v specializirani oddelek videmske bolnišnice. Tako so ponesrečenca pridržali na zdravljenju na 3. oddelku za geriatrijo, kjer v polletnem času, kot so nam povedali, zdravi tudi opekline. Rapotzu so zdravniki ugotovili opekline 1. in 2.

stopnje po obrazu in desni roki, Paroniju pa opekline, prav tako 1. in 2. stopnje, po obrazu, na prsih in na obeh rokah. Oba bosta okrevala v mesecu dni, seveda če ne bodo nastopile komplikacije.

Za zdaj še niso zanesljivo ugotovili, zakaj se je plin vnel. Domnevo, da je plamen nastal zaradi uporabe varilca, sta sama ranjenca demantirala.

Samomor v kopalnici

V petek popoldne si je v trenutku hude duševne stiske vzel življenje 31-letni Robert Henry Mogorovich iz Ul. Valmaura 19. Mogorovich je starešem zapustil pretresljivo pismo, s katerim je razložil, zakaj si je vzel življenje, in prosil, naj časopisi ne poglajljajo vzrokov njegove smrti. Obešenega v kopalnici so ga zvečer našli njegovi prijatelji, ki so ga prišli iskat, ker so bili zaskrbljeni, da se jim tako dolgo ni javil.

V Trebčah umrla Silvija Ferluga

Nova vrzel, nova izguba za vaško skupnost: Silvije Ferluge, dolgoletne tajnice trebenskega poglobnega društva ni več med nami. Zahrbna bolezen jo je iztrgala iz naše sredine.

Silvija, pogrešali bomo tvoj nasmejan in iskren pozdrav, ko smo te srečali ali se shajali. Bila je skromna trdoživa oseba. Z vestnostjo in skrbnostjo je zadnja leta opravljala dolžnosti, ki so ji bile naložene v tej vaški družbeno-gospodarski ustanovi. Z nje lastno prepričljivostjo in nasmehom je znala pridobiti še kakšnega novega člana.

Otroštvo je preživela kot sirota, saj je pri devetih letih ostala brez matere (tudi oče je izgubil še zelo mlada). Toda s svojim trdoživim značajem je dosegla kleno mladenko, zavedno Slovenko. Mlada se je poročila in si z možem Viktorjem ustvarila družino. S trdim delom in veliko požrtvovalnostjo sta si ustvarila dom in se posvetila hčerkama in nazadnje tudi njima pomagala pri graditvi novih domačij. Bila je dolgoletna članica vaškega pevskega zbora, v katerega se je vključila kmalu po nastanku.

Z njenim odhodom moramo z žalostjo beležiti še eno bridko izgubo za našo skupnost. Možu in hčerkama izražamo občuteno sožalje.

K. R.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

ANTON TOMAŽ LINHART

ŽUPANOVA MICKA

Režija in dopolnilno besedilo: **BORIS KOBAL**

Danes, 23. t. m., ob 21. uri — PROSEK — Kulturni dom

Omogočili denarni zavodi

Tržaška kreditna banka
Kmečko-delavska hranilnica in posojilnica Sovodnje
Hranilnica in posojilnica Opčine
Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica v Nabrežini
Kmečko-obrtna hranilnica Doberdob
Kmečka banka Gorica

združeni v sekciji Slovenskih denarnih zavodov pri S.D.G.Z

29., 30. in 31. julija v ZGONIKU

FESTIVAL

KOMUNISTIČNEGA TISKA

Jutri na Trgu Unità

koncert godbe Verdi

V okviru svojih poletnih koncertov bo občinska godba Giuseppe Verdi nastopila jutri ob 20.30 na Trgu Unità. Tokrat bo godbenikom dirigiral kapelnik Marcello Manuelli, ki prvič nadomešča obolelega mojstra Azzoparda. Na koncertu bo godba Verdi izvedla dela Rossinija, Verdija, Ranzata Lombarda in Orsomanda.

gledališča

VERDI

Poletni festival operete 1989 - V torek, 25. t. m., ob 20.30 (red A) premiera Straussove opere CIGAN BARON. Dirigent H. Gietzen, režiser Franco Giraldi. Vstopnice so na razpolago pri blagajni gledališča.

Jutri, 24. t. m., ob 17.30 bo v Mali dvorani gledališča Verdi okrogla miza na temo »Poletje: nasproti novi sezoni in novi dimenziji glasbenega življenja«.

GRAD SV. JUSTA

Nocoj ob 21.15 bodo na FESTIVALU Disneyevih filmov - druga izdaja - predvajali film IL LIBRO DELLA GIUNGLA. Jutri ob 21.15 bo na sporedu film QUANDO TOPOLINO ERA BAMBINO.

LUČI IN ZVOKI

V torek, 25. t. m., ob 21.30 bo na sporedu predstava v angleščini, ob 22.45 pa v italijanščini.

RIHARDOV SLAVOLOK - Trg Barbačan

Nocoj ob 21. uri se bo gledališka skupina Il Gabbiano predstavila z delom Itala Sveva ATTO UNICO.

KD PRIMORSKO

Šagra v borovem gozdiču

v Mačkoljah

28., 29., 30. in 31. julija 1989

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, je na ogled skupinska razstava SLOVENSKA GRAFIKA.

V pritličnih prostorih TKB, Ul. F. Filzi 10, razstavlja MARKO HREŠČAK.

Na gradu sv. Justa je na ogled razstava slikarja WILLIEMA KLEINA. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 20. ure.

V okviru Mednarodne poletne akademije likovne umetnosti bo v letošnjem juliju v Devinu slikarski tečaj, ki ga bodo vodili in tudi obiskovali severnoameriški docenti. Podrobnejša pojasnila na tel. št. 34134.

V pokrajinskem muzeju v Repnu je še danes, 23. 7., na ogled razstava lesnih izdelkov MIRKA GUŠTINA. Razstava je odprta od 18. do 21. ure.

Na sedežu Letovišarske ustanove v Sosljanu je na ogled razstava lepakov v organizaciji Amnesty International. Urnik: ob delavnikih od 9. do 12. in od 16. do 19. ure.

V galeriji v Miljah - Ul. Roma 20 - bo od 28. t. m. do 10. avgusta razstavljal 40 svojih grafičnih del slikar Aldo BRESSA-NUTTI. Otvoritev bo v soboto, 28. t. m., ob 18. uri.

V občinski galeriji - Trg Unità, bodo v četrtek, 27. t. m., ob 19. uri odprli razstavo slikarja SILVANA SPESSOTA.

Primorski dnevnik

Vsa razna obvestila in objave sprejemamo vsak dan od 8. do 13. ure po tel. 7796-611

SAMI IZDELAJTE

POROČNE BOMBONIERE

Ul. Manzoni 18 - TRST - Tel. 728096

PD SLOVENEČ

BORŠT - ZABREŽEC

priredi

v parku Hribenca

19. PRAZNIK VINA

Danes, 23. t. m., ob 18.30 nastop PIHALNEGA ORKESTRA BREG in od 20.30 dalje ples z ansamblom TAIMS.

Jutri, 24. t. m., od 20.30 dalje ples z ansamblom HAPPY DAY;

koncerti

V Pasaži Protti so na razpolago vstopnice za premiero CIGAN BARON Johanna Straussa.

kino

ARISTON - 21.30 Un grido nella notte, r. Fred Schepisi, i. Meryl Streep.

EXCELSIOR - Zaprt.

EXCELSIOR AZZURRA - Zaprt.

LJUDSKI VRT - 21.00 Il principe cerca moglie, i. Eddy Murphie.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 La notte dello sciamano, srh., □

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 Cocktail, i. Tom Cruise.

NAZIONALE III - 16.15, 22.15 La donna delle bestie, porn., □□

NAZIONALE IV - 17.00, 22.10 L'indiscreto fascino del peccato, r. Pedro Almodovar, i. Carmen Maura, □□

GRATTACIELO - 17.30, 22.00 Rain Man, r. B. Levinson, i. Dustin Hoffman, Tom Cruise.

MIGNON - 16.00, 22.15 Le streghe di Eastwick, r. George Miller, i. Jack Nicholson, Cher, □

EDEN - 16.00, 22.00 Dirty Girl, porn., □□. Jutri ob 16.00 Le confessioni bestiali degli Italiani.

VITTORIO VENETO - Zaprt do septembra zaradi popravil.

CAPITOL - 17.00, 22.10 Aquile d'attacco, i. Louis J. Gossett Jr.

LUMIERE FICE - 17.00, 22.15 Mery per sempre, r. Marco Risi, i. Michele Placido, Claudio Amendola.

ALCIONE - Zaprt.

RADIO - 15.30, 21.30 Cronache bestiali italiane, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Ob letošnji Kraški ohceti prirejamo

razstavo

Zato zbiramo fotografsko gradivo o porokah pred drugo svetovno vojno. Prosimo lastnike, da se telefonsko (štev. 733086) ali osebno javijo na Odseku za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Ul. Petronio 4 v Trstu.

ŠPORTNO REKREACIJSKO DRUŠTVO PRAPROT

prireja

PRAZNIK PIVA

Danes, 23. 7., ob 10. uri odprte kioskov in start dirke z mountain bike.

Ob 21. uri ples z ansamblom HAPPY DAY

razna obvestila

Zveza slovenskih kulturnih društev - Trst sporoča, da odgovarja na tel. št. 744426.

SKGZ sporoča, da je urad odprt od 8. do 14. ure.

Slovenska Vincencijeva konferenca obvešča starše, da se otroci iz gorske kolonije v Comegliansu vrnejo v torek, 25. t. m. Okrog 11. ure bodo v Gorici pred železniško postajo, okrog 11.25 v Štivanu, okrog 11.30 v Sosljanu na avtobusni postaji, okrog 12. ure v Trstu pred železniško postajo.

šolske vesti

Sindikat slovenske šole javlja, da so obrazci za prošnje začasne suplenice na razpolago na sedežu sindikata.

Sindikat slovenske šole obvešča študente, ki so dosegli ali bodo dosegli do 30. julija ustrezen študijski naslov za poudarjanje na slovenskih nižjih in višjih srednjih šolah, da lahko do 5. avgusta vložijo prošnjo na skrbništvo za vključitev v dodatno lestvico za suplenice v šolskem letu 1989/90/91.

Učitelji in profesorji, ki dosežejo do 31. julija specializacijo za delo s prizadetimi otroki, morajo v tem roku predložiti na skrbništvo prošnjo s študijskim naslovom za vključitev v dodatno lestvico suplentov za delo s prizadetimi.

Synteko

Frittoli-parchetti

EDINI EKSKLUZIVNI ZASTOPNIK V TRSTU — Ul. S. Zenone 6 Tel. 750895

Synteko ekološka zaščita parketa, z garancijo.

ZA VSAKOGAR NEKAJ POSEBNEGA

optika

Vikj

kontaktne leče

Ul. Buonarroti 6 (pr. Ul. Rossetti) TRST Telefon 77-29-96

S.A.C.A.T.

nadomestni deli za

FIAT - ZASTAVA - ALFA - LANCIA

in za tuje znamke avtomobilov

Ul. sv. Frančiška 38 TRST - Tel. 768667 - 772002

SEDAJ POSLUJEMO V CENTRU

Obiščite nas v

Ul. S. Caterina 7, I. nadstropje

TRST

Tel. 361777 — Fax 362153

Key Viaggi

fersina est s.r.l.

34011 DEVIN-NABREŽINA (Trst)

Nabrežina Kamnolomi 63/A

Tel. 040/201122 - Fax 040/201130

La Finestra

ZASTEKLITVE iz P.V.C.

Krožek ZKMI za zahodni Kras vošči vse najboljše na skupni življenjski poti

SADKU BRIŠČIKU

in LUCIJI KOSMAČ

LADI ŠIRCA

iz Šempolaja

praznuje 70 let.

Čestitajo mu vsi njegovi in mu kličejo še na mnoga zdrava in vesela leta.

Novemu dr. komercialistu

BORISU VALENTIČU

iskreno čestitajo

Ida, Magda, Nevenka, Robi in Jožko

čestitke

Slovenski kulturni klub čestita svojim članom: ELIZABETI CIJAK, MARTY KLINC, ANI LOKATOS, ŠTEFANU PAHORJU, JORDANU PISANIJU in BREDI SUSIČ za uspešno opravljeno maturo.

Pred nekaj dnevi je zdravnica EDA ZAGHI uspešno dokončala specializacijo iz nuklearne medicine v Firencah. Ob pomembnem dosežku ji iz srca čestitata družini Zupančič.

20. t. m. je praznovala DANILA ŽERJAL 70. rojstni dan. Vse najboljše in obilo sreče in zdravja ji želi Fani Sedmak iz Križa.

Za opravljen maturo iskreno čestitajo LARI TINTI Maja, Zdenko, Goran, Iztok in družina Demšar.

MAMA in TATA še mnogo tolikih dni vama Jaruška želi.

Jutri bo praznovala svoj god ANICA GLAVINA iz Lonjerja. Vse najboljše ji želi družina Hrovatin.

Pevci moškega zbora Vesna iz Križa se veselijo prihoda male IRINE in čestitajo staršema Snežni in Ivotu.

mali oglasi

PRODAM po ugodni ceni in v dobrem stanju čebelje panje A. Žnidarsič. Tel. (0481) 20002.

PRODAM motor giler KZ endurance 125, letnik 1987, v odličnem stanju, prevoženih 10.000 km. Tel. od 12.30 do 15.30 ali po 19.30 na št. (0481) 882334.

PRODAM delikatesno trgovino v središču mesta, v primernem kraju tudi za druge dejavnosti. Tel. v dopoldanskih urah na št. (040) 731226.

ŠE TRI prosta mesta so na razpolago za izlet po Dalmaciji z ladjo, ki bo od 30. julija do 12. avgusta. Izlet priredi vesela družba iz Križa. Interesenti naj tel. na št. 220624.

V NEPOSREDNI bližini Pulja, 150 m od morja, oddajamo popolnoma opremljeno stanovanje, primerno za štiri osebe, v času od 6. avgusta do konca septembra. Informacije po tel. (003852) 28315.

SUHA DRVA za kurjavo prodajamo po ugodni ceni, možnost prevoza. Tel. 421508 po 21. uri.

NA TRBIŽU oddajam opremljeno stanovanje za štirčlansko družino. Tel. (040) 44171.

BLIŽA se Kraška ohceta. Če bi kdo imel srajco, ruto, krpan ali del ženske, moške in otroške noše in ne ve kam z njim, meni bi prav prišlo. Tel. (040) 228766.

NA OPČINAH se je izgubila srednje velika psička Pika umazano bele barve, s kratko dlako, kratkim repom in z rdečo ovratnico. Kdor jo je videl, naj pokliče na tel. (040) 213912.

KDORKOLI je videl potek cestne nesreče v Ul. Flavija v bližini Fiata Grandi in Renaulta v ponedeljek, 17. t. m., ob 7.45 med rdečim A112 in lanco delto beige barve, ob priliki obteženega prometa zaradi izrednega prevoza, naj telefonira na tel. (040) 231002 ali 364104.

IŠČEM inštruktorja za fiziko za mesec avgust. Tel. 830791.

ČISTOKRVNE MLADIČE z rodovnikom šampionskih staršev avtohtone pasme kraški ovčar prodajamo. Za informacije tel. na št. (040) 220110.

V NAJEM iščemo poslovne prostore, približno 300 kv. m. v Gorici. Pismene ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Poslovni prostori".

UPOKOJENKA išče prijateljico ali prijatelja za prosti čas. Tel. (040) 578786.

PREŽIVITE dopust v Senožečah - VILA MARIJA v čudovitem okolju nekdanjega gradu z gozdom za hišo, Marija Jelačin, Senožeče, tel. (003867) 76247, Koper tel. (003866) 24641.

UGODNO prodam starejšo hišo z nekaj zemljo, okrog 8.000 kv. m v okolici Poljčan pri Mariboru. Ponudbe na tel. (003864) 50987.

IMAM JIH ZA VSE OKUSE!

Segulin

foto kino optika

TRST Ul. Mazzini 51 Tel. 733-361

nedeljski televizijski in radijski sporedi

RAI 1
11.00 Maša
11.55 Nabožna oddaja
12.15 Zelena linija
13.30 Dnevnik
13.55 Kviz: Fortunissima
14.00 Film: L'audace colpo degli soliti ignoti (kom., It. 1959, r. Nanny Loy, i. Vittorio Gassman, Nino Manfredi)
15.40 Nanizanka: Sapore di gloria - Paura di vincere
16.50 Glasbena oddaja: Canzonissima, la grande festa della musica (vodi Loretta Goggi)
17.50 TV film: Vita sul Mississippi (po romanu Marka Twaina, r. Peter Hunt, i. Robert Lansing, David Kneel)
19.50 Vreme in dnevnik
20.30 Nadaljevanka: Quo vadis? (po romanu Henrika Sienkiewicza, r. Franco Rossi, i. Klaus Maria Brandauer, Max Von Sydow, Barbara De Rossi, zadnji del)
22.00 Variete: Io Jane, tu Tarzan (vodi Carmen Russo)
23.00 Športna nedelja
24.00 Nočni dnevnik in vreme

CANALE 5
8.30 Nanizanki: Fantasilandia, 9.30 Cover up
10.30 Film: Gli uomini non pensano che a quello (kom., Fr. 1953, r. Yves Robert, i. Jean-Marie Amato, Jean Bellanger)
12.00 Nanizanka: Mac Gruder & Loud
13.00 Glasbena oddaja: Superclassifica Show
14.00 Nad.: Colorado
14.45 Film: Il principe studente (glas., ZDA 1954, r. Richard Thorpe, i. Ann Blyth, Edmund Burdum)
18.00 Nanizanka: Love boat
19.45 Kviz: Cari genitori album estate
20.30 Nadaljevanka: Segreti (dram., i. Anthony Higgins, Phoebe Cates, 3. del)
22.25 Aktualno: Evropa - televizi- ja brez meja
22.55 Nanizanka: Ovidio
23.25 Posebna oddaja: La Mar- sigliese
0.55 Nanizanki: Mannix, 1.55 SWAT

RETE 4
8.00 Jutrišnji svet
8.30 Dokumentarec: Pianeta Big Bang

RAI 2
9.50 Srečanja včeraj in danes
10.20 Video week-end: Filmi na domu
10.50 Film: La fuga (dram., ZDA 1947, r. Delmer Davies, i. Humphrey Bogart, Lauren Bacall)
12.30 Iz rubrike o zdravju
13.00 Dnevnik - ob trinaajstih
13.30 TV film: Un'estate da ricordare (dram., ZDA 1985, r. Robert Lewis, i. James Farentino, Tess Harper)
15.15 Šport: kolesarstvo, moto- navtika, avtomobilizem
17.00 Film: I celebri amori di Enrico IV (zgod., Fr. 1961, r. Claude Autant Lara, i. Vittorio De Sica, Melina Mercoury)
18.40 Variete: Tirami su
19.35 Vreme in dnevnik
20.00 Šport: Domenica sprint
20.30 Variete: Film: Controspio- naggio (vojni, ZDA 1954, G. Reinhard, i. Clark Gable, Lana Turner)
22.15 Dnevnik - nocoj
22.30 Dok. oddaja: Mixer
23.30 Rubrika o protestantizmu
24.00 Glas. odd.: Umbria Jazz '88-'89

10.00 Nanizanka: Bonanza
11.00 Rubrika iz parlamenta
11.45 Nanizanke: Harry 'O, 12.40 Mississippi, 13.35 Giovani avvocati, 14.30 Arabesque, 15.30 Longstreet, 16.30 Angie
17.00 Film: Il pugnale misterioso (krim., ZDA 1946, r. John English, i. Vera Ralston)
18.30 Nan.: Marcus Welby M.D., 19.30 Baretta
20.30 Film: I giorni dell'ira (ves- tern, It. 1967, r. Tonino Val- lerii, i. Giuliano Gemma, Lee Van Cleef)
22.40 Film: Petulia (dram., ZDA 1968, r. Richard Lester, i. Julie Christie, George Scott)
0.40 Nanizanki: Agente specia- le, 1.40 Ironside

ITALIA 1
8.30 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke
10.15 Nanizanke: Dimensione Alfa, 11.10 Chopper Squad, 12.05 Master
13.00 Šport: Grand Prix
14.00 Film: La bomba comica (kom., ZDA 1958, i. Charlie Chaplin, Stan Laurel, Oli- ver Hardy)

RAI 3
12.30 Kolesarstvo: dirka Corsa dei Sole
13.00 Tennis: za Davisov pokal Danska-Italija (neposredni prenos in København)
14.00 Deželni dnevnik in dežel- ne vesti
18.35 Športna oddaja: Domenica gol - pregled nedeljskih tekem in rezultatov (vodi Aldo Biscardi)
19.00 Dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Kolesarstvo: Tour de France, etapa Versailles-Pariz (neposredni prenos zaključka dirke)
20.30 Film: Hello, Dolly! (glas., ZDA 1969, r. Gene Kelly, i. Barbra Streisand, Wal- ter Matthau, Michael Ce- awford, Louis Armstrong)
22.50 Nočni dnevnik
23.10 Avtorska TV: Nanni Loy - Specchio segreto (ured. Rosaria Bronzetti)
24.00 Film: Il bacio perverso (dram., ZDA 1964, r. Sa- muel Fuller, i. Constance Towers, Anthony Eisley, Virginia Gray)

16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes nanizanka Te- neramente Licia in risanke
18.00 Nanizanka: Il falco della strada
19.00 Risanke: Foofur superstar, 19.30 Gli amici cercafa- miglia, 20.00 I Puffi
20.30 Film: Ricchi, ricchissimi... praticamente in mutande (kom., It. 1982, r. Sergio Marino, i. Lino Banfi, Re- nato Pozzetto)
22.50 Variete: Trisitors
23.50 Nanizanke: Brothers, 0.20 Search, 1.20 Star Trek

ODEON
13.00 Rubrika: Questitalia
13.30 Nadaljevanka: La storia di Maria
15.30 Film: Vincere per vivere (dram., ZDA 1986, r. Del- bert Mann, i. Susan Blake- ly)
17.30 Nanizanke: Sanford and Son, 18.00 La mamma è sempre la mamma, 18.30 Il supermercato più pazzo del mondo, 19.30 Misfits
20.30 Variete: Telemeno
20.45 Nanizanka: Sul luogo del delitto

RTV Ljubljana 1
9.30 Otroška matineja: Živ Žav, 10.15 nan. Nevarni zaliv (9. del, pon.)
10.45 Nadaljevanka: Boljše ži- vljenje (7. del)
11.30 Alpski večer '89 (5. odd.)
12.00 Kmetijska oddaja: Ljudje in zemlja
13.00 Glasbena oddaja: San Remo '89
13.45 Video strani
15.55 Video strani
16.05 Nadaljevanka: Zapisani šoli (Marketa Zinnerova, r. Miroslav Raža, i. Gabri- ela Vranova, 7. del)
17.00 Dnevnik
17.05 Poslovne informacije
17.10 Film: Nor na orožje (dram., ZDA, r. Joseph H. Lewis, i. Peggy Cummins, John Dall)
19.00 Risanke
19.20 Oddaja za goste iz tujine
19.25 TV okno
19.30 Dnevnik in vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.20 Nadaljevanka: Djekna še ni umrla, kdaj bo, pa ne vemo (5. del)
21.25 Zdravo, vmes dnevnik
22.55 Oddaja za goste iz tujine

22.45 Variete: Telemeno
23.00 Film: Ninja in azione (pust., Filip. 1987, r. Tom- my Cheng, i. Stuart Steen, Louis Roth)

TMC
10.00 Risanke: Snack
11.00 Nanizanka: Ai confini del- l'Arizona
12.00 Papežev blagoslov
12.15 Film: Compagni di viaggio (kom., VB 1983, r. Richard Eyre)
13.40 Film: L'amante indiana (western, ZDA 1950, r. Del- mer Daves, i. James Ste- wart)
15.25 Kolesarstvo: Tour de Fran- ce, zadnja etapa
17.00 Dokumentarec: Il delta del pellicano
18.00 Nanizanki: I predatori del- l'idolo d'oro, 19.00 I misteri di Nancy Drew
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Film: La maschera del ter- rore (srh., Kan., 1983, r. Jo- nathan Stryker, John Ver- non, Samantha Eggar)
22.10 Nogomet '89: SZ-Brazili- ja na olimpiadi v Seulu

TV Koper
11.00 Šport spektakel: Najzani- mivejši športni dogodki (s komentarijem Dana Peter- sona, pon.)
13.30 TVD Novice
13.40 Športna oddaja: Juke box - Zgodovina športa po že- lji
13.50 Tennis: za Davisov Pokal ZRN-ZDA (neposredno iz Münchna)
20.00 Dokumentarec: Campo base - Oddaja o pustolov- ščinah (vodi Ambrogio Fogar, pon.)
20.30 Tennis: finale Davisovega pokala (povzetki), vmes (približno ob 22.30) TVD Novice

RTV Ljubljana 2
10.00 Danes za jutri in nadalje- vanka Odpisani
18.15 DP v plavanju (z Reke)
19.30 Dnevnik
20.05 Dokumentarni niz: Bella- my na vrhu sveta
20.35 EX Libris... z Jerco Mrzel
21.30 Premor
21.35 Športni pregled
22.25 Satelitski prenos

24.00 Film: La polvere degli an- geli (pust., ZDA 1979, i. Chuck Norris)
--

TELEFRIULI
10.30 Dok. oddaja: Možje in na- rodi 20. stoletja
11.30 Družba
12.00 Nanizanka: Medusa
13.00 Rubrika: Župan in njegovi ljudje
14.30 Dokumentarec: La bibbia aveva ragione
16.30 Nanizanke: La guerra di Tom Grattan, 17.00 Oran- ges & Lemons, 18.00 Justi- ce
19.00 Dnevnik - šport
19.30 Nanizanka: Naufraghi
20.30 Film: Lo scudo dei Fal- worth (pust., ZDA 1954, r. Rudolf Mathe, i. Tony Cur- tis, Jannet Leigh)
22.30 Nanizanka: Angoscia
23.00 Šport
0.30 Inf. oddaja: News

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dnevnik in šport
20.30 Zadnje vesti in šport

RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poroči- la; 8.20 Koledarček; 8.30 Kmetijski ted- nik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Nedeljska matineja: Glasbeni listi, 10.15 Mladinski oder: Ča- rovnija-izmišljaja (Feri Lainšček, rež. Marjana Prepeluh); 11.45 Vera in naš čas, 12.00 Antologija humorja kabaretistov Borisa Kobala in Sergeja Verča: Prežgan- ka ali Brodo brustola; 12.40 Godbe na pihala; 13.20 Nedeljski popoldanski zbor- nik: Glasba po željah, 14.00 Deželna kro- nika, 14.10 Na počitnice, 15.30 Počitniški rendez-vous; 17.00 Radijska igra: Avtobus potepuh (Joško Lukež); 19.20 Napoved in zaključek sporedov.

LJUBLJANA
5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.00, 23.00 Poročila; 7.00 Jut- ranja kronika; 8.05 Radijska igra; 9.05 Še pomnite tovariši; 9.45 Pesmi boja in dela; 10.05 Matineja; 10.35 Reportaža; 11.03 Čestitke; 12.00 Na današnji dan; 13.20 Za naše kmetovalce; 15.30 Aktualno: Dogod- ki in odmevi; 16.00 Lojtrca domačih; 17.05 Zbori; 17.30 Radijska igra; 18.30 Operne melodije; 19.30 Zabavna glasba; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Glasbene razglednice; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Nočni program in nočna glasba.

RADIO KOPER (slovenski program)
10.30, 14.30 17.30 Poročila; 19.00 Radij- ski dnevnik; 10.00 Glasba, Sosednji kraji in ljudje, Pozdrav, Napoved, Na današnji dan, reportaže; 11.30 Polje, kdo bo tebe ljubil; 12.00 Glasba po željah; 12.45 Van- ka in Tonca; 14.45 Pesem tedna; 15.00 Nedeljski ritem; 15.30 Radio Koper na obisku; 16.30 Lestvica popevk: Vročih deset; 19.30 Radio Lj.

RADIO KOPER (italijanski program)
7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba; 6.05 Al- manah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd in horoskop; 7.35 Glasba; 8.00 Vse o radiu; 8.25 Pesem tedna; 8.30 Nedeljsko popoldne; 9.30 Dragi Luciano; 10.00 Najlepših sedem; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Dogodki in odmevi; 11.30 Superpass; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke; 14.33 Pesem; 15.00 Glasba in šport; 16.05 Disco scoop; 17.45 Summer song; 18.00 Plošče; 19.00 Superpass; 20.00 Radio Lj.

RADIO OPČINE
10.30, 14.30, 16.30 Poročila; 10.00 Jutra- nji val; 12.30 Oddaja z odborniki SKD Tabor z Opčin; 13.00 Glasba po željah; 20.00 Nočna glasba.

ponedeljkovi televizijski in radijski sporedi

RAI 1
11.55 Vremenska slika
12.00 Dnevnik - kratke vesti
12.05 Nadaljevanki: Santa Bar- bara, 12.30 Creature gran- di e piccole
13.30 Dnevnik
14.00 Variete: Srečno poletje!
14.10 Film: Il tempo si é ferma- to (dram., ZDA 1948, r. John Farrow, i. Charles Laughton)
15.40 Risanke
16.00 Nabožna umetnost danes: kipar Mario Ceroli
16.30 Mladinska oddaja: Big Es- tate!
17.30 Film: Sotto il sole di Roma (dram., It. 1948, r. Renato Castellani, i. Luisa Rossi)
19.10 Nad.: Santa Barbara
19.40 Almanah, vreme in dnev- nik
20.30 Film: Pane, amore e ... (kom., It. 1955, r. Dino Risi, i. Vittorio De Sica, Sophia Loren)
22.05 Dnevnik
22.20 Variete: Io Jane, tu Tar- zan
23.20 Nadaljevanka: Il sangue degli altri, vmes dnevnik

CANALE 5
8.30 Nanizanke: Fantasilandia, 9.15 Peyton Place, 10.15 Una famiglia americana - Un grande incidente
11.15 Aktualno: Forum - Non ap- rite quella porta
12.00 Mladinska oddaja: Doppio slalom
12.30 Kviz: OK il prezzo è giusto
13.30 Variete: Rivediamoli
14.30 Nanizanka: Love Boat - Il nipotino
15.30 Film: Scandalo a Filadelfia (kom., ZDA 1940, r. George Kukor, i. Catharine Hep- burn, Cary Grant)
17.30 Nanizanka: Hotel - Il fine non giustifica i mezzi
18.30 Rubrika: Agenzia ma- trimoniale
19.00 Kviza: Gioco delle coppie, 19.45 Cari genitori
20.30 Nadaljevanka: Segreti (2. del)
22.25 Kviz: Il gioco dei nove
23.10 Variete: Maurizio Co- stanzo Show Estate
0.50 Film: Mediterraneo in fi- amme (krim., Gr. 1972, r. Dimis Dadiras, i. Costas Precas, Olga Politou)

RAI 2
11.30 Rubrika o židovski kulturi
12.00 Nan.: A passo di fuga
13.00 Dnevnik - ob trinaajstih
13.25 Rubrika: Trentatre
13.45 Nanizanka: Capitol
14.30 Dnevnik - gospodarstvo
14.45 Poletna oddaja: Tutti frut- ti, vmes Mente fresca
15.25 Nanizanka: Lassie
15.50 Risanke: Il cucciolo
16.15 Film: Niente rose per OSS 117 (krim., It. 1968, r. Cerrato-Desagnat, i. John Gavin)
17.55 Videocomic
18.30 Dnevnik - športne vesti
18.45 Nanizanka: Perry Mason
19.30 Horoskop, vreme, dnev- nik, šport
20.30 Nanizanka: L'ispettore Derrick
21.35 Gledališče na RAI 2: Me- deja (Evripid, r. G. Sepe, i. Mariangela Melato)
23.05 Dnevnik - nocoj
23.15 Dokumentarec: Pulcinella a Broadway
0.05 Nočni dnevnik
0.15 Film: A sangue freddo (krim., ZDA 1947, r. Ro- bert Rossen, i. Dick Po- well)

RETE 4
8.25 Nanizanka: In casa Law- rence - Il filo della vita
9.15 Film: Marakattumba, ma non è una rumba (kom., It. 1950, r. Enzo Trapani, i. Re- nato Rascel, Paolo Stoppa)
10.45 Nanizanki: Bonanza - L'- imbrogliatore, 11.45 Harry 'O - L'eredità
12.45 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke
13.45 Nadaljevanka: Sentieri, 14.45 La valle dei pini, 15.40 Così gira il mondo, 16.40 Aspettando il domani
17.00 Nanizanka: California - Il passato di Cathy
18.00 Nad.: Febbre d'amore
19.00 Nanizanki: General Hospi- tal, 19.30 Baretta - L'azione
20.30 Film: Viaggio in fondo al mare (fant., ZDA 1961, r. Ir- win Allen, i. Walter Pidge- on, Joan Fontaine)
22.23 Film: Gente di rispetto (dram., It. 1975, r. Luigi Zampa, i. Franco Nero)
0.40 Nanizanki: Agente specia- le, 1.40 Ironside - Un'infan- zia difficile

RAI 3
14.00 Deželne vesti
14.10 Bezbol - povzetki prven- stva
14.40 Kolesarstvo: Corsa del sole
15.00 Hitrostno drsanje
15.30 Jahanje (iz Fiuggija)
15.50 Videobox
16.05 Dokumentarec: Lo spetta- colo in confidenza - Ren- zo Arbore
16.50 Film: Il giudice Timberla- ne (kom., ZDA 1947, r. G. Sidney, i. Spencer Tracy, Lana Turner)
18.45 Športna oddaja: Derby (ureja Aldo Biscardi)
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Dok. oddaja: Pred 20 leti
20.00 Dok. oddaja: Geo Estate
20.30 Šport: Tutto mondiali ieri & domani
22.30 Dnevnik nocoj
22.35 Zabavna oddaja: Pronti a tutto (vodi Pinina Gara- vaglia)
23.05 Avtorska TV: Michelan- gelo Antonioni - Chung Kuo Cina (1. del)
0.30 Nočni dnevnik
0.35 Dok. oddaja: Pred 20 leti

ITALIA 1
8.15 Nanizanke: Skippy, 8.45 I Gemelli Edison, 9.15 La gang degli orsi, 9.45 Super- man, 10.15 La terra dei gi- ganti, 11.10 Kronos, 12.05 Mork & Mindy, 12.35 Stre- ga per amore, 13.00 Simon & Simon
14.00 Megasalvi show
14.15 DeeJay Beach
15.00 Nanizanka: Ralph Super- maxieroe
16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam, nanizanka, risanke
18.00 Nanizanki: Supercar, 19.00 Riptide
20.00 Risanke: Siamo fatti così
20.30 Film: Vacanze matte (kom., ZDA 1985, r. James Fraw- ley, i. Stephen Geoffreys, Cameron Dye)
22.20 Nanizanki: Starsky and Hutch, 23.20 Brothers
23.50 Dok. oddaja: Cinque anni di avventura
0.25 Nanizanki: Taxi, 0.55 Kung-fu

ODEON
13.00 Otroški variete: Sugar
15.30 Nadaljevanki: Maria, 16.30 Colorina

RTV Ljubljana 1
16.10 Video strani
16.20 Poletna noč (pon.), vmes nad. Mamilo je smrt (2. del) in nan. Samo bedaki in konji (8. del)
17.45 Mozaik. Zrcalo tedna
18.00 Dnevnik
18.05 Poslovne informacije
18.10 Mozaik. Naš utrip
18.25 Mali koncert
18.30 Spored za otroke in mla- de: Radovedni Taček - Hrana, 18.45 lutkovna ig- rica Zlatarjevo zlato (3. del)
19.05 Video strani
19.05 Risanke
19.20 Informativna oddaja za goste iz tujine
19.25 TV Okno
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 TV drama: Prepolovljeni (Stepanović-Bošković)
21.06 Kulturna oddaja: Osmi dan
21.45 Dnevnik in vreme
22.05 Oddaja za goste iz tujine
22.05 Poletna noč, vmes nado- ljevanka Mamilo je smrt (3. del) in nanizanka Alo, Alo (8. del)
1.05 Video strani

17.30 Nanizanke: Rituals, 18.00 La mamma è sempre la mamma, 18.30 Il supermar- cato più pazzo del mondo
19.30 Risanke
20.30 Variete: Telemeno
20.45 Film: I tromboni di Frà Di- avolo (kom., It. 1962, r. Gi- orgio Simonelli, i. R.Via- nello, U.Tognazzi)
22.45 Variete: Telemeno
23.00 Nanizanka: I classici dell'- erotismo
23.30 TV film: Il nemico dei Ken- nedy (krim., ZDA, r. Mic- hael O'Herlihy)

TMC
11.00 Nanizanka: Ai confini del- l'Arizona
12.00 Nad.: La lunga notte
12.45 Ogledalo življenja
13.30 Vesti in šport
14.15 Risanke: Beatles
14.30 Dok. o naravi
15.00 Nan.: Sceriffo Lobo
16.00 Film: Su e giù per le scale (kom., VB 1959, r. Ralph Thomas)
18.00 Aktualno: TV donna
19.00 Nanizanka: Operazione ladro

TV Koper
13.30 TVD Novice
13.40 Tennis: za Davisov pokal ZRN-ZDA (povzetki)
16.00 Šport spektakel: košarka NCAA Illinois-Louisville, rugby Auckland-Canter- bury
19.00 Odprta meja
19.30 TVD Stičiče
20.00 Mednarodni informativni tednik: Settegiorni
20.30 Košarka: All star game (pon.)
22.35 TVD Novice
22.40 Šport spektakel - Najzani- mivejši športni dogodki (s komentarijem Dana Peter- sona)

RTV Ljubljana 2
19.00 Dokumentarna oddaja: Po brezkončnosti sveta - Azi- ja (zadnji del)
19.30 Dnevnik
19.55 Premor, 20.05 Žarišče
20.35 Informativna oddaja: Po sledih napredka - Na pra- gu 21. stoletja
21.05 Izobraž. oddaja: Obramba pred točo, da ali ne?
21.30 Dok. oddaja: ...Jutri?

20.00 Vesti: TMC News
20.30 Film: I ragazzi di Time Square (dram., ZDA 1986, r. Curtis Handon, i. Howard Rollins, Joanna Cassidy)
22.35 Nanizanka: Ray Bradbury presenta
23.05 Vesti in šport nocoj
24.00 Film: La guerra di Gordon (dram., ZDA 1973, i. Paul Winfield, Grace Jones)

TELEFRIULI
11.30 Nanizanka: La guerra di Tom Grattan
12.00 Dok. oddaja: Možje in na- rodi 20. stoletja
13.00 Vesti
13.30 Nanizanka: Justice
15.30 Glas. odd.: Music box
18.30 Nadaljevanka: Il diavolo al Pontelungo
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Akatualno: Sea - una realtà a Trieste
20.30 TV film: Il cane salato
22.00 Nanizanki: San Francisco of limit, 23.00 Angoscia
23.30 Dnevnik, družba, vesti

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi
23.45 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, Koledarček; 8.10 Iz četrtkovih srečanj: Mal položi dar, domu na oltar; 9.15 O- troški kotichek: Detektiv mojster Blom- kvist (1. del); 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Pisani listi: Glasbeni listi, 12.00 Sonatina za glas in klavir (pon.); 12.40 Koroška poje: Tercet iz Roža; 13.20 Glasbeni listi; 14.45 Belež- ka; 15.30 Utrinki; 16.00 In ti, kam poješ v soboto zvečer?; 17.10 Klasični album; 18.00 Kmetijski tednik (pon.), nato Glas- beni listi; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA
-5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.30, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Lepljenka; 8.35 Poči- tniško popotovanje; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Turistični napotki; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Z žnidrščevim ansamblom; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domača glasba; 13.00 Danes; 13.20 Glasba; 13.30 Do štirinajstih; 14.02 Enajsta šola; 14

Podatki za prvo polletje potrjujejo trend

Ob koncu junija v goriški občini samo še 39.361 stalnih prebivalcev

Prebivalstvo Gorice nezadržno pada. V letu 1988 se je znižalo za 297 enot, v prvem polletju letos pa znaša negativni saldo že 181 enot. Obračun ob koncu leta utegne biti tako še bolj neugoden kakor lanski.

Po podatkih anagrafskega urada je v občini 30. junija imelo stalno bivališče 39.361 oseb, ob koncu lanskega leta pa 39.542. Žensk je za dobrih dvajset odstotkov več kakor moških (21.012 — 18.349). Tudi migracijski tokovi so v tem obdobju bili dokaj umirjeni. Priselilo se je 169 moških in 234 žensk (skupaj 403), odselilo pa 188 moških in 121 žensk (skupaj 309).

V letu 1988 se je v občino priselila 701 oseba (383 moških in 318 žensk), odselilo se je 659 oseb (349 moških in 265 žensk). Tolikšno razliko med spoloma je mogoče opravičiti z dejstvom, da je med priseljenimi in odseljenimi precej uslužbencev državnih služb, karabinjerjev, finančarjev, funkcionarjev carine itd.

Torej tudi priseljevanje iz drugih krajev ne more nadoknaditi drastičnega znižanja števila rojstev in povečevanja števila smrti. Razmerje med številom rojstev in smrti je že nekaj let 1:2. Lani se je rodilo v Gorici 248 otrok (število se nanaša samo na otroke, katerih starši so ob rojstvu imeli stalno bivališče v občini), 124 deklic in 124 dečkov. Umrlo pa je 591 občanov, 258 moških in 333 žensk.

Podatki o številu rojstev in smrtnih primerov za prvo letošnje šestmesečje so naslednji: rodilo se je 128 otrok (68 deklic in 60 dečkov), umrlo so 303 osebe (161 moških in 142 žensk).

V enem letu se osip števila prebivalstva zdi na prvi pogled majhen. Primerjava podatkov na večjo časovno razdaljo pa šele postavi v pravo luč ta pojav. Občina Gorica je ob ljudskem štetju leta 1981 imela 41.557 prebivalcev. V sedmih letih se je število znižalo za približno dva tisoč. Struktura prebivalstva, glede na starostno stopnjo, je takšna, da ni težko predvidevati, da se bo upadanje števila rojstev nadaljevalo še nekaj časa.

Gre za pojav, s katerim se je treba hočeš nočeš sprijazniti in temu primerno ukrepati na različnih družbenih področjih, od šolstva do stanovanjske politike, socialnih služb itd.

Manj učilnic, več domov za starejše občane in druge strukture, manj stanovanj za številnejše družine, oziroma več manjših stanovanj, ureditev socialnih struktur za tujo delovno silo. Prav na podlagi krivulje števila prebivalstva, ki nezadržno pada, in ob povečevanju števila delovnih mest, utegne pojav nezaposlenosti zadobiti povsem drugačno dimenzijo: pričelo bo primanjkovati (prvi znaki se že kažejo) delovne sile za nekatera področja, kar bo imelo posledice večje priseljevanje tuje delovne sile, ne toliko iz Italije, ampak iz držav tretjega sveta.

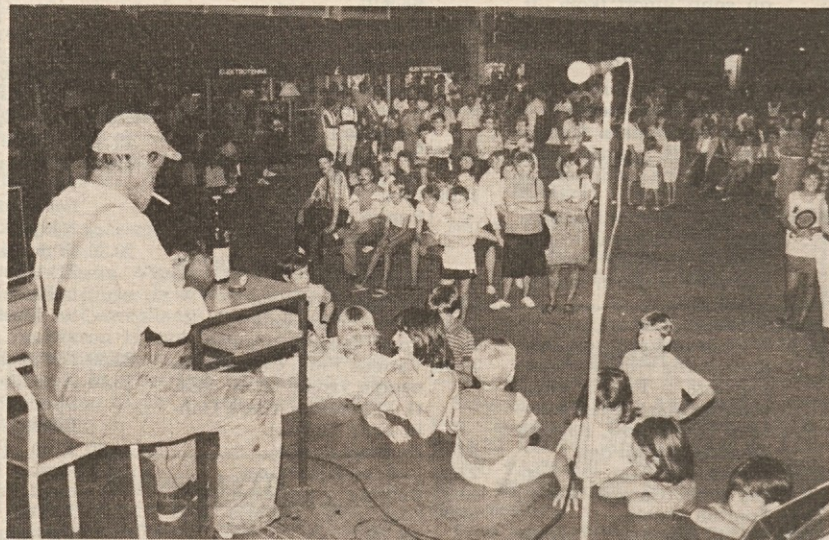
Vprašanje je, ali bomo, in predvsem kako hitro, znali najti ustrezne odgovore na vsa ta vprašanja. Zdi se, da se teh vprašanj doslej lotevamo na nepravem koncu, oziroma dokaj površno.

Obnova ulic v Štražicah

Občinski svet je predsinoči po sicer dolgi razpravi odobril skoraj vse odškodnine za upravitelje, svetovalce občinskega in rajonskih svet ter upravitelje občinskih podjetij. Brez odškodnine zaenkrat ostajajo le člani upravnega sveta podjetja, ki upravlja občinsko lekarno. Za zadevni sklep je namreč glasovalo 20 svetovalcev, medtem ko predvideva zakon za tovrstne sklepe absolutno večino, torej vsaj 21 glasov. Zaradi tega bodo o tem ponovno glasovali na eni od prihodnjih sej.

Razprava o odškodninah je občinskim svetovalcem pustila le malo časa za druga vprašanja, tako da so lahko odobrili samo dva najnujnejša sklepa: s prvim je občinski svet odobril predračun stroška za razstavo slik Micheleja Mareschija na gradu, z drugim pa so najeli posojilo 900 milijonov lir pri zavodu Cassa Depositi e Prestiti. Denar bodo porabili za popravilo cest na območju Stražic: predvidena je obnova ulic Torriani, Pieve, Brigata Pavia, Carrara, Toti in Spazzapan.

Na petkovem poletnem večeru Dare Valič v Novi Gorici z monodramo Janeza Povšeta

V Novi Gorici na ploščadi pred Kulturnim domom je vse večje zanimanje za petkove glasbene, gledališke, športne in rekreacijske prireditve "Poletje 89 v Novi Gorici", ki bodo trajale vse do 8. septembra. Novogoričani radi zahajajo na prireditveni prostor, kjer se lahko okrepčajo tudi z domačo medicino in okusno bovljo. V petek je nastopil Dare Valič, član SNG Drame iz Ljubljane s Povšetovo monodramo "V. D. - vršilec dolžnosti". Igri o preprostem skladiščniku, ki ga želijo na vsak način postaviti za direktorja, so sledili številni gledalci. Kulturni program je zaključil nastop ansambla Primarna.

Prihodnji petek bodo ob 21. uri nastopili kotalkarji novogoriškega kotalkarskega kluba in člani plesnega kluba iz Nove Gorice. V petek, 4. avgusta, pa bo poleg zbora iz Vrtojbe na sporedu jazz koncert.

Na sliki (foto Čubej): nastop Dareta Valiča na ploščadi pred novogoriškim Kulturnim domom

Nove norme o čistoči ulic predvidevajo slane globe

Te dni smo poročali, da je občinski svet odobril vrsto sprememb v pravilnikih mestne policije in smetarske službe. Namen novih strožjih predpisov je ta, da bi občani v večji meri sami skrbeli za čistočo mestnih ulic in javnih površin tako pred stanovanjskimi hišami kot pred trgovinami in drugimi javnimi lokali. Malokateri predpis pa je prepričljiv, če ni zraven predvidena kazenska sankcija za morebitne prekrške. Občinski možje so zato za nespoštovanje posameznih obveznosti predvideli tudi dokaj slane globe.

Lastniki, upravitelji hiš in stanovalci morajo odstranjevati travo in plevel s pločnikov od roba ceste, vključno z jaškom pod robom pločnika. Za nespoštovanje te obveze je predvidena globa od 20 do 200 tisoč lir.

Na istih mestih je prepovedano odmetavanje vsakovrstnih odpadkov in materiala ter še posebej zavojev cigaret, malic, cigaretnih ogorkov in avtomobilskih pepelnikov itd. Kazen za te

primere lahko gre od 50 do 500 tisoč lir.

Lastniki psov morajo prav tako skrbeti za čistočo pločnikov in drugih javnih površin ter odstraniti morebitne iztrebke. V nasprotnem primeru tvegajo globo od 10 do 50 tisoč lir.

Lastniki trgovin, stanovalci in upravitelji hiš morajo čistiti pločnike in jaške za odtok vode. Morajo tudi skrbeti za čistočo drevesnih gred in posod s cvetjem pred poslopji ter za zalivanje rož, ko je potrebno, sicer jih lahko kaznujejo z globlo od 20 do 200 tisoč lir.

Lastniki vrtov, ki mejijo na ceste in pločnike, morajo odstraniti vejevje, grmičevje in travo, ki rastejo preko meja njihovih zemljišč. Tudi v tem primeru gre sankcija za morebitno nespoštovanje predpisov od 20 do 200 tisoč lir.

Prepovedano je odmetavanje v jaške in požiralnike greznice vsakovrstnih odpadkov in materiala, ki bi lahko preprečili odtok vode ali povzročali smrad. Sankcija gre od 50 do 500 tisoč lir.

V Tržiču prepovedano kopanje v Gradežu pa razprava o algah

Od včeraj je spet prepovedano kopanje na plaži Marina Nova pri Tržiču. Zadevni odlok je nemudoma izdal tržiški župan, potem ko so ga s pristojnega urada Krajevne zdravstvene enote obvestili, da so pri najnovejših analizah primerkov morske vode ugotovili visoko stopnjo onesnaženosti. Podrobnejši podatki še niso znani, gotovo pa je, da stopnja mikrobiološke onesnaženosti presega najvišje po zakonu dovoljene meje za kopanje. S tem je sedaj kopanje prepovedano na vsej tržiški obali, saj je bila plaža Marina Nova edina, kjer je še bilo dovoljeno.

Medtem ko se v Tržiču torej ponovno ukvarjajo s težavami zaradi močne onesnaženosti morja, si v Gradežu belijo glavo z vprašanjem, kako bi preprečili beg turistov zaradi alg. Morje je v zadnjih dneh sicer bilo čisto, toda po nespodbudnih podatkih o številu gostov v začetku sezone obstaja bojazn, da bo obračun poletnih mesecev še slabši.

O tem so včeraj razpravljali na sestanku z deželnicima odbornikoma za

zdravstvo Brancatijem in za okolje Angelijem. Sestanka so se udeležili predsednik letoviščarske ustanove v Gradežu Vio, novoizvoljeni župan Corbato, turistični delavci in gospodarstveniki. Slednji so se zavzeli predvsem za ponovno ovrednotenje turistične podobe Gradeža. Alge so samo zadnji, morda najhujši problem, ki se je pridružil tolikim drugim. Potrebna bo večja publicizacija gradeške ponudbe, posegi za preprečevanje erozijske plaže, ureditev območja Grado Pineta, odprtje novih bazenov.

Kar zadeva takojšnje posege proti algam pa so na sestanku napovedali, da bodo začeli sredi tedna postavljati pregrade, ki naj bi Gradeško plažo obvarovale pred nadležno prisotnostjo alg. Za poseg bodo predvidoma potrebovali dva tedna, tako da naj bi bil obrambni "jez" gotov do 10. avgusta. Predstavnika dežele sta tudi obljubila, da bosta od rimske vlade skušala doseči odškodnine za gradeške ribiče in turistične delavce.

Ilegalno čez mejo skrita v vagonu

Za ilegalni prehod meje je lahko vsako sredstvo primerno, tudi prazen vagon vlaka, ki v večernih urah pripelje iz Nove Gorice na goriško železniško postajo. Tega prevoznega sredstva sta se v četrtek zvečer poslužila 61-letni Arif Mustafa iz Smederevske Palanke in 21-letni Mehmed Muhamet iz Titove Mitrovice na Kosovem. Nekaj po 20. uri so ju zapazili finančarji v temnem kotu praznega železniškega voza. Tujca sta poskusila pobegniti, vendar so ju kmalu prijeli. Po kratkem postanku na kvesturi so ju izročili jugoslovanskim mejnim organom.

■ Spreten goljuj je v Gradežu nabavil v neki trgovini videokasete in drug material v vrednosti okrog milijona 200 tisoč lir in ga plačal z ukradenim čekom. Zaupanje trgovca si je pridobil tako, da se mu je predstavil kot sodelavec Berlusconijeve televizijske mreže in mu izročil posetnico z natisnjenim znakom znane zasebne tv postaje. Goljufa sedaj išče policija.

Eksplozije raket proti toči povzročile škodo in preplah

Več močnih eksplozij je v petek zvečer pretrgalo nočno tišino na Sovodenjskem. Strele je bilo razločno slišati celo v Gorici, največ preplaha in tudi nekaj škode pa so povzročili pri Rupi. Marsikdo je v naglici stekel iz hiše ugotavljat, kaj se pravzaprav dogaja. V gostilni Ožbot v Rupi je bil preplah še večji, saj sta se zaradi eksplozij okrog 23.30 razbili dve šipi, kar je razumljivo povzročilo paniko med gosti, ki so zbežali iz lokala.

Prva dva močna poka je bilo slišati že okrog 22. ure, sledili pa so jim še vsaj trije drugi, močnejši okrog 23.30. Lastnik lokala Ernesto Ožbot in nekateri očividci so povedali, da so videli tudi bliske precej nizko, gotovo manj kot 100 metrov od tal.

Po domnevah karabinjerjev, ki vodijo preiskavo, naj bi šlo za eksplozije raket proti toči. Čudno pri vseh zadevi je to, da je v petek ponoči bilo nebo povsem jasno, brez slehernega oblaka in torej ni bilo nobene nevarnosti pred točo. Očitno je šlo za nevarno in nadležno obliko zabave neznancev, če ne kaj hujšega. Dogodek utegne biti tesno povezan s krajo raket proti toči, ki so dan prej prijavili predstavniki Krminskega konzorcija za boj proti toči. Neznanci so pri Rutarjih vdrli v skladišče in odnesli deset raketnih konic ter 8 nabojev za njihovo izstrelitev. Skupno naj bi se torej polastili kar 10 kilogramov trotila. Iz skladišča vsekakor niso odnesli topov za izstreljevanje raket. Očitno so jih v petek zvečer izstrelili kako drugače, najbrž z uporabo navadne kovinske cevi. Zaradi tega nevarnega početja rakete niso eksplodirale visoko v zraku, pač pa precej nizko nad hišami. K sreči je neodgovorno dejanje povzročilo le preplah in omejeno škodo, saj bi posledice utegnile biti precej hujše.

Karabinjer iz Krmina utočil pri Ferrari

Na plaži Lido delle Nazioni pri Ferrari so včeraj zjutraj našli truplo 23-letnega karabinjerja Paola Abateja. Po rodu je bil iz Čedad, nato pa se je z družino preselil v Krmin, kjer je živel. Zadnja leta je služboval v karabinjski postaji v Codigoru v Emiliji. Predvčerajšnjim se je odpravil na morje z gumijastim čolnom. Niso ga več videli do včerajšnjega odkritja trupla na plaži.

Domnevajo, da je morski val obrnil gumenjak in da je nesrečni Abate zaradi tega utočil.

■ Včeraj okrog 9. ure se je v Tržiču v prometni nesreči hujše poškodoval 81-letni upokojenec Pietro Paoletti, Ul. Giulia 52. Med prečkanjem ceste ga je z avtomobilom povozil 20-letni Lorenzo Pipan iz Vižovelj. Paolettiju so zdravniki tržiške splošne bolnišnice ugotovili številne zlome in močan pretres možganov, zato so si pridržali prognozo.

včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada v tednu od 16. julija do 22. julija.

RODILI SO SE: Dana Morgut, Elisa Cuzzit, Margherita Menghini, Francesca Bressan, Andrea Marchi, Francesco Rizzo, Roberta Cargnel, Mariella Cecconi.

UMRLI SO: 67-letni upokojenec Federico Glessi, 94-letna gospodinja Rosalia Medvescig vd. Spangher, 75-letni upokojenec Enrico Zian, 74-letni tiskar Giovanni Giagante, 79-letna upokojenka Adele Per vd. Geron, 91-letna gospodinja Elvira Simonit, 74-letna gospodinja Maria Komjanc, 75-letni upokojenec Ladislav Cijak, 58-letna gospodinja Dina Fontana por. Visintin, 69-letna gospodinja Carmela Olivo vd. Pincin, 86-letna gospodinja Maria Boscarol vd. Grusovin, 81-letna upokojenka Elvira Furlan, 83-letna upokojenka Ortensia Zaccaria vd. Buffolini.

kino

Gorica

CORSO 16.00-22.00 »Inseparabili«. Prep. ml. pod 14. letom.

VERDI Zaprt do 19. avgusta.

VITTORIA 16.00-22.00 »Vacanze particolari di giovani mogli«. Prep. ml. pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA (Nova Gorica) 18.30 in 20.30 »Zaljubljena sirena«.

SVOBODA (Šempeter) 18.30 »Cyborg«. Ob 20.30 »Dekleta iz taksija«.

DESKLE 19.30 »Obračun v Hongkongu«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Marzini - Korzo Italia 89 - tel. 531443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Centrale - Trg Republike 26 - tel. 410341.

pogrebi

Danes v Gorici ob 9.30 Maria Luigia Libralessa vd. Perazza iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 11.30 Jožef Hrovatin in splošne bolnišnice na glavno pokopališče.

† Sporočamo, da smo se v petek, 21. t. m., na koprskem pokopališču za zmeraj poslovili od našega

Cirila Hledeta

SVOJCI

Pevma, Koper, Števerjan, 23. julija 1989

SOUNDCAR

PREDLAGA NOVO LINIJO

KENWOOD

JBL

Ul. S. Giusto 1 - TRŽIČ - Tel. 0481/791417

TU
MONTAŽA
AVTOTELEFONA

Ob Marieschiju tudi zlatnina in antična kartografija Že nekaj tisoč obiskovalcev si je ogledalo razstavo na gradu

Michele Marieschi: most Rialto v Benetkah. Slika je iz muzeja Ermitage v Leningradu.

Če je glede drugih kulturnih dejavnosti goriško poletje letos nekoliko manj zanimivo, kot bi pričakovali, nas v teh julijskih dneh rešujejo pred popolno kulturno praznino odmevnejše razstave, ki sta jih za poletne mesece pripravili občinska in pokrajinska uprava.

Na gradu je kot že v prejšnjih letih odprta slikarska razstava beneške umetnosti. Podobne razstave beneških slikarjev moštov si je v prejšnjih letih ogledalo po več deset tisoč ljudi, kar pomeni, da so prireditve imele ob kulturnem tudi dokajšnji turistični učinek, saj so privabile v Gorico marsikaterega gosta iz obmorskih letovišč. Letos so prireditelji izbrali slikarja Micheleja Marieschija in s tem odprli novo pomembno poglavje v poznavanju in vrednotenju beneških likovnikov, pri čemer imajo goriške poletne razstave gotovo nemajhno vlogo.

Marieschijeva razstava je odprta komaj dobre tri tedne, prvi podatki o obisku pa kažejo, da odziv občinstva tudi letos ne bo izostal. Ob koncu prejšnjega tedna, torej v prvih petnajstih dneh po odprtju, so našli že približno 3.800 obiskovalcev, v prihodnjih tednih pa pričakujejo še številnejši obisk. Razstava bo odprta do 15. oktobra.

Novost so razstave, ki jih prireja pokrajinska uprava, ali bolje Pokrajinski muzeji, ki so tik pred začetkom poletja dobili nov sedež v prenovlje-

nih palačah Dornberg in Tasso na goriškem gradu. Že takoj po odprtju so v novih prostorih odprli dvojje zanimivih razstav: "Aureo Ottocento" je naslov razstave, na kateri predstavljajo kolekcijo zlatih izdelkov in nakita iz prejšnjega stoletja. Dragocenosti so bile do pred nekaj leti last župnije sv. Ignacija, kateri so jih odstopili neznani darovalci v začetku našega stoletja. Pred nekaj leti jih je odkupila Pokrajina, ki je izkoristila priložnost odprtja novega sedeža muzejev, da je dragoceno zbirko predstavila širšemu občinstvu. Ob nakitu, ki združuje materialno vrednost z zgodovinsko in umetniško, predstavljajo na razstavi tudi kakih štirideset portretov in slik družinskih skupin. Značilnost slik je predvsem ta, da na njih izstopajo nakit in drugi zlati predmeti, tako da obiskovalci lahko ob gledanju eksponatov v muzejskih sobah lahko dobijo tudi vtis o tem, kako so prstani, uhani, sponke in drugi dragoceni okras bogatili razkošna oblačila dam iz 19. stoletja.

Prav tako je v palačah Dornberg in Tasso na ogled razstava antične kartografije "Theatrum Adriae". Na njej je zbranih skoraj štiristo starih zemljevidov, risb in map dežel in krajev z območja Alpe Jadran. Predstavljeno gradivo pokriva časovno razdobje pol tisočletja in pomeni tako v geografskem kot zgodovinskem pogledu eno najpomembnejših tovrstnih razstav.

Kot nam je te dni povedala ravnateljica Pokrajinskih muzejev dr. Maria Masau Dan, je bil odziv občinstva na obe razstavi več kot zadovoljiv. Že konec prejšnjega tedna so našli približno tri tisoč obiskovalcev. To pomeni, da si vsak teden ogleda razstavi skoraj tisoč ljudi. Prav glede na to veliko zanimanje so se odločili, da bodo odprtje razstave zlatnine podaljšali. Sprva je bilo namreč predvideno, da bo kolekcija na ogled v Gorici do konca julija, sedaj pa so sklenili, da bo ogled možen še skoraj cel mesec avgust. Razstava bo namreč odprta do 27. avgusta, šele nato pa jo bodo predstavili v številnih drugih krajih. Razstava kartografije bo predvidoma odprta še dlje, do 9. oktobra. Tudi ta zbirka bo nato obiskala še druge kraje, saj jo nameravajo predstaviti v vseh glavnih mestih dežel skupnosti Alpe Jadran.

Poleg razstav v Gorici naj še omenimo veliko pregledno razstavo slikarja Luiša Spazzapana, ki so jo konec prejšnjega tedna odprli v Spazzapanovi galeriji v Gradišču ob 100-letnici umetnikovega rojstva. Med prireditelji so tudi v tem primeru Pokrajina in Pokrajinski muzeji, skupaj z Deželno Piemonti, saj je Spazzapan celih trideset let živel in ustvarjal v Turinu. Gradišču je razstava na ogled do 15. oktobra, v novembru in decembru pa jo bodo predstavili še v Turinu.

Šagra pri Sv. Ani do konca meseca

V goriškem mestnem rajonu Sv. Ane bo do konca meseca prav prijetno. Prišel se je namreč tradicionalni poletni praznik, šagra, ki jo prireja tamkajšnja župnija v sodelovanju s kulturno-športno skupino "Borgo S. Anna".

Sinoči je bil na sporedu srečelov in seveda ples z ansamblom Harmony. Ansambel bo nastopil tudi danes, ko bodo med drugim prireditelji šagre podelili priznanje "Priatelj rajona 1989". Poletni praznik se bo nato nadaljeval vsak večer od 20.00 do 24.00 vse do nedelje, 30. julija. Naj omenimo še, da bo v sredo, 26. julija ob 23. uri, na dan rajonske zavetnice, bogata tombola. Prireditelji obljublajo, da bodo vsak večer delovali dobro založeni bifeji.

prispevki

Za združenje Pionieri volatari del pronto soccorso so v razne namene prispevali: Lidia Nanut 3 tisoč; Nives De Ross 7 tisoč; Iolanda Fontanini 5 tisoč; Iolanda d'Ossvaldo 50 tisoč; Adelmia Puia 4 tisoč; Fedora Puia 4 tisoč; Elisabetta Grion 4 tisoč; Dorina Braidia 4 tisoč; Livia Cocetta 4 tisoč; Teresa Tonut 4 tisoč; Olimpia Ross 20 tisoč; Igino Toso 5 tisoč; Vanda Donati 35 tisoč; Anna Ricciardi 50 tisoč; Maria Perisnotto 9 tisoč; Nives Buzzin 50 tisoč; Lionella Clansic 40 tisoč; Franco Narduzzi 40 tisoč; Ervina Feresin 30 tisoč; Firmina Zin 30 tisoč; Alfredo Zonch 150 tisoč; Albina Mosetti 40 tisoč; Donatella in Tullio Bregant 100 tisoč; dom za ostarele v Fari 105 tisoč; Norma, Elio in Bruna Nardin 75 tisoč.

Voden ogled po razstavah v Pokrajinskem muzeju

Univerza za odrasle priredi v sredo, 26. julija voden obisk zanimivih razstav "Aureo ottocento" in "Theatrum Adriae" v obnovljenih spalačah Dornberg in Tasso na gradu. Kdor bi si razstavi želel ogledati, naj se javi ob 18. uri pred poslopjem pokrajinskega muzeja na goriškem gradu. V torek, 3. oktobra, bo univerza priredila tudi ogled razstave Marieschijevih del, ki so prav tako na ogled v prostorih goriškega gradu.

Julija, avgusta in do konca septembra

Številne prireditve in pobude v socialnem večnamenskem centru

Goriški socialni večnamenski center v Ul. Baiamonti bo letos poleti središče številnih zanimivih prireditev in pobud, namenjenih Goričanom, ki so se odločili, da bodo preživeli "pasje" dni v domačem kraju. Predstavniki večnamenskega centra so pod pokroviteljstvom goriške občinske uprave že v prejšnjih sezonah priredili prijeten poletni program, njihovemu vabilu pa se je vedno odzvalo kar precejšnje število Goričanov.

Člani skupine, ki skrbi za kulturni in rekreacijski program v centru, so letošnje pobude poimenovali "Poletje 89". Prireditve bodo trajale vse do konca septembra, ko bodo organizirali avtobusni izlet v vilo Manin v Passiariano, kjer si bodo izletniki lahko ogledali zanimivo likovno razstavo Sebastiana Riccija.

V torek, 25. julija, bodo prišli na svoj račun ljubitelji kulinarčnih specialitet in plesa, saj bo ob 20. uri na sporedu večerja. Med večerjo se bodo gostje lahko zavrteli ob zvokih domačega ansambla. Cena večerje je 20 tisoč lir, kdor se želi udeležiti družabnosti, pa mora predhodno zagotoviti svojo udeležbo v baru centra. V petek, 28. julija, ob 14.30 bo s parkirišča za goriško splošno bolnišnico odhod z avtobusom v Verono, kjer si bodo udeleženci izleta ogledali v čudovitem okolju rimske arene Verdijevo opero "Moč usode". Prevoz in vstopnica v 1. galerijo veljata 40 tisoč lir.

Avgustovske pobude bodo prav tako zelo pestre in zanimive. V torek 1. avgusta ob 19. uri bo z avtobusne postaje v Ul. IX Agosto ponovno odhod, tokrat v Trst, kjer si bo mogoče ogledati Schnitzlerjevo opereto "Baron Cigan". Avtobusni prevoz in

Poletni nakupi v Tržiču

boutique

DONNA

Alice

Poletna razprodaja od 20% do 80%

TRŽIČ

Drevored S. Marco 24 - Tel. (0481) 44509

obv. občini

o ul. f.lli rosselli 3 - tržič

b
u
t
v
e

SEZONSKI
POPUSTI

obv. občini

g.bettini

poročni sezname

**ginaldi
olimpia**

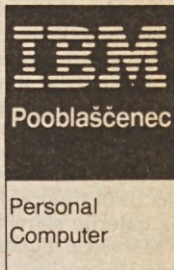
PORCELAN

DARILA

KRISTAL

ULICA OBERDAN 4 — TRŽIČ
v bližini tržnice

Podjetje Glauco Boscarolli

Že 30 let v Tržiču prodajamo pisarniško opremo:
OLIVETTI, SHARP, ITALTEL TELEMATICA, AMSTRAD.

PISALNI STROJI - FOTOKOPIRNI STROJI -
REGISTRKE BLAGAJNE in PROFESIONALNI
RAČUNALNIKI s programsko tehnično opremo.

Nudimo tudi osebne računalnike IBM PS/2

Ul. Roma 19 - 34074 TRŽIČ - Tel. 0481/74295

Selva

oprema
za dom

TRŽIČ — UL. VALENTINIS 18 — TEL. 72395

SELVA ARREDAMENTI - Tržič

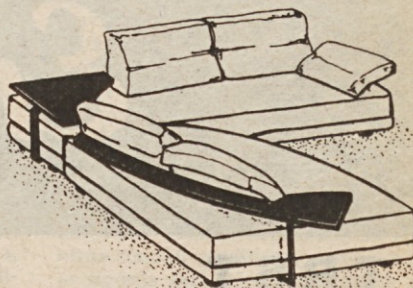
Razstavlja najboljše sedežno pohištvo.

SELVA ARREDAMENTI nudi v mesecu juliju najboljše sedežno pohištvo italijanskih proizvajalcev: sedežne garniture, razstegljive fotelje, podložene ležalnike.

V novem oddelku »show room« je na ogled tehnološki napredek oblaženega pohištva: jekleno ogrodje z vzmetjem, penasta podloga in ekskluzivno dekorativno blago.

Strokovno usposobljeni aranžerji svetujejo najboljše rešitve z najustreznejšimi materiali za vsakeršne bivalne zahteve.

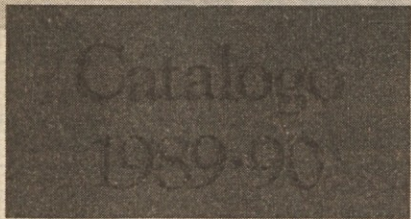
SELVA ARREDAMENTI - vedno pred ostalimi

Tržaška založba izdala najnovejši izbor lastnih naslovov

Katalog 1989-1990 ZTT

EDITORIALE STAMPA TRIESTINA
ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA

Založništvo tržaškega tiska je izdalo pred kratkim Katalog 1989-90, v katerem so zbrani naslovi dosedanjih knjižnih izdaj založbe. Katalog je v italijanščini, da bi izdaje ZTT približali italijanskemu kupcu in da bi italijanskega ljubitelja knjige seznanili z deli slovenskih avtorjev, ki so izšli v prevodu pri tržaškem založniku.

Katalog vsebuje vse še razpoložljive naslove, ki so razdeljeni po različnih tematskih razredih (literatura, umetnost, zgodovina, družboslovje, filologija, etnografija, glasba itd.). Skupno je v Katalogu 1989-90 zabeleženih 48 naslovov v italijanščino prevedenih del. Obenem so v ličnem katalogu zbrani še naslovi različnih priročnikov, mladinskih knjig, izdaj v nemškem jeziku in slovenskih izdaj. Uporabnike seznanja še s seznamom knjig drugih založb, za katere je ZTT ekskluzivni distributer. V ta sklop spadajo razni slovarji, šahovski priročniki, turistični vodiči in navične karte.

V Novi Gorici Dare Valič v monodrami Janeza Povšeta

Humorni Vršilec dolžnosti

Milko Zmagič, kdo je to? Če vprašanje zastavimo na tak način, potem seveda ne bo znal nihče odgovoriti. Kaj bi z Milkom Zmagičem? Ni ne pisatelj, ne slikar, niti glasbenik, fizik, izumitelj, nogometaš, športnik... Je le skladiščnik v tekstilnem podjetju neke v Sloveniji in širše v Jugoslaviji. Kot takega nam ga namreč predstavlja Janez Povše (na sliki) v komedijski monodrami »V. D. - vršilec dolžnosti«, ki je bila nagrajena lani na festivalu humorja in satire v Ribnici. Član Slovenskega narodnega gledališča Drame iz Ljubljane Dare Valič pa nam je usodo tega svojevrsnega vedeja predstavil oziroma zaigral v petek na ploščadi pred novogoriškim kulturnim domom. Povšetova komedijska monodrama se uvršča v letošnjo prireditev Poletje 89 v Novi Gorici, ki bo med drugim (predvsem gre tu za glasbenozabavne točke) postregla še z gostovanjem Staneta Starešiniča (predstavil bo »Široka usta«) in Primorskega dramskega gledališča (Machiavellijeva »Mandragola«).

Skratka, Milko Zmagič je prototip direktorja podjetja v samoupravno-realnem socializmu: ima tri razrede osnovne šole, je krščen, birman in cerkveno poročen, ni v partiji in vanjo ne namerava vstopiti. Niti ni bil med najboljšimi delavci v tekstilnem podjetju, kljub temu pa ga trije vodilni možakarji, ki o vsem odločajo, izberejo na odgovorno mesto vršilca dolžnosti direktorja. S tem se mu življenje seveda spremeni, spremeni se od-

V skrinji polni rokopisov našli kar 280 poezij Julesa Verna

»Oče« kapitana Nema je bil tudi poet

Jules Verne, eden od očetov znanstvene fantastike, še osemdeset let po smrti (umrl je v Amiensu leta 1905) preseneča svoje privrženice. Pisatelj, ki je v Potovanju na luno celih sto let pred zgodovinskim poletom ameriškega Apolla napovedal človekov prihod na Meseč, je bil doslej poznan kot prozaist. Poleg Potovanja na luno so tudi druge njegove knjige vzbudile mnogo pozornosti med sodobniki. Spomnimo naj le na Potovanje v sredino zemlje, na Otroka kapitana Granta, na Dvajset tisoč milj pod morjem, na Michela Strogoffa in na V osemdesetih dneh okoli sveta.

Pred kratkim pa so v njegovem rojstnem Nantesu odkrili, da Verne ni bil le pisatelj, pač pa tudi pesnik. Odkritje je sad raziskovanja njegove zapuščine. Vse se je začelo pred šestimi leti, ko je občinska uprava mesta Nantes od Ver-

novih dedičev za 5,8 milijona frankov odkupila skrinjo, v kateri so bili zbrani rokopisi njegovih del in drugi papirji. Pri pregledu teh papirjev so izvedenci odkrili tudi dve še neobjavljeni deli: prozno delo Turistično potovanje v Anglijo in na Škotsko, ki ga je Verne napisal leta 1859 v 31. letu starosti, in zbirko poezij. Prav te poezije (skupno jih je kar 280) so bile za literarne kritike najbolj zanimive, saj so dokaz, da se je »oče« kapitana Nema in drugih fantastičnih protagonistov njegovih zgodb posvečal tudi rimani besedi. In to očitno zelo na skrito, sicer bi že prej izvedeli za ta njegov pesniški konjiček. Odkritje bo gotovo spremenilo dosedanje mnenje o književni proizvodnji Julesa Verna, za to pa bo verjetno potrebno počakati še nekaj časa, vsaj toliko, kolikor ga bodo kritiki uporabili za oceno Vernovih poezij.

Wiplingerjeve pesmi v slovenščini

Mariborska založba Obzorja in Mohorjeva založba v Celovcu sta skupno izdali pesniško zbirko Petra Paula Wiplingerja Oporoka časa v slovenskem prevodu. Gre za zelo reprezentativno izdajo Wiplingerjevih pesmi podobno zbirkam (Farbenlehre in Bildersprache), ki jih je izdal pri celovski založbi Alekto. V novi zbirki gre za izbor pesmi iz omenjenih zbirk, dopolnjujejo pa jo ciklične pesmi z drugo tematiko. Opremljena je tudi z obseznim izborom Wiplingerjevih umetniških fotografij, ki poezijo posrečno dopolnjujejo, saj v njej govori tudi o času fašizma in njegovi morilski »industriji« koncentracijskih taborišč, ki je povzročila toliko gorja in smrti nedolžnih ljudi.

Wiplingerjeve pesmi je v slovenščino prevedel Andrej Kokot.

Uspešno se je iztekla razstavna sezona v Goriških galerijah

Grafike Biljane Unkovske in kipi Marjana Koniča

V razstavnih prostorih Goriških galerij se je konec junija iztekla likovna sezona, ki je v treh galerijah - galeriji Meblo v Novi Gorici, galeriji Osnovne šole Solkan in v galeriji Rika Debenjaka v Kanalu - predstavila sedemnajst različnih osebnih in skupinskih razstav, na katerih smo spoznali najnovejša dela slovenskih, italijanskih in avstrijskih likovnikov in s tem najrazličnejše smeri in usmeritve ter različne likovne zvrsti, od kiparstva, slikarstva, grafike in fotografije. Spoznali smo najnovejše opuse: Rafaela Nemca, Darka Bevilacqua, Franca Vozla, Marka Modica, Kladija Tutte, Valentina Omana, Emerika Bernarda, Marijana Koniča; videli šport v fotografiji, prikaz tiska litografije; odkrili dela Franceta Miheliča, Iz galerije starejše umetnosti Goriškega muzeja, Eda Marušiča, Bojana Kovačiča, Giancarla Caneve, Biljane Unkovske.

Kot zadnja sta se v pravkar uspešno zaključeni sezoni, ki je pritegnila veliko število obiskovalcev v vseh treh razstaviščih, predstavila dva likovnika, ki ju ne družijo ne generacijska pripadnost ne mesto študija, ne pripadnost določeni šoli, ne ista likovna zvrst, pač pa ju združuje isto izhodišče svojega likovnega izražanja - človek. Tudi slikarka in grafičarka Biljana Unkovska in kipar Marjan Konič, sta tako kot cela vrsta likovnih ustvarjalcev konec sedemdesetih in v začetku osemdesetih let poiskala svoje sporočilo v figurativnem jeziku, torej v tisti smeri same avantgarde, ki je na prelomu desetletja vzbudila cel niz novih vprašanj. Vse dogajanje pri iskanju novih poti je bilo intonirano v smislu korenitega preloma, ki naj bi označil konec avantgarde in začetek postavangarde, konec moderne umetnosti in začetek postmoderne umetnosti. Zlom avantgardne utopije je na drugačen način soočil umetnika z dejanskim življenjskim svetom, da se je moral vrniti k sliki, kipu, k umetniškemu jeziku, ki ponovno postavlja na čelo figurativno naracijo,

reprezentacijo, vidni predmet. Seveda se pri tem umetniki niso povrnili k že prej osvojenim in definiranim pozicijam. Iskali so nove izrazne in vsebinske poti. Tudi Biljana Unkovska in Marjan Konič sta svoja iskanja zastavila vsak po svoje.

Biljana Unkovska, diplomantka ljubljanske likovne akademije, po narodnosti Makedonka, a bivajoča v Ljubljani, se je s samostojno razstavo, z izborom najnovejšega grafičnega in slikarskega opusa v Galeriji Rika Debenjaka v Kanalu, predstavila slovenskemu občinstvu po šestih letih. Unkovska, ki smo jo v Kanalu spoznali tudi kot dobro slikarko, se je vendarle predstavila predvsem kot izvrstna grafičarka: kot študentka si je tehnično znanje različnih grafičnih zvrsti pridobivala pri odličnem grafiku in likovnem pedagogu, kanalskem rojaku Riku Debenjaku in kasneje na specialki za grafiko pri Bogdanu Borčiču. Predvsem odlična tehnološka perfekcija, pa tudi način uporabe barve in vseh njenih tehnoloških zmožnosti so tisto, kar Biljano Unkovsko uvršča med uspešno mlado generacijo "ljubljske grafične šole". Saj, Biljana si je za razliko od mnogih njenih stanovskih kolegov iste generacije v vseh teh poakademijskih letih utirala povsem samosvoja pota, ne da bi sledila vplivom trenutnih aktualnih likovnih definicij in izrazno formalnih opredelitev. Z občutljivostjo in tenkočutnostjo dobrega opazovalca vsakdanjega življenja je našla svoj izpovedni svet, kjer je človek, z vso svojo široko paleto takih in drugačnih problemov, njen osrednji izpovedni credo. Pripoved notranjih doživetij, nabojev fantazije in poetičnosti gradi s črto, barvo in tonom, kombinira prvine, tehnike in formalne pristope, vedno izhajajoč in figurativno likovno orientacije. Človeški obraz, zguban, deformiran, s poudarjenimi posameznimi detajli ni odraz realističnega prenosa iz narave, pač pa vsebina: figura, detajl nudita grafičarki najširše možnosti za

lastno izpoved sanjskega sveta, ki ga nosi v sebi, ki ga živi in ga hoče izpovedati.

Tudi kiparska govorica primorskega kiparja Marijana Koniča, šolanega v italijanskem likovnem okolju (srednjo šolo za oblikovanje, smer kiparstvo, je končal v Gorici, nato kiparstvo diplomiral na Akademiji lepih umetnosti v Benetkah), je trdno zasidrana v figurativnem izkustvu z le izjemoma rahlimi odmiki v smer abstrahiranja. Absolutna Koničeva miselna preokupacija je človek; človek kot ga je že doumel in predstavil umetnik v antiki, renesansi in v klasicizmu, vendar ob dobrem metierskem poznavanju materialov in različnih tehnik želi vzpostaviti razmerje med tradicijo in modernizmom. To novo ni uporaba sodobnih kiparskih materialov niti ne uporaba barve v plastičnem izražanju, pač pa način, kako modelira, kako poudarja, kako šokira. Toda tudi šok ni vedno njegov namen. Velikokrat kipar neprizadeto pripoveduje in učinkuje samo s harmonijo kiparskih likovnih elementov, z volumnom, maso, linijo, strukturo, svetlobo, gibanje. Enako rad se prepušča trodimenzionalnemu oblikovanju (ženski torzo je njegova nežna bolečina — simbol ženskosti, rodovitosti, nežnosti in lepote hoče učinkoviti zgolj zaradi svoje etične in likovne vrednosti) kot tudi reliefnim kompozicijam v plitkem in globokem reliefu (kompozicije so ujete in omejene z okvirjem, vedno plastično in anatomsko naravno občutene). Materiali, ki jih Konič rad uporablja so predvsem tisti, s katerimi lahko modelira ali uliva: glina, mavce, vosek, poliestrske smole v kombinaciji, bron.

S to prvo samostojno razstavo se je kipar Marijan Konič prav gotovo predstavil kot resen ustvarjalec, ki bo v svoja likovna videvanja vedno vtikal veliko samega sebe, ki bo z bogato domišljenim notranjim hotenjem oživljal forme, ki ne bodo zgolj to, pač pa bodo v sebi nosile tudi humanistično sporočilo.

NELIDA SILIČ-NEMEC

Emporio Fiorentino

ŽENSKA OBLAČILA

TRST

Ul. San Maurizio 16
(vogal Trga Ospedale)

☎ 775741

popusti

popusti

popusti

sezonski popusti do 30. avgusta

obv. občini 14/7/89

Z veseljem sem se podal v Brkine, kjer se ta naša sočna zemlja že spogleduje s Čičarijo, v vasico Sabonje, da bi se daljše pogovoril s pisateljem Rudijem Šeligom prav v kraju, kjer preživlja svoje počitnice, ko ga seveda delovne obveznosti in izredno pestro družbenopolitično delovanje kot predsednika Društva slovenskih pisateljev, ne priklepajo v Ljubljano oz. v Kranj, kjer živi. Želel sem spoznati pisca Triptiha Agate Schwarzkobler, pa tudi enega glavnih protagonistov "slovenske pomladi".

Popolnoma me je osvojil. Spoznal sem prodornega misleca in odprtega ter duhovitega človeka z izrednim smislom za stvarnost, literaturo in estetiko, po drugi strani pa človeka, s katerim sem se lahko prijateljsko pogovoril o "vsem", tudi in predvsem takrat, ko se je "uradni" del pogovora, tistega, ki mu registrator strogo odmerja argumente in meje, že zdavnaj zaključil. Takrat sva na idiličnem dvorišču v sončnih Sabonjah kramljala o najbolj vsakdanjih vsakdanjostih, ob slovesu pa me je prijetno presenetil in počastil z vabilom, da ga moram, če se bom kaj podal v Kranj, nujno obiskati. Skušal bom to obljubo uresničiti...

Literatura s tolikimi "izmi"

Vas lahko uvrščamo v slovensko literarno avantgardo, ki si je pred tremi desetletji utrla samostojno pot, sicer so literarni kritiki vašemu delu nadeli celo vrsto "izmov" in si morda še niso povsem na jasnem, ali spadate k modernizmu, futurizmu, ali celo bolj tehnično povedano, k reizmu. Seveda ne moremo pri obravnavi slovenskega leposlovja mimo Rudija Šeliga, pisatelja, ki je s svojimi že klasiki slovenske literature kot Triptih Agate Schwarzkobler, Kamen ali Poganstvo pustil v slednji neizbrisno sled. Torej direktno in morda preveč poenostavljajoče vas vprašam: kam lahko uvrstimo vašo prozo?

»Enotnega odgovora seveda ne morem dati, ker imam čisto gotovo svojo razvojno linijo in se posamezne faze med sabo kar bistveno razlikujejo. Ko sedaj gledam nazaj, je treba najbrž reči, da je pri obravnavi moje proze v svoji začetni fazi, kamor spadajo novele Kamen, kratek roman Stolp, delno mogoče tudi Triptih Agate Schwarzkobler, mogoče govoriti o modernizmu in v določenem pomenu o avantgardi. Pozneje, najbrž s prelomnim tekstom Triptih Agate Schwarzkobler, se pravzaprav že kažejo tiste poteze mojega pisanja, vsaj zametki, ki jih danes nasploh teoretiki imenujejo postmodernizem. Seveda postmodernizem ne kot neka ozka stilistična literarna smer, ampak kot civilizacijsko gibanje.

Takrat mi je bila zelo blizu šola francoskega novega romana, od tod je prišlo ime pač glede na to, da je bila ena bistvenih postavk te šole opazovanje obstoječega sveta in manj interpretacija tega sveta. In seveda če hočeš, da naj pisatelj opiše svet kot je, je potem jasno, da so interpretacijske mreže res v drugem planu. Od tod deskripcionizem. Jasno, da je vloga človeka v takem horizontu gledanja pisatelja čisto drugačna. Eno je vloga človeka, kot jo vidi modernizem, drugo pa, kot to vidi postmodernizem.

Tam nekje okrog Agate Schwarzkobler je seveda tudi pri meni prišlo od preloma. Nisem več pristajal na to, da je možno sprejemati pač to industrijsko epoho v celoti na ta način, da je človek enostavno reč, ampak da je treba človeku vrniti njegovo osebnost in integriteto. Zelo na grobo govorim, ampak mislim, da v bistvu za to gre. Od tod tudi premiki in dramatik, zato sem dramatik tudi začel pisati. Torej enotne oznake očitno ni. Vsekakor recimo v moji zadnji knjigi, to je zbirka novel Molčanja, je oddaljitve od stila in tehnike novega romana tako velika, da je pravzaprav že težko opazen kontekst, iz katerega je vse skupaj nastalo.

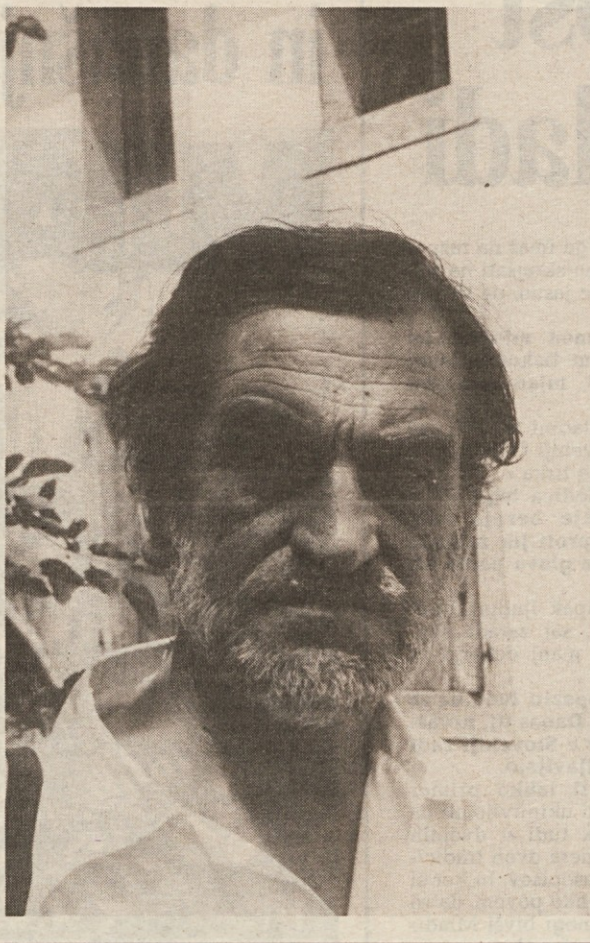
Literarni kritiki imenujejo Triptih Agate Schwarzkobler nekako vašo literarno "iznajdbo", iz katere so potem globoko zajemali posnemovalci. Kaj je slovenski literaturi doprinesel ta Triptih oz. vse to vaše avantgardno snovanje? V kakšno smer je premaknilo in dejansko kakšne posledice je potem pustilo v slovenskem leposlovju?

»Kot jaz gledam, in ne samo jaz, ampak cela vrsta pisateljev, ki so se takrat pojavljali, Rupel, Švabič, tudi Braco Rotar in še drugi, bi rekel, da je tako postajala slovenska literatura na neki način urbanizirana. Spremenil se je jezik, in mislim, da je skupaj s takratno avantgardno poezijo, recimo Šalamuna, slovenska literatura pridobila v smeri odpiranja lastne strukture za izražanje sodobnega sveta.

Odpiranje kateri literaturi, morda evropski ali celo svetovni?

»S tem, če se je odprla za dojemanje sodobnega sveta, potem seveda se je hkrati tudi že začela bolj trdno povezovati s tokovi evropske literature. Zame ni sploh tako bistveno, koliko je v zvezi z evropsko ali pa svetovno li-

Pogovor s pisateljem Rudijem Šeligom

Od avantgarde preko knjig in naroda do katarze

Dušan Jelinčič

teraturo. Zelo važno se mi pa zdi to, kot sem že poudaril, da ravno ta urbanizirajoča slovenska avantgardna literatura prazprav omogoča prožnejšo strukturo književnega izraza, tako strukturo, ki je omogočala sodobne pojave sveta sploh registrirati. Tako bi rekel, da je to pravzaprav zasluga slovenske avantgarde šestdesetih let. Dejansko se je jezik spremenil, kar danes govorijo tudi jezikoslovci, da je bistvena razlika v jeziku pred slovensko avantgardo 60. let in po njej.

Sprememba je bila vsebinska in ne samo jezikovna...

»Če rečem jezik, ne mislim popolnoma nič formalnega, mislim predvsem nekaj vsebinskega. Saj to je isto, ne da se ločiti. Jezik je svet. Nemogoče je reči: jezik je sredstvo, svet pa je materija. To je eno in isto.

Trdite torej isto, kot že nobelovec Saul Bellow pa še mnogi drugi, da je forma že vsebina.

»To je jasno. Samo nočem rabiti te Aristotelovske izraze, ki so lahko zelo mučni, ker potem nastopijo marksisti s svojo dialektiko in vse pokvarijo. Hočem le reči, da je za književnika jezik svet. Če ima jezik, če je zmožen oblikovati sproti v svojem književnem delu ustrezen jezik, oblikuje že svet.

Na začetku poti težave dveh vrst

Kakšne težave ima pisatelj, ki se loteva take popolnoma nove poti? Vi ste recimo začeli v Reviji 57, ki je edina, ki vam je takrat dala možnost objavljanja. Potem ste bili pri Perspektivah in Problemih, kjer ste končno začeli objavljati, ko ste dejansko prišli v uredniški odbor in ko ste potem sami vodili to revijo...

»Tu nastopijo težave dveh vrst. Prvič tiste, ki so popolnoma normalne in nima smisla nad njimi jamrati. Vsaka literatura, ki se pojavi s svojim jezikom in s svojim oblikovnim stilom, jasno naleti na odpor obstoječega. In najbrž je treba reči hvala Bogu, da je tako, ker če bi to šlo brez težav, bi potem zgledalo, da je vse skupaj preveč lahкотno. Te težave so popolnoma normalne.

So bile pa seveda tudi druge težave, pač popolnoma nenormalne in spadajo samo v realsocialistični svet. To so politične težave. Vi si danes najbrž niti ne predstavljate, kaj je pomenilo 57. in 58. leta pa tudi recimo še '64 pisati drugače, kakor so pisali institucionalizirani, če smem tako reči, pisatelji, kot so bili Potrč, Kranjec, pa navsezadnje tudi Kosmač. Ampak ne mislim nič slabega o njih. Ker oni niso krivi za to.

Mislim, to je bil dejansko politični problem v tem smislu, da je politika skozi to razumela, in deloma seveda pravilno, da je to subverzija obstoječega političnega sistema. V monolitnem partijskem boljševiskem sistemu, ki je pri nas takrat strogo vladal in delno seveda še danes, samo takrat z neprijetno večjo ostrino, je pa seveda vsako drugačno gledanje na svet že subverzija tistega, kar je že. To subverzijo smo dejansko opravljali tudi tisti, ki smo takrat nastopali recimo z odpiranjem jezika in z npr. modernizmom. Bili smo tudi politično preganjani, onemogočani, ipd. To so pa te druge težave, ki so seveda nenormalne. Niso namreč na nivoju literarnih trenj, premikov iz nekega, pogojno rečeno, konzervativizma v modernizem itd., ne,

te so tiste normalne. To pa, da se politika vplete in s tem nastaja politični problem, je seveda, kot sem že poudaril, lastnost realpolitičnih sistemov, predvsem boljševiskih.

Široko bogastvo raznih motivov

V vaši literaturi imate res veliko izbiro motivov in argumentov. Kako to, da ste se v kratkem romanu Ali naj te z listjem posujem posvetili celo hipijevstvu in izrečno mladini? Kako pojmuje to hipijevstvo, kot splošen svetovni pojem nastajanja novega sveta in sprememb v njem, ali še kako drugače?

»Zelo sorodno s tem je tudi drugo vprašanje, ki mi ga ponavadi postavljajo novinarji in nekateri literarni kritiki, kako je recimo to, da prevladujejo ženski liki. Bil sem dejansko prisiljen in gnan v to, ko sem posebno leta 1964 začel iskati, kaj je tisto novo v svetu, kar bi kot pisatelj prinesel na dan kot šanso novega, drugačnega življenja. V tistih letih se je hipijevstvo pokazalo kot metafora neke možnosti za odpiranje sveta, enako tudi ženski liki, ki so se začeli pogosto pojavljati po Agati Schwarzkobler. To je ženska kot princip, ki ni imel v tej civilizaciji nikdar prevlade, pa je vendarle nosil potencialno v sebi možnosti drugačnega življenja.

Tematsko je pri branju vaših leposlovnih del prav motivika hipijev in ženskega lika zelo izrazita, ki pač ostaja v spominu še celo več od drugih motivov...

»Hotel bi v tem okviru poudariti, da jaz nisem v tisti fazi prisegel na neko čisto ortodoksno ideologijo hipijevstva ali pa v čisto psihološkem smislu na pristajo na žensko kot širši pojem, ker gre tu samo za metafore.

Politično delo kot osebna nuja

Sedaj bi prešel na drugi del najinega pogovora in sicer bi rad obravnaval vašo politično angažiranost. Vi ste pred časom zapisali, da je sodobna literatura spopad s sodobnim svetom in torej s socialnim, s političnim v tem svetu. Dejansko z vašo dejavnostjo to trditev uresničujete. Pisatelj je namreč danes v Sloveniji vsestransko politično angažiran. Zakaj? Kako je do tega prišlo? Kakšna je danes funkcija pisatelja?

»To je zelo kompleksno vprašanje. Kako naj obrazložim? Pred kratkim sem imel na filozofski fakulteti v Ljubljani predavanje za tuje slaviste. Naslov tega je bil "Delovanje slovenskih pisateljev in pisateljeva literatura". Toda delovanje pojmovano kot množično, medtem ko je pisanje literature seveda eno samo individualno dejanje. To predavanje sem seveda skušal izpeljati s popolno analizo aktualnega dogajanja, da je pravzaprav v tem trenutku za slovenskega pisatelja nujno, tako rekoč usodno in neizbežno, da se ukvarja s politiko. Ni namreč od njega odvisno, ali se bo loteval družbenih vprašanj, ali ne, saj je naravnost vržen v to. In prepričan sem recimo, da nemškim pisateljem to ni nujno potrebno, slovenskemu pa absolutno je.

Toda že eden najvažnejših zahodnonemških sodobnih pisateljev He-

inrich Böll je v svojih knjigah idealno uravnesel družbenopolitično in pisateljsko udejstvovanje ter v njih še kako žigosal sodobno družbo.

»Se popolnoma strinjam. Kar se tega tiče je že Enzensberger pa še vrsta drugih to delala, samo razlika je v tem, da je pri njih šlo zmeraj za individualno angažirano akcijo, medtem ko jaz govorim, da je družbenopolitična akcija nujna za slovenske pisatelje kot skupnost in ne za posameznike. To pa je vendarle bistvena razlika, ali se lahko svobodno odločam in izbiram, ali bom angažiran, ali ne. Po predavanju mi je nekaj oseb reklo, posebej se spominim profesorja Paternuja, ko je prišel k meni in mi zatrdil, saj je to, kar vi govorite pravzaprav veljalo zmeraj in recimo tudi v Cankarjevih časih in za Cankarja samega.

To pa pomeni, če je to vsaj delno res (ne spuščam se v analizo, ali je to zmeraj veljalo, ali samo sedaj velja - da zdaj velja sem popolnoma gotov), da pisatelj nima, v principu gledano, nikdar tega privilegija, da bi se ukvarjal samo z literaturo, ampak se mora ukvarjati s celotno družbeno strukturo, v kateri živi njegov narod in mora seveda nenehno misliti tudi na svoj narod, enkrat kot buditelj in kot prosvetljevalec, drugič pa seveda kot tisti, ki obstoječi oblastveni strukturi ponuja in od nje zahteva, tako kod danes, uveljavljanje človekovih pravic in vzpostavitev suverenosti slovenske države ter pač še vse tisto, kar danes društvo pisateljev podčrtuje.

S tem pa pisatelj pridobiva tisto suverenost, ki jo na družbeni lestvici tudi zasluži, kar se marsikje drugje ne dogaja, čeprav nima tega privilegija, da bi se ukvarjal samo z umetniškim ustvarjanjem...

»Tukaj je treba marsikaj razločevati. Prvo, prepričan sem, da če bi danes pristal na t.i. angažirano literaturo, bi to bila katastrofa. Angažirana literatura postane služkinja neke popolnoma določene ideologije. Mislim, da v kaj takega ne smemo iti, ne glede na to, kako verjamemo v določene družbenacionalne cilje.

To je treba strogo ločiti: na eni strani je striktna intenzivna družbenopolitična akcija, na drugi pa še zmeraj literatura kot avtonomna dejavnost. Samo med obema dejavnostima, med družbenopolitično in pisanjem literature, je tisto, čemur je Aristotel rekel katarza. Eno drugo očičuje. Jaz mislim, da lahko danes slovenski pisatelj piše literaturo tako da se očisti v družbenopolitični angažiranosti in je njegova teža na tem področju teža, ki izvira iz njegove literature, kar pomeni, da je katarza dvosmerna. Eno omogoča drugo.

Družbena angažiranost naših književnikov

Vi ste predsednik Društva slovenskih pisateljev, ki je prav sedaj maksimalno politično angažirano. Ta organizacija se je zelo zavzela ob aretaciji Janše in ostalih, poleg tega pa so nekateri vidni člani tega društva, recimo Dimitrij Rupel, med pobudniki prvih zamejkov tistih družbeno angažiranih skupin, ki naj bi nato sprožile nastajanje strank.

»Ni treba nič to preveč dajati v oklepaj. Ne gre za strah slovenske politike pred strankami: to so dejansko stranke. De facto danes lahko govorimo o Slovenski demokratski zvezi, kot

se uradno imenuje, ampak deluje le kot stranka. Enako funkcionira tudi social-demokratska stranka, itd. Naši slovenski politiki se pač še zmeraj oklepajo realsocialističnih strahov, kaj bo, ko bomo dobili stranke. Seveda formalno to zgleda, da so pod Socialistično zvezo delovnega ljudstva, vendar pa delujejo popolnoma samostojno.

In so prav književniki tisti, ki so konkretno spodbudili to nastajanje strank...

»To sem tudi poudaril lani poleti v intervjuju za nemško revijo Zeit. Društvo slovenskih pisateljev seveda ne more postati strankarska institucija. To bi bilo izredno slabo. Zdaj si vi predstavljate: mi smo vzpostavili znotraj društva zelo čiste odnose. Ni namreč nobenega demokratičnega centralizma: tisto kar sprejme upravni odbor še ni obveza za druge člane. Tudi znotraj upravnega odbora lahko vsak deluje kakor koli hoče. Torej to sploh ni stranka s svojim političnim programom in s svojimi političnimi načeli.

Lahko pa rečem, da se je pravzaprav vse, kar se je dogajalo v zadnjem letu, dogajalo v prostorih našega društva. Dokler ni recimo Slovenska demokratska zveza dobila prostorov pri SZDL, je nenehno imela sestanke pri nas. Zaradi tega je malo nelogično, da me Mladina daje v nekakšne lestvice, kjer ocenjujejo slovenske politike, skupno s Smoletom, Kučanom in ostalimi politiki, saj ne nastopam kot predsednik neke politične stranke.

Tukaj bi bilo treba opraviti neko distinkcijo, ki bi jo morala upoštevati tudi Mladina, saj je tu očitna bistvena razlika. Društvo slovenskih pisateljev za njih funkcionira, kot tudi za ogromen del slovenske javnosti, kot politična grupacija. In najbrž se bomo morali še kako boriti, da bomo to distinkcijo v javnosti tudi izpostavili.

V tem okviru bi dodal, da smo tudi imeli kar devetindeset protestnih večerov zaradi aretacije Janeza Janše in ostalih. Ne pretiravam, če rečem, da se je dozorevanje slovenske javnosti začelo prav na društvo. To je dejansko bilo vse premalo cenjeno. Tudi mi se na DSP najbrž premalo zavedamo, kaj smo s tem dejansko naredili.

Sklepna misel za zamejstvo

Kaj se vam zdi ob zaključku najinega pogovora še važno poudariti? Morda izrečno za zamejstvo...

»Društvo slovenskih pisateljev je konec leta '87 začelo z veliko akcijo uresničevanja skupnega slovenskega kulturnega prostora. To je zelo važno, posebno ker tu mislim dejansko na združevanje slovenskih pisateljev po celem svetu, torej vseh, ki pišejo v slovenščini. Želimo namreč, da se nam vsi pridružijo kot redni člani. Tako smo odposlali kakih stopetdeset pism po celem svetu. Veliko se jih je na ta pisma odzvalo. Mi namreč imamo ogromno članov, ki niso državljani Slovenije, pa tudi precej takih, ki ne spadajo v strnjeno zamejstvo na Koroskem, v Italiji itd. Govorim konkretno o izseljencih. Andrej Rok je recimo v okviru te povezave letos nastopal na Bledu kot edini referent, brez takih vabil pa bi najbrž do tega ne prišlo.

Kaj pa vas ta trenutek konkretno najbolj žuli v zvezi z zamejstvom?

Mogoče sem malo krivičen, mogoče premalo poznam razmere predvsem v Italiji, pa lahko vendarle trdim, da kar se tiče teh demokratičnih prizadevanj v matični Sloveniji, ne čutimo v društvu neke posebne podpore s strani Slovencev, ki živijo v Italiji. Imam občutek, kot da se bolj navezujejo na obstoječo oblast, kot pa na ta alternativna gibanja znotraj Slovenije. Dobro bi namreč bilo, ko bi se ta tehnična malo nagnila. Tega nisem rekel kot očitke, imam pa občutek, da je to pač tako.

Pa še nekaj bi rad dodal. Ni mi popolnoma jasno, zakaj se ni nihče posebej obrnil na DSP, ko so pisatelji Primorske in Trsta ustanovili popolnoma samostojno društvo. Ne podružnico, kot je bilo na našem občnem zboru že sprejeto, ampak prav društvo, kot iz ne vem kakšne bojazni, da bomo mi v Ljubljani na njih pritiskali. Ustanavljati v tem trenutku popolnoma samostojno društvo primorskih pisateljev pa je po mojem tako nevarno, da se najbrž tisti, ki so pristali na to, niti ne zavedajo, kaj so naredili. Ker izpostavljati samostojnost lahko v tem trenutku pomeni samo, da se ne strinjajo z delovanjem Društva slovenskih pisateljev, predvsem pa z njegovimi političnimi akcijami.

Ob spreminjenju politiki, recimo, da pri nas nastopijo take sile, ki bi imele za potrebo spodnesti delovanje Društva slovenskih pisateljev, bi bila ta ustanovitev nosilen argument za morebitno omejitve naše dejavnosti, češ da je slednja pač tako ozka, da še celo primorski pisatelji niso mogli vzdržati pod tem okriljem in so zaradi tega morali ustanoviti popolnoma samostojno neobvezno društvo. Zato iz vseh teh razlogov menim, da bi bilo dosti bolj primerno, ko bi na Primorskem ustanovili podružnico DSP in ne samostojnega društva.

O uspehu in perspektivah mladinskega tiska v Sloveniji

Izzivalna napadalnost otrok slovenske pomladi

Novolevičarstvo, kvaziliberalizem, demagogija... to so le nekatere od obtožb, ki so jih zadnja leta prilepili na rovaš mladinskega tiska v Sloveniji. Vendar bralci so ga vseeno ugodno sprejeli, tako da je praktično postal pravi fenomen.

Da se najprej razumemo: v poštah smo vzeli le ožje področje mladinske publicistike, tj. tisk, ki ga izdajajo mladinske organizacije. Izvzeli pa smo širše področje tiska namenjenega mladi generaciji (npr. časopise kot so Antena, Družina, itd.) in to, predvsem zato, ker nima tistih značilnosti, kot jih imajo Mladina, Tribuna ali Katedra, če omenimo le najbolj znane.

Naštetih časopisov se uvrščajo v kontekst mladinske publicistike v Jugoslaviji, v katerem najdemo zlasti časopise kot sta Valter in Naši dani iz Sarajeva, reški Val, zagrebški Polet, Student in še druge. Slovenski mladinski časopisi se od teh razlikujejo po izrazitosti, s katero so začeli načenjati nove tematike. Zanje velja tudi, da so postali uspešni predvsem zato, ker so v prvi polovici tega desetletja korenito spremenili svoj uredniški koncept. V primerjavi s prejšnjim obdobjem so postali bolj politizirani, vendar niso imeli več transmissijske vloge.

Zanimivo je vprašanje, zakaj tovrstni tisk ni uspel tudi v Italiji. Razlogov za to je več: predvsem velja, da mladinska glasila v Sloveniji (in hkrati v Jugoslaviji) imajo za sabo institucije kot je ZSMS, lahko računajo pa tudi (razen npr. Mladine, ki se že približno dve leti samofinansira) na nezanemarljiv prispevek iz družbenih sredstev. Tega, kot znano, v Italiji ni. Tretji razlog je razčlenjen v intervjuju, ki ga objavljamo na tej strani in je povezan z dejstvom, da se o številnih stvareh v preteklosti ni razpravljalo, sedaj pa si ljudje naenkrat želijo kritike, prostodušnosti, itd. Namreč: ko zavre, pač zavre.

O mladinskem tisku v Sloveniji smo se pogovarjali z glavnim urednikom študentskega periodičnega lista Tribuna Karlijem Erdlenom in odgovornim urednikom istega časopisa Tomjem Drozgom.

Nekateri trdijo, da je uspeh mladinskega tiska, posebno Mladine, povezan s čedalje večjimi možnostmi odkrivanja razpravljanja oz. demokratizacije v Sloveniji. Pozabljajo pa, da je mladinski tisk uspel tudi zaradi tega, ker je uveljavil poseben tip novinarstva. Kaj menita o tem?

ERDLEN: »Mladinski tisk je postal poseben fenomen zaradi tega, ker je odprl nekatere teme, ki si jih prej nihče sploh ni upal načeti. Poleg tega je tovrstni tisk neobremenjen s strahom pred represijo, oz. »zavorami«, ki jih lahko imajo starejše generacije novinarjev. Mi, ki smo še začetniki, nimamo strahu, saj ga enostavno še nismo občutili.«

DROZG: »Slovenski mladinski tisk se je kot poseben fenomen - po mojem - začel pojavljati v začetku osemdesetih let. V Sloveniji in na splošno v Jugoslaviji je takrat nastal politični vakuum oziroma idealen trenutek, ki je omogočil, da so se začele odpirati tabu teme. To je očitno spoznala tudi ekipa, ki je takrat delovala pri časopisu Mladina; to je bila skupina sposobnih ljudi (Mile Setinec, Darko Strajn, idr.), ki ni bila lojalna ne partiji in niti drugim političnim organizacijam in ki je začela svojo samostojno pot. Njihov poskus se je popolnoma posrečil, saj so ljudje odtlej začeli čedalje bolj brati ta časopis.«

Zakaj je uspela ravno Mladina, ne pa kaka Katedra ali Tribuna? Mladinski mediji imajo namreč podobne koncepte, vsi so bolj ali manj "izzivalni", poleg tega si tudi izmenjujejo novinarje.

DROZG: »Vedeti moraš, da so razmere, v katerih se dela v omenjenih časopisih, različne. To ne samo zdaj, ampak že od nekdaj. Mladina ima npr. edino profesionalno uredništvo, medtem ko sta Katedra in Tribuna le amaterski redakciji. V obdobju, ko se je Mladina začela uveljavljati, je imela tudi zelo močno kadrovske sestavo.«

ERDLEN: »Mladina je v tistem trenutku - kot tudi danes - imela močno zaslobo institucije kot je Republiška konferenca ZSMS.«

Kaj menita na očitek, da je mladinski tisk preveč senzacionalističen, po drugi strani pa preveč površen?

ERDLEN: »Površnost je največkrat povezana z neprofesionalnostjo. Tribuna pa si zaradi pomanjkanja sredstev ne more privoščiti poklicnega novinarja, kvečjemu le ljudi, ki so pripravljeni delati honorarno. Delati neprestano honorarno pa pomeni žrtvovati šolsko leto, saj so naši sodelavci skoraj izključno iz vrst študentske populacije. Jasno je tudi, da osebi, ki piše, večkrat zmanjka časa za preverjanje.«

...in to kljub temu, da za mladinski tisk ne velja tista naglica, ki je značilna še zlasti za dnevno časopisje.

DROZG: »Rekel bi, da resnica nikoli ni senzacionalistična, pot do nje pa je težka. Mladinski tisk npr. nima dostopa v arhive, to pa pomeni, da lahko nekaj s skorajšnjo zanesljivostjo vemo, ne moremo pa dokazati. Zato, če nekdaj ne tvega razlike med dokazanim in resnico, prava resnica ne bo nikoli prišla na dan. S tem, da objaviš tisto, kar je skoraj zanesljivo, napraviš zelo velik korak do resnice. Poleg tega ima velik pomen tudi časovni dejavnik. Če se nekdo veliko obotavlja in predolgo zbira dokaze (npr. za poglobljeno reportažo o kaki aferi), tvega, da mu oblastne strukture prekrizajo račune.«

ERDLEN: »Čas, ki ga imaš na razpolago, moraš enostavno skrajšati na minimum. Pri tem pa je jasno, da tvegaš tudi površnost.«

Kaj pa razlike med mladinskim tiskom in t.i. resnim tiskom? Zakaj npr. Telex živos, mladinski tisk pa je v razcvetu?

DROZG: »Tudi Mladini ne gre vse po olju, saj se v Sloveniji čedalje bolj kaže kriza revijalnega tiska.«

To je morda posledica tega, da v kriznih časih ljudje berejo raje dnevno časopisje. Sproti jih zanima, ali je neka politična glava padla ali ne.

ERDLEN: »Da, ampak ljudje kupujejo manj časopisov, saj zaradi ekonomske krize imajo manj denarja za to.«

To že, vendar je opaziti tudi, da se časopisi, kot je npr. Danas (tj. hrvaška revija, ki jo tudi v Sloveniji radi berejo) vse bolj uveljavljajo.

ERDLEN: »Dam ti lahko primer Pavlihe, ki je tik pred ukinitvijo ali pa Komunist, ki izhaja tudi v dvojnih številkah. To sta primera dveh tradicionalnih slovenskih časopisov. In ker si že omenil Telex, ti lahko povem, da so na njem zaposleni mnogi bivši Mladini novinarji, kar ni od muh.«

DROZG: »Osebnost sem mnenja, da je kriza revijalnega tiska povezana z dvema dejavnikoma: ekonomskim faktorjem in pa dejstvom, da so bralci postali zahtevnejši. Proces od skoraj popolnoma lojalnega do skoraj popolnoma demokratičnega tiska je bil namreč v Sloveniji zelo kratek. Vsega skupaj je trajal le kakih 8-9 let, kar je za tak proces zelo kratka doba. V tem času se je zahtevnost ljudi zelo povečala, takšne kontinuitete zahtevnosti pa tisk enostavno ne more več zagotoviti. To se kaže v tem, da se bralci ne zadovoljujejo več s kritičnimi problemskimi obdelavami, ki jih nek časopis ponuja, marveč z aferami, škandali, itd. Tega pa si vsak časopis ne more privoščiti; za kak Telex bi morda bilo nevarno, ker bi lahko prišlo do političnih zamer, za Mladino pa ne. Zahtevnost bralcev je težko zadovoljiti tudi zaradi dejstva, ker so zdaj začeli padati še zadnji tabuji, npr. poboji domobrancev brez sodnega procesa, ...«

...ali pa lik Josipa Broza...

DROZG: »Da, ker tudi lik Josipa Broza ni več tista tema, zaradi katere bi nek časopis prodajali.«

Ima mladinski tisk torej možnost, da se še bolj razvije?

ERDLEN: »Večje vloge, kot jo je imel doslej, v prihodnje - po mojem - ne bo več imel. Mladinski tisk je svoje opravil, in to v smislu odpiranja novih tem. Poleg tega so se vsebinsko spremenili tudi nekateri drugi časopisi, kot npr. Delo, kar seveda ni nemembno.«

Pogovor zapisal
IVAN VOGRIČ

Mladina: bled začetek in današnja razširjenost

Mladina je eden od najstarejših tednikov v Sloveniji, saj izhaja že od leta 1943. Zelo dolgo je bila le nekakšen bilten njene politične ustanoviteljice in izdajateljice, tj. RK ZSMS, krog njenih bralcev se je razširil, ko se je uredništvo skoraj popolnoma osamosvojilo. Pred petimi leti je imela le 15.000 naklade na številko, sedaj jih ima že 65.000; "špico" v nakladi (tj. 76.000 izvodov) je dosegla v času sojenja četverici. Po višini naklade krepko prekaša precej ugleden Telex (v prejšnjem letu je imel 19.000 naklade) in ima večji vpliv kot njen drugi t.i. "resni konkurent", tj. Komunist, ki ima kljub razmeroma visoki nakladi, zelo visoko remitendo (tj. neprodanih izvodov). V jugoslovanskem nivoju ima Mladina približno isto naklado kot Start (65.000 v prejšnjem letu) in se - vedno kar se tiče naklade - približuje že uveljavljenima Ninu in Danasu (80.000 izvodov na številko).

Tudi podatki iz raziskave Slovensko javno mnenje za leto 1988 zgovorno kažejo na skokovito povečanje zanimanja za to revijo: lani je 12 odstotkov anketirancev izjavilo, da redno bere Mladino, leta 1983 pa le 1,5 odstotka.

Distribucija Mladine poteka po običajnih kanalih in pa s pomočjo kolporterjev, tj. pouličnih prodajalcev. No, včasih pride do kakenga kiksa, eden od teh je bila stavka, ki so jo Mladinini kolporterji izvedli lani novembra, da bi dosegli povišanje prejemkov. Kolporterji so takrat celo zagrozili, da bodo zadržali izvide, glavni urednik Mladine Robert Botteri pa je v pismu, objavljenem v Delu dejal, da je »motive za to banalno dejanje iskati v lakomnosti po hitrem zaslužku ali pa v narečni provokaciji, pa naj bo le-ta iz političnih interesov ali pa iz nemoči užaljene konkurence«.

IV

V Sloveniji so med prvimi obravnavali tako imenovane tabu teme

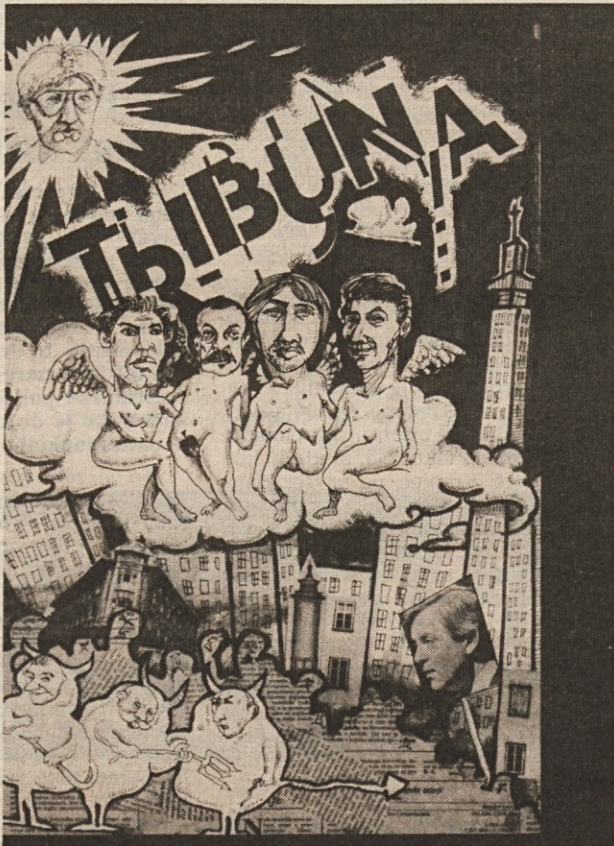
Govoriti o slovenskem mladinskem tisku pomeni v glavnem govoriti o najbolj znani reviji s tega področja, tj. ljubljanski Mladini. Z geslom »mi politike ne spremljamo, mi politiko delamo« je ta revija v zadnjih letih uspela pritegniti zelo širok krog bralcev in hkrati postala novinarski pojav brez primerjave v Sloveniji.

Kljub značilni "provokativnosti" in prebijanju tabujev so se v Mladini zadnja leta vsaj po mnenju sociologov, praviloma le odsevale spremembe (še zlasti tiste, ki so mnenjskega značaja), do katerih je prišlo v družbi. Čedalje večja stopnja kritičnosti Mladine je namreč rasla vzporedno z vse manj otopelim in monolitnim javnim mnenjem. V marsičem pa je vseeno vplivala nanj, saj je bila med prvimi, mnogo-krat pa kar prva, ki se je lotila področij, ki so v preteklosti bila nedotakljiva (npr. stavke, prodajanje orožja državam tretjega sveta, objavljanje intervjujev z disidenti, itd.).

Skratka, Mladina je - poleg ostalega - politični fenomen, politična pa je bila lani poleti tudi podpora, ki jo je velik del javnosti izrazil njenim novinarjem in sodelavcem: odgovornemu uredniku Franciju Zavrlu, uredniku notranjopolitične rubrike te revije Davidu Tasiću, angažiranemu publicistu in sodelavcu revije Janezu Janši in "informatorju" Mladine, zastavniku JLA Ivanu Borštnernju. Sodno obravnavo zoper četverico je velik del slovenske javnosti enačil ne samo kot dejanje zoper uredniško politiko Mladine, marveč tudi zoper razpoloženje v slovenski družbi oz. tiste pojave, ki so znani z imeni slovenska pomlad, demokratizacija javnega življenja, liberalizacija, itd.

Nadaljnja značilnost Mladine je tudi v tem, da ni le naveden časopis. Njena dejavnost je namreč bolj široka, omenili bi npr., da je lani bila med tistimi, ki so se angažirali pri nabiranju podpisov za razpis referendumov o

ustavnih spremembah. Kar se tiče dejavnosti na področju kulture mladih pa bi povedali, da njena kulturna redakcija od oktobra lanskega leta skrbi za filmski program kina Vič v Ljubljani.

Manj odmeven od Mladine, tematsko pa precej soroden, je študentski časopis Tribuna. Tudi ta izhaja v Ljubljani, značilno zanj pa je, da je za mnoge (vključno s sedanjim glavnim urednikom Mladine) bil doslej od-

skočna deska v novinarski karieri. Naklada Tribune dosega 4.000 izvodov.

O Tribuni se je veliko razpravljalo posebno zadnje čase, in to v zvezi z Bavčarjevimi zapisi o zakulisnem ravnanju slovenske politike. Veliko polemik je bilo zlasti okrog tega, kako so se uredniki Tribune dokopali do teh zapisov, saj so jih nekateri celo obtožili, da so ukradli zapise. Na podlagi tožbe samega Igorja Bavčarja (tj. voditelja Odbora za varstvo človekovih pravic) je temeljno sodišče v Ljubljani sklenilo, da prepove tiskanje zapisov, tako da je bila zadnja majska številka Tribune umaknjena iz prodaje. Vseeno pa so zapisi prišli v javnost, končno pa jih je (čeprav s popravki samega avtorja) objavila tudi Mladina. Vendar zapletov še ni bilo konec, saj je Univerzitetna konferenca ZSMS Ljubljana (tj. ustanoviteljica lista) kmalu zatem sklenila, da kot kolektivni član izstopi iz Odbora. To zaradi pritiskov, ki naj bi jih Odbor za varstvo človekovih pravic izvajal na UK ZSMS Ljubljana, da bi ta preprečila tiskanje sporne številke Tribune.

Tretji pomemben mladinski časopis je mariborska Katedra; njena ustanoviteljica in izdajateljica je UK ZSMS Maribor, kot velja za mnoga mladinska glasila pa so tudi zoper ta časopis nekajkrat izdali nalog za prepoved izhajanja. Najbolj kočljivo je bilo z 12. številko letnika 1987, ko so »zaradi sramotjenja predstavnikov organov SFRJ« priprli avtorja enega od prispevkov, tj. Milovana Brkića, kasneje pa so pristojni forumi izdali zaporne naloge še zoper tri njene novinarje.

IV

V tem kraju gradijo veliko hotelov Dubai v Perzijskem zalivu utegne postati nov Hongkong

Arabci si prizadevajo razviti te kraje še pred koncem stoletja

Čez dobrih 10 let bo v Dubaiu, sodobnem središču na arabski obali perzijskega zaliva, na ozemlju tamkajšnjih Združenih emiratov, nastalo veliko trgovsko in turistično središče. V zadnjem dvajsetletju so se ti kraji spremenili. Tam črpani in predelani petroleji je prinesel blagostanje in zgrajenih je bilo že veliko sodobnih poslopij. Starih in nizkih arabskih hiš tam ni več, ni več nomadov, domačini so obogateli, najslabše plačana dela opravljajo priseljenci iz drugih islamskih držav. V Dubaiu je tudi več tisoč Evropejcev in Američanov. Med sodobnimi stavbami izstopa Trade Commercial Center s svojimi 40 nadstropji in 200 metri višine. Tu so zgradili vrsto sodobnih hotelov.

Na dolgi severni obali arabskega polotoka je že vse polno turističnih centrov. Kdor je tam bil, trdi, da je morje zelo čisto. Evropske letalske družbe, med temi tudi Alitalia, so v zadnjem času povečale število poletov v ta kraj.

Arabci ne bi bili dobri trgovci, če bi si ne prizadevali izkoristiti slabosti drugih. V Dubaiu so med tistimi, sem sodijo tudi Singapur in še kak drug kraj, ki želijo nadomestiti vlogo Hong Konga, ko bo ta leta 1997 spet prišel v sklop Ljudske republike Kitajske. Arabci v Dubaju upajo, da bodo v ta kraj lahko privabili poslovne ljudi in tudi vse tiste, ki bi želeli v brezcarinski coni kupiti vse to, kar se danes lahko kupi v Hongkongu.

Nove žičnice v deželi Aosta

Deželna uprava v Aosti je kar 70 milijard lir namenila gradnji novih in obnovi že delujočih žičnic. Deželni odbornik za turizem Renato Faval je povedal, da bodo le s sodobnimi žični-

cami lahko uspešno konkurirali s smučarskimi kraji v drugih deželah. Dežela bo z 90-odstotnim prispevkom praktično krila vse stroške novih naprav. Od tistih, ki bodo gradili smučarske centre bodo zahtevali, da uredijo vse potrebno, da se bo voda odtekala kot doslej. Lastniki smučišč bodo morali poskrbeti tudi, da ne pride do sprememb v sedanjem naravnem ravnotežju. Ekologija si čedalje bolj utira pot v vse aspekte sodobnega življenja.

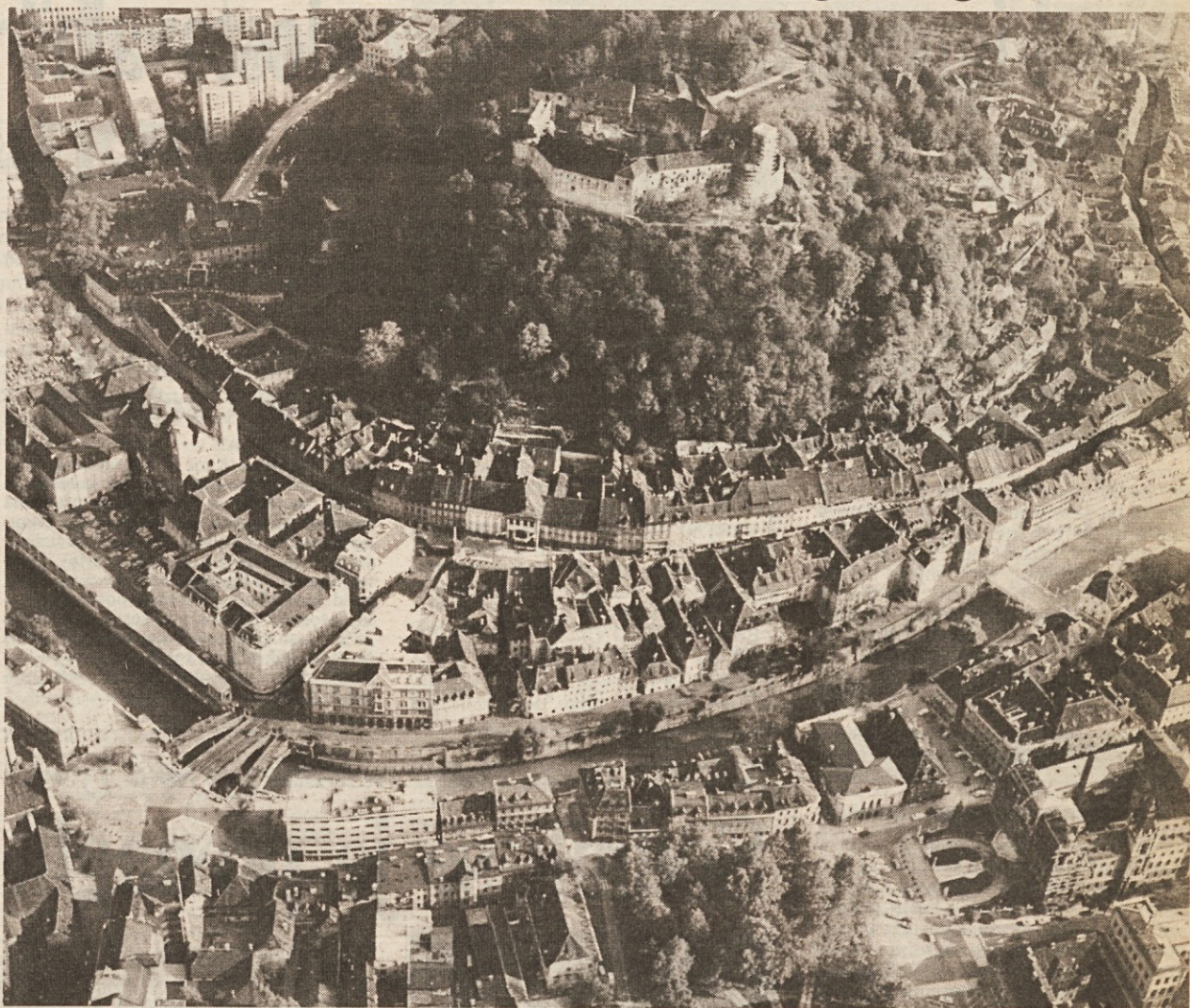
Veliko Italijanov v Franciji

Nad 200.000 Italijanov se je v letošnjem juliju namenilo v Francijo, delno na običajna letovanja, delno pa na razne prireditve ob 200-letnici francoske revolucije. Podatke so posredovali italijanski tour operaterji, ki so do zadnjega mesta prodali vse hotelske in prevozne kapacitete. Zelo veliko italijanskih turistov je šlo v dnevi pred obletnico revolucije v Pariz. Med temi je bilo še zlasti veliko mladih.

Ponovno odprt grad Stuartov

Poldrugi funt (nekaj nad 3.300 lir) bomo morali plačati če si bomo ob obisku v Veliki Britaniji hoteli ogledati grad kraljeve rodbine Stuart, ki se nahaja osem kilometrov severno od Invernessa v škotskih Highlandsih. Grad je iz leta 1642, celih dvesto let ni v njem nihče bival. Sedanji lastnik Charles Stuart, potomec nekdanje plemiške rodbine, ga je enajst let popravil. V njem je tudi bogata oprema. V gradu bo plemič tudi oddajal sobe, saj je del gradu spremenil v hotel.

Vedno privlačna Ljubljana

V Ljubljani je v juliju in avgustu vse polno kulturnih in drugih prireditev, ki si jih seveda prvenstveno ogledajo Ljubljančani. V glavno mesto Slovenije pa prihaja tudi vse polno tujcev. Skoro vsak večer so na sporedu najrazličnejše prireditve Ljubljanskega festivala. V Moderni galeriji je odprta razstava mednarodnega Grafičnega bienala. V Cankarjevem domu je polno kulturnih ter kongresnih prireditev. Seveda si ob tej priložnosti

lahko ogledamo še druge muzeje in zanimivosti Ljubljane. Na pobudo Ljubljanske turistične zveze prirejajo ogled mesta z minibusom, ki odpelje izpred Hale Tivoli in gre po ulicah stare Ljubljane ter se povzpne na grajski grič. Z Ljubljanskega gradu pa se ponuja lep razgled Ljubljane in njene okolice. Na naši sliki, ki smo jo povzeli iz reklamne zbirke Cankarjevega doma, vidimo grad z mestnim središčem.

Spet na voljo razglednice Gradeža ki so bile tiskane že pred prvo vojno

Gradež že od nekdaj slovi kot odlično poletno letovišče. V avstrijskih časih so tja prihajali bogati gostje iz vseh dežel avstroogrškega cesarstva. Z vlakom ali kočijo so se pripeljali do Belvederja, od tam pa so s čolnom šli v Gradež, ki je bil takrat, kot otok, odrezan od kopnega. Cesto na nasipu so zgradili šele med vojnama. Baron Bianchi iz Rubij je v Gradežu zgradil prve hotelčke, tako imenovane vile Bianchi, ki so še danes. V Gradežu so prihajali tudi slovanski gostje. Zaradi tega je domiselni goriški trgovec Andrej Gabršček tam v poletnih mesecih imel kios, v katerem je prodajal tudi časopise v slovenskem in drugih slovanskih jezikih. Tako Gabršček kot drugi trgovci so izdajali lične razglednice. Poznamo tudi nekatere s slovenskim napisom. Največ jih je seveda bilo v nemškem jeziku.

Tudi dandanes v Gradežu letuje veliko avstrijskih ter nemških turistov. Domiselni založnik (v mislih imamo lastnika Edizioni della Laguna) je izdal ponatis starih razglednic. Eno takih razglednic, umetniško delo avstrijskega slikarja, objavljamo danes v našem dnevniku.

Na stari Gradež in na kopališke naprave pred vojno v raznih krajih Evrope spominja razstava, ki je v teh

dnevi odprta v kongresni palači v Gradežu. Tam je odprta razstava naprav na kopališčih v Gradežu, Viareggiu, Nici, Biarritz, Brightonu in še drugih evropskih turističnih krajih ob

morju. Prikazane so fotografije teh naprav pred prvo vojno. V isti kongresni palači v Gradežu je odprta tudi razstava načrtov in slik o dosedanjem delu tržaskih arhitektov Celli-Tognon.

V Benetkah vrsta popustov za mlade obiskovalce

Občinska uprava uvedla Cartagiovani

Kdor je bil prejšnjo soboto v Benetkah je videl desetisoče mladih, ki so prespali na prostem potem ko so poslušali koncert Pink Floydov. To je seveda bilo nekaj čisto izrednega, saj v poletnih mesecih vidimo nekaj stotin mladih, ki prespijo na stopnišču ter ploščadi pred tamkajšnjo železniško postajo.

V Benetkah je premalo prenočišč za mlade. V Mladinskem hotelu na Giudecci je le 320 ležišč. Občinska uprava v Benetkah je letos poskrbela še za nekaj drugih prenočišč v šolskih soseskah Caboto in Goldoni, v mladinskem hotelu Santa Fosca, v šoli Michel in v kampu Fusina. V vseh teh dodatnih prenočiščih je na voljo nekaj nad 500 ležišč. V kratkem naj bi uredili še objekt Saccasessola, kjer naj bi bilo nekaj prostora za poletne turiste in, v zimskih mesecih, za študente, ki preživijo ta čas v Benetkah.

Občina v Benetkah je že lani uvedla tako imenovano Cartagiovani. Mladi med 16. in 27. letom z njo dobijo popust v mestnem prometu, v muzejih, na kulturnih prireditvah, imajo dostop v univerzitetno menzo Ca Foscari in v menzo železničarjev. To karto si mladi lahko nabavijo ob prihodu v Benetke.

S starim tramvajem na ogled Bruslja

V muzeju mestnega prometa v Bruslju hranijo vrsto starih tramvajev. Sodobni tramvaji še vedno vozijo po glavnih mestnih ulicah belgijskega glavnega mesta. V poletnem času tja do konca oktobra, pa si je mogoče ob nedeljah, ogledati središče Bruslja tako, da se skozi mesto vozimo s starim tramvajem. Na takih izletih uporabljajo vozila izdelana pred drugo svetovno vojno. Vsakokrat prepeljejo največ 37 potnikov, zaradi tega je rezervacija že skoro obvezna. Potnikom pa ponujajo tudi ogled muzeja in kosi- lo v restavraciji v samem muzeju.

V Zaostrogu novo turistično naselje

V Zaostrogu blizu Makarske bodo v prihodnjih letih zgradili turistično naselje s 1.500 ležišči, od katerih jih bo tisoč v apartmajih. Naselje bo gradilo zagrebško podjetje Industrogradnja, zdi se, da bo v posel pristopilo tudi tuje podjetje. V naselju bodo uredili vrsto športnih in rekreacijskih objektov.

Prizadevanja za razvoj turizma v Bazilikati

Lukanija ali Basilicata sta dve imeni za deželo, ki se nahaja na jugu Italije, ob Tirenskem morju, med Kampanijo in Kalabrijo. Tu imajo veliko prekrasnih plaž, zalivčkov, v zaledju precej gozdov, vrsto malih krajev, v katerih je ohranjena tipična arhitektura, domačini še vedno ponujajo naravno domačo hrano.

Turistično so pa premalo razviti. Zaradi tega si tamkajšnja deželna uprava prizadeva razviti kraje z naravnimi lepotami. Na tak način bi lahko povečali število zaposlenih, saj je tu brezposelnost zelo velika, zaradi tega se je veliko ljudi izselilo. V oktobru bo tam prva deželna konferenca o turizmu.

V tej deželi sedaj imajo na razpolago 16.000 ležišč. Od teh jih je 6.500 v predvsem majhnih hotelih, vse ostalo pa je v kampih ter v privatnih sobah. Z državno in deželno pomočjo bodo v prihodnjih letih zgradili še sodobno opremljene hotele s 3.000 ležišči, pa čeprav na deželni upravi tožijo, da imajo premalo denarja, in da tega iz Rima ni.

V zadnjem času so se povezali s turističnimi ustanovami v Apuliji in Kalabriji, ker hočejo skupno prodajati naravne lepote in arheološka najdišča. Na gorovju Pollino bodo kmalu uredili narodni park.

Južna Italija je turistično premalo izkoriščena. Preveč je oddaljena od severnoitalijanskih mest, odkoder prihajajo turisti, pa čeprav imajo danes dobre avtocestne povezave.

Letalskih zvez med temi kraji in Evropo, Milano, Rimom pa je premalo. Zaradi tega so se turistični delavci iz teh dežel že večkrat pritožili na italijansko družbo Alitalia, saj menijo, da bi se ta morala z uvedbo več prog zanimati tudi za razvoj turizma in torej vsega gospodarstva na jugu Italije.

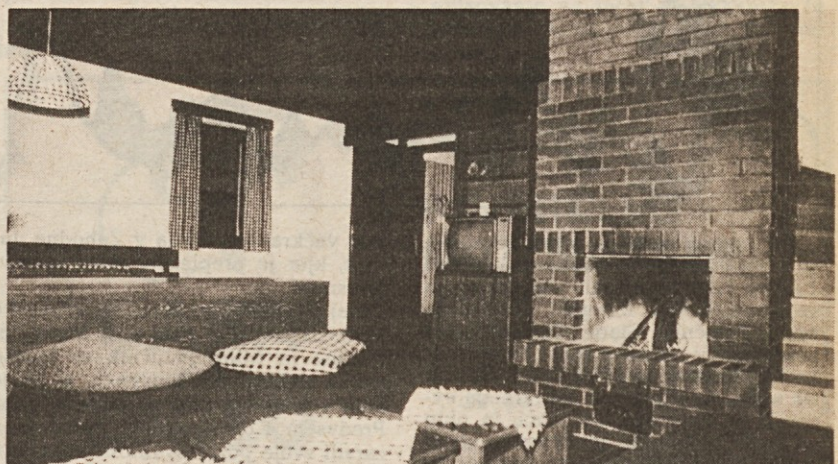
Sicer pa ni veljalo povedati, da se enako pritožujejo tudi na Siciliji, pa čeprav tam imajo veliko več hotelskih kapacitet in tudi veliko več naravnih lepote ter zgodovinskih znamenitosti.

Kmečki turizem v Starem Vrhu

V marsikaterem slovenskem goratem kraju so domači kmetje domačijo uredili tako, da gostom nudijo sobe, stanovanja ali kar celo hišo, zato da ti preživijo nekaj tednov v naravi. Kmečki turizem se je lepo razvil tudi na Slovenskem.

V večini krajev pa si turisti morajo pomagati tako, da se sami pri prijateljih in znancih pozanimajo, če je pri kakem kmetu na voljo počitniška soba. Ponekod se za stvar zanimajo turistična društva, vendar je vsega tega še vedno premalo. V nekaterih propektih turističnih društev najdemo poleg hotelov in kampov omenjene tudi sobe na kmetih. Seveda je drugače v znanih turističnih krajih ob morju, ob jezerih in tudi tam, kjer je več hotelov.

V nekaterih krajih pa so s ponudbo kmečkega turizma šli tako daleč, da so izdali lične prospekte. Tak je primer kraja Stari Vrh nad Poljansko dolino, 15 kilometrov stran od Škofje Loke. To je res pravi dom miru, tišine in gorske ubranosti.

Iz bogato ilustriranega prospekta razberemo, da goste sprejemajo v petih kmetijah: pri Fabjanu, pri Tušku, pri Žgajnarju, pri Pomlačanu in pri Tavčarju. Oskrbo nudijo v približno

dvajsetih sobah ter nekaj stanovanjih. Sodeč po slikah objavljenih v prospektu so starovrški kmetje domačije zelo lepo uredili, v tipičnem gorenjskem kmečkem slogu.

Danes v Parizu zaključek Toura z etapo na kronometer Bo Fignonova prednost zadostovala?

ISLE D'ABEAU — Včerajšnja predzadnja etapa kolesarske dirke po Franciji je bila povsem ravninska, presenetljivo, a povsem zaslužno je prvi na tem Touru slavil mladi italijanski sprinter Giovanni Fidanza. Že večkrat se je na zaključkih v sprintu uvrstil med deseterico, tokrat pa je ugnal vso konkurenco. Fidanza zmagaja je še toliko več vredna, saj je bila včerajšnja etapa zadnja priložnost za sprinterje. In res so se na ciljni ravnini za uspehom pognali vsi najhitrejši kolesarji na Touru. Fidanza ima 23 let in ima torej pred sabo svetlo bodočnost. Pozornost vse kolesarske javnosti je seveda uprta na jutrišnje sklepno etapo na kronometer, ki bo dolga le 24 km in bo kolesarje popeljala od Versaillesa do Parisa, kjer se bo slavnostno zaključila v osrčju tega šarmantnega mesta prav sedaj, ko v njem slavijo 200. obletnico francoske revolucije. Kdo bo končni zmagovalec letošnje nadvse zanimive in napete dirke po Franciji? Francoz Laurent Fignon ima le 50" prednosti pred Američanom Gregom Lemondom, ki pa je v dirkah

na kronometer solidnejši od svojega velikega nasprotnika.

Zadnjič sta se kolesarja na pomembni dirki na kronometer srečala na etapi Gira d'Italia od Prata do Firenc, Lemond pa je takrat premagal Fignona za 1'18", vendar pa je bila etapa dolga 54 km in torej dvakrat več kot današnja. Po splošnem mnenju naj bi danes Američan prehitel Francoza, slednji pa naj bi osvojil končno zmago. Tretjevrščen Delgado namreč zaostaja za vodilnima za 2'28", kar pomeni, da lahko le obžaluje svojo neverjetno napako na uvodni etapi Toura, ko je zamudil (!) start tiste etape na kronometer in na ta način izgubil skoraj 3'. Naslednjega dne je demoraliziran izgubil še drugih sedem minut.

VRSTNI RED 20. ETAPE: 1. Fidanza (It.), ki je 130 km prevozil v 3.26'16"; 2. Nijdam (Niz.); 3. Kelly (Irska); 4. Hermans (Niz.); 5. Bomans (Bel.) in glavni na zmagovalčevem času.

SKUPNA LESTVICA: 1. Fignon (Fr.) 87.10'48"; 2. Lemond (ZDA) po 50"; 3. Delgado (Šp.) 2'28"; 4. Theunisse (Niz.) 5'36"; 5. Lejaretta (Šp.) 8'35"; 6. Mottet

(Fr.) 9'40"; 7. Rooks (Niz.) 9'42"; 8. Alcala (Meh.) 13'30"; 9. Millar (VB) 16'31"; 10. Kelly (Ir.) 16'44"; 11. Bugno (It.) 23'12"; 40. Cerin (Jug.) 1.13'59; 70. Pavlič (Jug.) 1.43'40"; 80. Chiappucci (It.) 1.51'02"; 93. Passera (It.) 1.59'10; 101. Perini (It.) 2.09'09"; 122. Tebaldi (It.) 2.27'53"; 127. Fidanza (It.) 2.30'39" itd.

Ženski Tour de France Longova vodi pred Caninsovo

ISLE D'ABEAU — Nizozemska kolesarka Monique Knol je v končnem natečaju osvojila 10. etapo ženske kolesarske dirke po Franciji. Za las je prehitela Američanko Priakhino in Zahodno Nemko Niehausovo. Na skupni lestvici še vodi Francozinja Longova z 8'46" prednosti pred Italijanko Caninsovo in 12'44" pred Američanko Thompsonovo. Italijanka Monica Bandini je šesta z zamudo 16'29". Vse kaže torej, da se bo tudi letos ta dirka zaključila, kot že lani, ko je trenutno najboljša kolesarka na svetu presenetila vse svoje nasprotnice.

kratke vesti

Iran tesno premagal Kitajsko

TEHERAN — Na včerajšnji tekmi 5. kvalifikacijske azijske skupine za uvrstitev na svetovno nogometno prvenstvo, ki se bo odvijalo v Italiji prihodnje leto, je Iran tesno, a zaslužno premagal dotlej vodečo Kitajsko s 3:2 (2:0). Iran je tako prevzel vodstvo na skupni lestvici in je skupno s Kitajsko glavni favorit za uvrstitev v finalni del.

SKUPNA LESTVICA: Iran 10 točk (iz 6 tekem); Kitajska 8 (5); Bangladeš 2 (6); Tajska 2 (5).

Novosti pri " aferi Rosenthal "

VIDEM — Včeraj so prišle na dan nekatere novosti v zvezi z afero izraelskega nogometaša Rosenthala, ki bi moral igrati prihodnjo sezono z Udinesejem, vendar pa so ga pred kratkim odslovili, češ da ni povsem fizično narej.

O tem primeru se je razpisal tudi telavivski dnevnik Hadsot, saj je objavil daljšo reportažo, v kateri trdi, da je Rosenthal res služil vojaški rok cela tri leta, vendar pa da so ga iz zdravstvenih razlogov komaj vzeli v izraelsko vojsko.

Nekoliko sporna zmaga svetovnega prvaka Tysona Sodnik se je prenaglil

Jezni Carl Williams

ATLANTIC CITY — Tudi proti izizvalcu Carlu Williamsu je Mike Tyson potreboval manj kot en krog, da potrdi svojo absolutno premoč v težki kategoriji. Sodnik je že po 93" prekinil dvoboj, potem ko je Tyson višjega nasprotnika (193 cm) takoj napadel in ga podržal s enim samim natančnim levim krošjem. Williams je z mukom vstal, a sodnik mu ni dovolil, da bi nadaljeval neenak boj. Sklep sodnika je razjaril 12 tisoč gledalcev in Williams, za katerega je bil to tretji poraz v 25 dvobojih, je zahteval takojšnjo revanšo. Sodnik Newman je takole upravičil svojo odločitev: »Dvakrat sem ga vprašal, ali je vse v redu, a Williams mi ni odgovoril.« Premagani boksar pa je dal sledečo izjavo: »Ko me je sodnik nagovoril sem dvignil pesti. Stal sem vzravan in čakal na nadaljevanje dvoboja. Sam Tyson me je potolažil.

Nepremagljivi 23-letni prvak pa je izjavil, da se zdaj želi pomeriti z rojakom Holyfieldom.

V polfinalu Davisovega pokala Odločilni današnji dvoboji

MÜNCHEN, BASTAD — Vse kaže, da se bosta v finalu Davisovega pokala tudi letos pomerili reprezentanci ZRN in Švedske, vendar pa drugi dan polfinalnih dvobojev ni še ničesar razčistil, kvečjemu velja nasprotno.

Jugoslovana Prpić in Ivanišević sta v Bastadu povsem nepričakovano premagala eno najboljših dvojic na svetu Edberga in Jarryda. Končni izid je bil 4:6, 6:4, 6:4, 6:3. Danes se bo Prpić pomeril s Svenssonom, Ivanišević pa z Wilandrom. Težko je, da bi prišlo do presenečenja, vendar čudeži v športu niso redkost.

Še mnogo bolj razburljivo je v Münchnu, kjer je ZRN v drugem dnevu pred nabito polno dvorano navdušenih navijačev osvojila dve točki.

V nadaljevanju prekinjene petkove partije je Becker v petem nizu s 6:4 premagal Agassija, potem ko je ta že vodil s 3:1. Končni izid za Beckerja je tako 6:7, 6:7, 7:6, 6:3, 6:4. Dvoboj je bil res na zelo visoki ravni.

V igri dvojic sta Becker in Jelen zatem s 3:6, 7:6, 6:4, 7:6 odpravila specialista Segusa in Flacha, ki sta se med samim dvobojem večkrat hudovala nad odločitvami sodnikov, zato pa jih je zajela prekomerna živčnost.

Danes bo Agassi igral s Steebom, Becker pa z Gilbertom. ZRN je sedaj seveda favorit, saj je bila po mnenju

mnogih odločilna prav igra dvojic, v kateri so Američani štartali kot favoriti.

Italija rešena

AARHUS — Vse pa je že odločeno v Aarhusu, kjer je Italija igrala z Dansko za obstanek v svetovni skupini. Po drugem dnevu azzurri vodijo s 3:0 in zadnji dan bo torej le formalnost. V igri dvojic sta Nargiso in Camporese s 7:5, 7:6, 6:3 v dobrih dveh urah odpravila Mortensena in Flintsoeja. Mlada Italijana (19 in 21 let) nista imela ravno najlažje naloge, tudi zato, ker jim igranje v dvorani ne ustreza. Po dvoboju je Nargiso izrazil upanje, da bo Italija v prihodnji sezoni v prvem kolu zmagala in se tako v tem pokalu borila za bolj prestižno uvrstitev.

Na sliki: Boris Becker - tišina, sedaj sem pa jaz na vrstili

RADIO OPČINE

Jutri ob 18. uri bo na sporedu redni tedenski športni komentar. Nogomet: Triestina in Udinese na pripravah. Košarka: občni zbor Jadrana hladil poletno vročino v naših društvih. Kladljiv Starc k "južnim bratom" v B-1 ligo. Kolesarstvo: onstran meje samostojni štiriindvajseturni maraton za Simona Strnada. Rubrika: Seks in šport, pred mikrofonom Marko Ban.

Včeraj in danes zjutraj pred sedežem v Barkovljah

TPK Sirena pripravil dve tekmovanji

TPK Sirena je ta konec tedna pripravil kar dve prireditvi za najmlajše tekmovalce v razredu optimist. Včeraj je bilo v okviru regat XI. cone tekmovalce Primavela za otroke med 8. in 11. letom starosti, ki se doslej še niso udeležili državnih preizkušenj, danes pa bosta na vrsti dva plova v okviru področne regate Sirene.

Včerajšnja preizkušnja, na kateri je nastopilo 40 mladih jadralcev, se je začela z zamudo, dokler ni zapihal maestral. Start je bil tako ob 12. 10., konec pa ob 13.45. Zmagal je Ghetti iz Benetk, slovenski jadralci pa so se takole uvrstili: 3. Andrej Petaros; 8. Iztok Colja (oba Čupa); 34. Dario Košuta; 35. Ksenija Breclj (oba Sirena). Nastopili so še Nastja Milič, Catarina Macho in Danjel Leone (vsi Sirena).

Starta današnje prve regate bo ob 10. uri, drugi plov pa bo pol ure po zaključku prvega. Prijavljenih je 70 tekmovalcev do 15. leta starosti.

Z včerajšnje jadralne prireditve Primavela v Barkovljah

Davor Zupančič

Meje nemogočega

Kratek pregled svetovnega alpinizma

18.

Po Jugovi smrti so ostali "skalashi", se pravi člani kluba Skala, nadaljevali Jugovo delo. Med temi plezalcji so po svoji dejavnosti izstopali Joža Čop, Miha Potočnik, Stane Tominšek ter predstavnici nežnega spola Mira Marko Debelakova in Pavla Jesih. Slednji sta sodili že v sam vrh takratnega evropskega ženskega alpinizma in njun najlepši spomenik je severna stena Špika, kjer imata vsaka svojo smer, še danes ocenjeno s V+. Pavla Jesih je leta 1927 zmogla tudi zahodni triglavski steber, kjer se je smrtno ponesrečil Klement Jug, in ga njemu v spomin imenovala Jugov steber. Mira Marko Debelakova pa se je v navezi z Derža-

jem večkrat odpravila v Zahodne Julijce, kjer je preplezala vrsto zahtevnih smeri.

Kaj pa ostali predstavniki slovenske alpinistične elite? Joža Čop, Stane Tominšek in Miha Potočnik so imena, znana slehernemu Slovencu, ki se je kdaj v življenju ozrl na domače gore. Predvsem Čop, jeseniški kovinar, je zaradi svoje požrtvovalnosti in dobrosrčnosti zaslovel tudi v tujih alpinističnih krogih. Med številnimi vzponi "zlate naveze" naj omenimo gorenjsko in Skalaško smer v triglavski steni ter poznejši dramatični vzpon Joža Čopa in Pavle Jesih preko osrednjega stebra

v Steni, ki ga imenujemo po prvopristopniku Čopov steber. Ta podvig iz leta 1945, ki se je končal brez tragedije samo zaradi Čopovega izrednega poguma, je tudi prvi, ki spada v ožek okrog smeri šeste stopnje.

Kljub bogati dejavnosti slovenski alpinisti niso rešili vseh problemov, ki so jih nudile domače gore. Tako je leta 1934 sloviti avstrijski alpinist Paul Achenbrenner speljal čudovito in zelo zahtevno smer v severni steni Travnika.

Tržačan Emilio Comici je v navezi z Anno Eschner preplezal direktno smer na severnem razu Jalovca in vrsto zanimivih sten v Zahodnih Julijcih. Prehodil je tudi znamenito Polico bogov, ki se z neverjetno natančnostjo vije preko cele skupine Viša. Za ta podvig ga je že starejši Kugy uradno pohvalil. Medtem so tudi ostali nemško in italijansko govoreči plezalcji aktivno delovali v Julijskih Alpah. Med Nemci gre omeniti navezo Deye-Peters; isti Peters, o katerem smo že govorili v poglavju o Dolomiti in ki ga bomo še srečali med opisovanjem gorniške medvojne zgodovine v Zahodnih Alpah. Ta naveza je zmogla čudovito smer na severnem razu stolpa Gamsove matere (Torre delle Madri dei Camosci), ki jo danes poznamo kot raz Deye.

Tako je plezal Emilio Comici...

Med Tržičani so izstopali Vladimir Dougan, ki je raziskoval najbolj odročne predele skupin Montaža in Strme peči (Monte Cimone), Brunner, Desimon, Premuda, Kulterrer in Zuani. Severna stena Mangarta je dolgo izzivala najboljše alpiniste. Previsne, gladke stene so predstavljale maksi-

mum takratne zmogljivosti, zato je razumljivo, da so se v njih preizkušali vsi vrhunski plezalcji. Toda sreča se je nasmehnila Furlanu Celsu Gilbertiju, ki je leta 1931 s Castiglioniem in Granzottom speljal krasno smer prek Mangartove stene. Tudi bližnja Vevnica in Mali Koritniški Mangart označujeta pogum mladega in žal rano preminulega Videmčana.

V skopih obrisih smo posredovali medvojno planinsko zgodovino v Julijskih Alpah, toda ne moremo mimo te zgodovine, ne da bi še enkrat poudarili njen izredni pomen za slovenski narod. Alpinizem je bil v Jugovih časih, ko sta v vojni poraženi Nemčija in Avstrija še vedno silili na slovensko ozemlje, eden izmed sredstev za upor proti potujčevanju. Klement Jug je namreč takrat zapisal:

»Na naših tleh imamo Julijske Alpe z njihovimi znamenitimi stenami, in sramota je, da so vse že prej tujci preplazili. Mi se moremo dvigniti nadnje. Človek zmore veliko, če hoče. In moramo hoteti, če naj postanejo vse naše planine v vsakem oziru naše. Kdor izmed narodov se zadovolji z majhnim, izgine. Za velike pa ni veličine nikoli dovolj. Mi Jugoslovani smo po številu majhni, zato pa moramo po svojem bistvu postati veliki.«

- Varnostne naprave
- Avtomatične ključavnice za vhodna vrata
- Za varnost vašega doma v mestu in na dopustu

Vabimo vas na našo stalno razstavo v novem sedežu
Ul. sv. Frančiška 16 — Tel. 772211

V četrtek je bil v Nabrežini redni občni zbor Športnega združenja Jadran, na katerem je bilo kar precej novosti

Večji poudarek predvsem mlajšim košarkarjem

Občni zbor Športnega združenja Jadran, ki je bil v četrtek na sedežu SKD I. Gruden v Nabrežini, je bil (ali utegne biti) prelomnica ne samo v zgodovini te združene ekipe, temveč vsega našega košarkarskega gibanja. In to ne zaradi živahne razprave (ki je v resnici sploh ni bilo), obnove odbora itd. na samem četrtkovem shodu, temveč zaradi okoliščin, ki so se porajale po koncu letošnje Jadranske sezone in nas še spremljajo v teh poletnih mesecih.

Novosti je več: gotovo pa je največja ta, da bo Jadran s prihodnjo sezono drugoligaškega prvenstva nastopal prenovljen tako glede igalskega kadra (zastavonoša Jaranove ekipe Marko Ban in tudi Klavdij Starc ne bosta nosila več

plavega dresa) kot strukture same. Jadransko vodstvo je končno uvidelo, da mora enak in morda še večji poudarek dati mladinskemu gibanju naše košarke. Brez priliva mladih je seveda nemogoče upati, da bi naša košarka uspela ohraniti moštvo v prvenstvu B-2 lige.

Zato je bila, po našem mnenju, najzanimivejša točka Jadranskega občnega zbora prav ta, da se sestavi poseben odbor, ki bi skrbel za mladinsko košarko, kajti na dlani je, da bo ob stalnem padcu rojstev in zato vse bolj skromnega števila potencialnih košarkarjev obdržati sedanje pozicije na košarkarskem področju zares težko.

Zato pa je tudi povsem logično, da brez skupnih moči in napore vseh naših društev, ki gojijo košarko, ne bo mogoče obdržati koraka z deželnimi društvi v panogi, ki je čedalje bolj popularna, dinamična in vse bolj »profesionalna«. Na četrtkovem občnem zboru je bilo tudi jasno, kot je omenil predsednik Edi Kraus, da »eden brez drugega« ne moremo po tej težki poti. In s tem so tudi prisotna društva povsem soglasala.

Jadransov predsednik Edi Kraus je podal naslednje poročilo:

»Čeprav z zamudo polagamo tudi letos obračun košarkarske sezone. Preden pa preidemo na tekoče argumente, je dolžnost vseh, ki delamo za zamejski košarko, da se spomnimo našega dolgoletnega predsednika, predsednika sedanjega nadzornega odbora, predvsem pa prijatelja in vzornika, kateremu gre velikanska zasluga, da je ideja združevanja in ne samo na košarkarskem področju, obrodila tako kvalitetne in plodne rezultate. Doktorja Draga Gantarja fizično ni več med nami in njegova smrt nas je globoko prizadela. Vendar bi vseeno želel poudariti, da mora duh in ideja predvsem pa način dela, potrpljenje in diplomacija v vodenju meddruštvenih in osebnih odnosih doktorja Draga Gantarja, ostati za vedno prisotna in biti za vzgled vsem, ki delamo prostovoljno za dobrobit naše mladine in naše košarke.

Sport se vrtoglavo razvija in njegova propulzivnost v medijih javnega obveščanja sprošča ogromne vsote denarja za reklamo in pri vsem tem interes za reprezentativen rezultat, ki v bistvu poplavlja v večji ali manjši meri finančni napor podjetniku, je vzmet, ki nevdružno dviga stroške na najvišjem nivoju, posledice pa se občutijo, seveda proporcionalno v vseh ligah od promocijske in mladinske košarke.

Direktna posledica, zgoraj omenjenega trenda, je pritisk, ki ga imajo vsa naša društva za izdajanje izpisnice naših najbolj talentiranih igralcev in s tem prestop v klube A-1 in A-2 lige. Izkoristim današnji občni zbor, da opozorim predsednike

in odbornike, da se bodo pritiski stopnjevali. Zavedati se moramo, da prvotilgaški klubi mislijo po komercialni logiki. Čeprav izgleda ta problem marginalen, moram opozoriti, da ni tako, in odborniki, ko se srečujemo s temi prošnjami, moramo biti zelo oprezní, predvsem pa nas številke o stotinah milijonih ne smajo preslepiti. Naša članska ekipa v B-2 ligi nam dovoli, da talente lahko obdržimo, dokler se ne popolnoma razvijejo in šele potem jih lahko, če si to želijo, in po drugi ceni, damo v višje lige.

Padec rojstev, o katerem že dolga leta govorimo in napovedujemo posledice, postaja po predvidevanju realnost. Vsa društva se ubadajo s tem problemom in tako tudi naša košarka. Ti negativni trendi nas primorajo, da se še bolj poglobljeno in strokovno lotimo dela z mladimi. Naša akcija se mora v tem primeru deliti na dva dela: posebne iniciative za pridobitev čim več najmlajših in nadalje poskrbeti, da skozi celotno njihovo športno razvojno fazo imajo najboljše možnosti za treniranje, igranje in razvoj. Ob tem naj omenim, kajti mislim, da je vsem jasno, da je naš skupni interes, da se naša mladina razvija v našem slovenskem, domačem okolju.

Nekatera naša športna društva se pripravljajo, da bodo v bližnji bodočnosti gradila svoje pokrite dvorane. Načrti so

zastavljeni bolj ali manj ambiciozno, dejstvo pa je, da je to za zamejski šport izredno razveseljiva novica, ki pa nam nalaga dodatnih skrbi, da te dvorane ne bodo ostale prazne ali pa celo, da ne bodo, potem ko se bomo pošteno izmučili fizično in finančno, šle v upravo drugim. Mislim tu na področja, ki so nacionalno bolj ogrožena, to se pravi mesto, in po moji lastni oceni tudi nabrežinska občina. Naloga bodočega glavnega odbora Jadrana je, da se vključi v prizadevanja društev in pomaga, čeravno le s svojim imidžem, pri izgradnji objektov. V zvezi s tem smo s športnim društvom Kontovelom že imeli sestanek, da bi se dogovorili za bodoče skupne nastope.

Ne moremo, v letošnjem poročilu, mimo hudih provokacij, katerim smo priča na rajonskih svetih v Škedenju in pri Sv. Ivanu. Stvari so izredno zaskrbljujoče za vso našo manjšino, kajti koncept je jasen: izriniti Slovence za vsako ceno iz mestnega središča. Naša ekipa, ki privablja v tržaško športno palačo vsak drugi teden po 1.000, oz. 1.500 ljudi, je v tem, težkem boju lahko izredno pomembna in sigurno trn v peti tistim, ki v politiki, z raznimi prikritimi zavestnimi in slabomernimi interpretacijami pravil in zakonov nas potiskajo v kot. Naša naloga je, da se v tem smislu še bolj angažiramo in da skozi masoven šport, kot je košarka, potrjujemo našo prisotnost v središču

mesta. Zato mora biti tudi sedanja rešitev sedeža na Opčinah le začasna značaja: športno združenje Jadran je društvo, ki je bilo ustanovljeno v Trstu in tam ima in bo imelo svoj sedež.

Spoštovani odborniki, štiri zgoraj omenjene točke, finančni pritisk, padec rojstev, graditev novih objektov in politični moment nas silijo, da začnemo delati v našem športu z novimi prijemi. Po našem mnenju ideja združevanja, ki smo jo še pred nekaj leti imeli za revolucionarno, je že obrodila svoje sadove in počasi tudi zastarela. Stopamo hitro, vsaj v košarki, na vse večjo specializacijo treniranja in igranja. Ta specializacija, ki presega meje društev zaradi različnega dela, izmenjave mnenj in izkušenj, postaja vzmet, ki pomaga našim društvom, da se čim bolj združujejo in skupaj krojijo politiko naše košarke. Ob tem bi apeliral na vse vas in nas, ki smo si v vseh teh letih, nekateri več drugi manj, kresali mnenja in borili v verbalnih dialektih, ki so včasih presegli mejomejo dostojnega obnašanja, da na vse to čim prej pozabimo in da brez načelnih principov dosežemo čim več v prid naše košarke.

Iz zgoraj omenjenih dejstev je dosednji odbor, po raznih diskusijah in srečanjih, ki smo jih imeli z društvom, izdelal novo strukturo Jadrana, ki zaobjema celotno delovanje.

Jasno je, da so v tem konceptu nakazane le smernice te nove strukture. Naloga novega odbora je, da slednjo strukturo razvije in da pripravi pravilnik, katerega bi morala vsa društva, ki se s tem konceptom strinjajo, tudi podpisati. Na ves ta proces, ki vsekakor ni tako enostaven, moramo gledati dinamično in ne od tega pričakovati takojšnje spremembe ali rezultate. S to operacijo bomo le zastavili trend, ki mu moramo slediti v času, seveda če smo vsi skupaj o tem prepričani, da je ta pot pravilna.

Sezona 1988/89 je bila za Jadran pozitivna. Dosegli smo cilj, ki smo si ga zastavili ob začetku sezone. Globlja analiza pa kaže drugačno sliko. Zaskrbljujoče je dejstvo, da nam je publika, od dosega-

nju istih rezultatov, padla in tudi profil publike je srednjih let. Skozi vso sezono smo imeli skupno na domačih tekmah približno 15.000 ljudi. Na tekmah smo predvsem pogrešali višješolsko mladino. Analiza tega stanja je po našem mnenju neka naveličanost, da na igrišču ni novih obrazov, oz. mladih sil. Zato je nujno, da se v naslednji sezoni ekipa pomladi, čep-rav bodo verjetno ali pa tudi ne, uspehi skromnejši. Zaradi tega smo se zavestno odrekli naši zastavi Marku Banu in tudi Klavdiju Starcu, kajti prepričani smo, da bosta z njunim odhodom prosti dve izredno pomembni igalski mesti, kar pomeni, da se za mlade perspektivne igralce odpirajo velike možnosti igranja v B-2 ligi, predvsem pa njihovega osebnega napredovanja. Dovolite mi, da se ob tej priložnosti v imenu vseh zahvalim Marku za njegovo izredno požrtvovalnost in resen pristop do naše ekipe na in izven igrišča. Za v bodoče želimo Marku vso srečo v pričakovanju, da se bo ob koncu igalske kariere ponovno vključil v naše vrste, ki so vedno bolj potrebne izkušenih ljudi.

Kot mladinsko ekipo smo imeli letos v upravi kadetsko moštvo, ki je dosegla odličen rezultat, saj se je uvrstila v državni polfinalni del tekmovanja. Mislim, da je bil to najboljši dosednji rezultat ene mladinskih ekip, ki je igrala pod imenom Jadran-Farco.

Dovolite mi, da se na koncu tega poročila zahvalim vsem našim igralcem, trenerju Petru Brumnu, zdravnikom, maserju, trenerjem, svojim sodelavcem, TKB, podjetju Farco, tovarni športni obutev Kronos, Finjadranu, našim čudovitim navijačem, Primorskemu dnevniku, Radiu Opčine, Radiu TS A in vsem, ki so na kakrskoli način pomagali ali sledili naši združeni ekipi.

Glede novega odbora naj omenimo, da je Edi Kraus še naprej predsednik, podpredsednik za člansko ekipo je Stojan Kafol, za mladinski sektor Branko Lakovič, za ostale funkcije se bodo domenili na eni od prvih sej. (jan)

Klavdij Starc h Campobassu

Športno združenje Jadran nam je poslalo sledeče sporočilo:

Športno združenje Jadran sporoča, da bo Klavdij Starc (letnik 1961), dolgoletni član Jadranske peterke, igral v sezoni 1989/90 za ekipo Latte Delizia Iz Campobassa, ki nastopa v B-1 ligi in to na posodo za eno leto.

Klavdij Starc, ki je začel prve košarkarske korake pri ŠD Kontovel, je bil vseskozi gonilna sila in eden glavnih akterjev Jadranske ekipe, razen dveh sezon, ko je igral pri tržaškem Hurlinghamu.

ŠZ Jadran se zahvaljuje svojemu play-makerju za uspešno dolgoletno nastopanje in mu želi, da naj na najboljši način v B-1 ligi zastopa našo slovensko zamejsko košarkarsko šolo.

Orientacijski pohod KŠD Vipava s Peči »Zaklad rubijskega gradu«

Po nekajletnem premoru bo na Goriškem spet na sporedu planinsko orientacijski pohod. Prirejajo ga v okviru poletnih praznikov člani kulturnega in športnega društva Vipava s Peči.

To vrsto tekmovalnosti so pred nekaj leti prekinili po dolgotrajni tradiciji v Števerjanu, kjer so jih prirejali v okviru prvomajskih praznikov. Prekinitev je botrovala naveličanost zaradi izrabe terena in pokrajine, zaradi iztrošenosti tekmovalcev, ki so mnogokrat preizkusili nam dopolne variante orientacije in morda zaradi tega, ker je treba imeti veselje do trasiranja in priprave. Takih trasiranj pa ni ravno mnogo.

Pečani so ocenili, da jim bo zaradi menjave terena in zaradi omenjenega premora uspelo zbrati zadovoljivo število moštev, ki bodo pripomogla, da bo pohod poučen in zabaven. Pohoda se lahko udeležijo vsakdo, tudi otroci pod dvanajstim letom starosti, če imajo vodnika, ki obiskuje nižjo srednjo šolo oziroma višjo. Tokrat niso potrebni tehnični pripomočki, vendar ne škodi, če moštva vzamejo s sabo tudi kompas, kos vrvi, črtalo, uro, pljačo, težje čevlje ali odporne telovadne copate in dolge hlače. Obvezen je svinčnik. Ne bo ravno odločilno, vendar bo koristno, če kdo iz ekipe zna vsaj povprečno kotalkati. Naslov pohoda je »Zaklad rubijskega gradu«. (A. R.)

PRAVILNIK

1. Kulturno-športno društvo Vipava prireja planinsko orientacijski pohod v nedeljo, 30. julija, s štartom ob 9.30.

2. Udeležijo se ga lahko moštva sestavljena iz treh ali štirih tekmovalcev, tekmovalci ali mešana, kar ne predstavlja posebnih tekmovalnih razredov.

3. Tekmovalna razreda sta: a) moštva do 15. leta starosti in b) moštva, ki imajo enega ali več udeležencev ali udeleženk z 16. ali več leti starosti.

4. Vpisovanje pol ure pred prvim odhodom in stane 8.000 lir za vsako skupino.

5. Nagrade: vsakdo dobi spominsko kolajno, najboljše uvrščena moštva še uporabljive nagrade.

6. Ob zadostnem številu skupin (najmanj sedem) bo tekmovalje ob vsakem vremenu.

7. Prireditelj ne odgovarja za morebitne nezgode.

Turnir na Peči Jutri tretje kolo

V petek so na turnirju KŠD Vipava na Peči odigrali drugo kolo. V moškem nogometu je ekipa Vrha s prepričljivim 6:3 premagala Gabrje. Dekleta z Vrha so nato nadigrale vrstnice iz Sovodenj in zmagale s 6:1. V odbojki so Pečani odpravili Sovodenjce z 2:0 (15:10, 15:6).

Jutri bo na sporedu tretje kolo: ob 18.30 Peč - Gabrje (m. nog.), 19.30 Gabrje - Vrh (ž. nog.), 20.30 Vrh - Sovodenj (odb.). (mč)

Dar Hranilnice in posojilnice na Opčinah Koristna pridobitev za ŠD Zarja

Bazovski športni delavci so lahko res zadovoljni. Na njihovem lepem športnem igrišču so prav te dni namestili novo sodobno namakalno napravo, (dar Hranilnice in posojilnice na Opčinah), ki je posebno v poletnih mesecih še kako potrebna za vzdrževanje travne površine nogometnega igrišča.

Na sliki: ravnatelj openske banke Brajnik, podpredsednik Guštin in predsednik Športnega društva Zarja Žagar.

Neobičajna preizkušnja za ŠD Grmada Hobles

Danes se bodo rolkarji ŠD Grmada Hobles udeležili prve trofeje Capriani. Tekma bo v Caprianu (Val di Fiemme) in se razlikuje od drugih tekmovalj, ker bo na progi poleg rolkarja, tudi tekač. Grmada Hobles bo prisotna na tem tekmovalju z naslednjimi dvojicami: za kategorijo cicibanov bo nastopal rolkar Jan Umek in tekač Vasilij Pipan. V kategoriji mlajših začetnikov pa rolkar Andrej Legiša in tekač Andrej Mervic ter rolkar Dean Peric in tekač Erik Iori. (Ervin Iori)

obvestila

SPDG - REKREACIJA organizira 30. in 31. julija dvodnevni izlet v Triglavsko pogorje. Odhod s Travnika ob 5.00.

KD A. PAGLAVEC organizira od 29. julija do 5. avgusta tečaj za vožnjo s kajaki. Podatke za udeležbo dobite pri društvenih odbornikih in na sedežu ZŠŠDI v dopoldanskih urah.

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR sporoča, da se zaradi velikega povpraševanja na stadionu 1. maj (tel. 51377) do konca meseca nadaljuje vpisovanje na tečaj za začetnike in začetnice, ki bo od 4. do 12. septembra.

adricimpex
UVOZ-IZVOZ PREDSTAVNIŠTVA

D.D.

POOBlašČENI IZVOZNIK

IVECO FIAT LANCIA **PIRELLI** **COMETTO**

34132 Trst, Ul. Geppa 9, tel. 040/68802 - telex 460231 ADEXI - Fax (040) 68227
34170 GORICA, Korzo Verdi 51, tel. 0481/33576

CASA
del
CICLO
Capponi Marino

TRST — Ul. Valdirivo 21 - Tel. 68009

EKSKLUZIVNI PREDSTAVNIK

PINARELLO
MOTOBECANE

- dirkalna kolesa
- mountain bike za turizem in otroke
- oprema in oblačila
- Bianchi Atala**

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 3.500.- din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000.- din, trimesečno 85.000.- din, letno 320.000.- din, upokojenci mesečno 25.000.- din, trimesečno 65.000.- din, polletno 120.000.- din, letno 240.000.- din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 72.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglaš 760 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

23. julija 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Je Bloch postal vohun, ker ni napredoval v diplomatski karieri?

Ameriško diplomacijo pretresel nov primer špijonaže v korist SZ

WASHINGTON — Ameriško zunanje ministrstvo je pretresel vohunski škandal, ki ga je povzročil 54-letni diplomat Felix Bloch. S pomočjo FBI je sedaj stekla preiskava, ki bo ugotovila, ali je Bloch res vohunil v korist Sovjetske zveze in če so njegovi stiki s KGB nevarni za državno varnost.

Po mnenju ljudi, ki ga poznajo, je Bloch klasičen birokrat, razdražljiv človek, vendar miren, dolgočasen in melanholičen gentleman. Od leta 1987, ko je predčasno zapustil diplomatsko službo na Dunaju, je bil pri zunanjem ministrstvu odgovoren za stike z Evropsko skupnostjo v sklopu političnega-gospodarskega sodelovanja med Evropo in Kanadom. Njegovi najhujši grehi pa segajo malo dlje. Takoj po diplomu se je odločil za diplomatsko kariero in je delal na ameriških odposlanstvih na Dunaju, v Zahodnem Berlinu, Karakasu in Düsseldorfu. Za časa Reaganove vlade je bil v službi ambasadorjev Helene Von Damm in Ronalda Laudera. Prav ti dve službi naj bi ga privedli do odločitve, da se ameriški vlado maščuje, ker ga ni nikoli imenovala za odposlanca. Z Van Dammovo in Lauderjem je bil namreč Bloch v zelo slabih odnosih.

Ameriška televizijska mreža ABC je v petek predvajala dokumentarec, katerega »glavni igralec« je prav Felix Bloch. Pred dvema letoma ga s ameriški tajni agenti na Dunaju ujeli v kamero v trenutku, ko je agentu KGB izročil skrivnostno aktovko. Kakšni dokumenti so bili v njej ni znano, osebje zunanjega ministrstva pa sumi, da niso bili ravno nedolžni. Od časa hladne vojne med ZDA in SZ je Felix Bloch najvišja diplomatska osebnost, ki se je ukvarjala z vohunstvom.

Možakar je sedaj segregiran na svojem domu, agenti FBI mu sledijo na vsakem koraku, na telefon pa lahko odgovarja samo njegova žena. Neki sosed je novinarjem povedal, da Blochu sledi kar šest limuzin, v katerih sta po dva agenta, tudi ko pelje svojega psa na sprehod. Preiskovalci čakajo na najmanjšo napako, ki bi Blocha lahko dokončno pogubila. Razen dunajskega posnetka namreč ne razpolagajo z nobenimi drugimi dokazi, da je Bloch res vohunil za SZ. V svoji zadnji službi je imel prost dostop do dokumentov v zvezi s tehnološkim embargom ZDA na račun evropskega Vzhoda.

Na sliki (telefoto AP): Felix Bloch

PSI ne soglaša z odpovedjo Expoju Občina Benetke v krizi po aferi Pink Floydov

BENETKE — Nad beneško občinsko upravo so se pričeli zgrinjati črni oblaki že v soboto, 15. julija, opoldne. Takrat so bile priprave na koncert Pink Floydov še v teku, previdni lastniki beneških kavaran in trgovin pa so že razumeli, da jim bo težka predla, če bodo redno odprli svoje lokale. Tako se je pričela afera, v kateri so bili Pink Floydovi in množica poslušalcev le statisti, glavna antagonista pa sta bila beneško prebivalstvo in njegova politična zastopništvo na občinski ravni.

Koncert Pink Floydov je obelodanil vse težave beneške Občine, ki ni bila kos tako impozantni prireditvi, množica, ki jo je privabila na Trg. sv. Marka skupina glasbenikov, pa ni verjetno nič v primerjavi z množico, ki bi navalila na Benetke, ko bi odprli Expo 2000. Tako se je zgodilo, da je beneška občinska uprava zdrsnila na Pink Floydovih, padla pa na Expoju 2000.

Znotraj same uprave je prišlo do razkola in predvčeršnjim je beneška odbor proglasil krizno stanje. Razdor v občinski koaliciji (KPI, PSI, PSDI, PRI in zeleni) so sprožili socialisti, ki so se umaknili iz protesta do enostranske pobude župana Casellatija (PRI), ki je kmalu po koncertu

Pink Floydov napisal pismo, v katerem je obveščal vse interesente, da je propadla vsakršna povezava med Benetkami in bodočim sedežem Expo 2000. Njegova izjava je močno prizadela stranke koalicije, še posebno ogorčeni pa so bili socialisti, ki so vseskozi podpirali kandidaturu Benetk in dežele Veneto.

Dejstvo, da je občinska uprava padla, je večina političnih opazovalcev in občanov pozdravila z navdušenjem, češ da je bilo nujno čim prej rešiti vprašanje upraviteljev, ki niso kos svojim institucionalnim nalogam. To, da bodo Benetke in najbrž tudi Veneto izgubile Expo, pa je precej razburilo duhove. Ostro so reagirali podjetniki iz Veneta in občinska uprava iz Padove. Mnogi pa so opozorili Benečane, da je velika razlika v tem, če se na Laguni zbere na tisoče ljudi v enema samem večeru, ali če mesto postane za daljše obdobje sedež mednarodnega Expoja.

Za sedaj je realno le to, da so Benetke brez občinske uprave, v ponedeljek pa se bo sestel občinski svet, ki bo skušal rešiti krizo in uskladiti predvsem zahteve socialistov, ki se potegujejo za Expo, in ostalih političnih sil, ki bi rade »zaprle« Benetke.

Na dražbo vina s katerimi so se opajali Romanovi

LONDON — Pri družbi Sotheby's si veselo manejo roke, saj bodo v kratkem unovčili bogate provizije, ki jih bodo iztržili samemu Mihailu Gorbačovu. Sovjetski predsednik se je namreč odločil, da prodaja na dražbi vse steklenice, ki so polnile vinske klet carske dinastije. Gre menda za milijone steklenic, ki so jih hranili v naravnih jamah na Krimu, kjer je družina Romanov zbirala zlahke pijače od leta 1830 dalje.

Po dogovoru s sovjetskimi oblastmi bo londonski Sotheby's dal na dražbo najprej 13 tisoč steklenic, ki se lahko vse ponašajo s stoletno vsebino, saj gre za vino, ki so ga ustekleničili konec prejšnjega stoletja. Enologi in izvedenci so soglasno izjavili, da gre za izvrstna vina, ki so v krimskih kletih pridobila na okusu.

Krimske kleti so globoke 50 metrov in so do nedavnega hranile v vlažnih podzemskih prostorih neizmerno bogastvo, ki je srečno prebredlo vse težave prejšnjega in tega stoletja. Med drugo svetovno vojno so celo tako spretno mimetizirali vhod v kleti, da so jih nemški vojaki zaman iskali nekaj mesecev.

Kletne prostore so odprli po letu 1945, ko so se v Jalti, (le pet kilometrov proč od kraja, kjer so bili vhodi v kleti), sestajali Churchill, Roosevelt in Stalin. Vrhovno zasedanje je bila tudi zadnja uradna priložnost, ko so sovjetske oblasti dovolile, da so v kozarce cenjenih gostov nalili redkega in zlahkega vina. V zadnjih štiridesetih letih naj bi spraznili še kako steklenice le člani moskovske nomenklature, ki so si lastili pravico do sovjetske »dolce vite«.

Med steklenicami, ki bodo na prodaj v Londonu, jih bo tudi nekaj brez nalepk. Gre za steklenice, v katerih so hranili krajevno vino, na steklenici sami pa je bil z ognjem vtisnjen pečat z carskima orloma. Gre za prave redkosti, ki bodo imele izhodiščno ceno tisoč funtov šterlingov (približno 2 milijona 300 tisoč lir).

David Molyneux-Berry, ki je pri Sotheby's zadolžen za enološki »kotiček«, je rekel, da gre ljudem na smeh, ko pade beseda na sovjetsko vinsko produkcijo, v tem primeru pa bodo morali svoja stališča prilagoditi zgodovinskemu dejstvu, da so bila krimska vina v letih pred revolucijo prav tako okusna in kvalitetna kot francoski bordeauxji. Kvaliteta je znatno padla po oktobrski revoluciji, vendar kaže, da bodo v SZ kmalu ponovno investirali veliko denarja za izboljšanje vinskega pridelka. Prav »biseri« iz krimskih kleti naj bi pripomogli k sanaciji tega področja, saj je sovjetska vlada sklenila, da bi dobiček, ki ga bo imela pri prodaji vinskih redkosti, namenila modernizaciji sovjetskega vinogradništva. Pri tem pa bi najbrž morali novo produkcijo uskladiščiti v nove kleti in jih zapreti za sto in več let.

NITI EN SAM BREZPOSELN

Diplomiranci triletnih tečajev v šolah za poklicne bolničarje so danes vsi zaposleni. Njihovo delo je resno, kvalificirano, humano in dobro plačano. Za nove vpisane bodo bodoče možnosti še bolj široke z ozirom na veliko povpraševanje

po poklicnosti v bolniških oddelkih in službah, v centrih za specialistično zdravniško pomoč in v javnih ter zasebnih strukturah v Italiji in tujini.

Če si že dopolnil šestnajst let, če si opravil vsaj prvo dveletje višje srednje šole in želiš izkoristiti študijsko stipendijo, ki ti bo preko teoretičnega pouka in pripravniške prakse omogočila kot profesionalcu stopiti v svet dela, potem ne izgublaj časa: takoj se vpiši v eno izmed šol za poklicne bolničarje v Furlaniji-Juljski krajini.

Kje se lahko šolaš:

ČEDAD

Via Cavalieri di V. Veneto, 6
tel. (0432) 73.07.91

GORICA

«Suore della Provvidenza»
Via V. Veneto, 185
tel. (0481) 53.16.59

LATISANA

Via Sabbionera, 45
tel. (0431) 51.03.81

TRŽIČ

Via Galvani, 1
tel. (0481) 79.00.23

PALMANOVA

Piazza Grande, 11/a
tel. (0432) 92.12.76

PORDENON

«Don Luigi Maran»
Via Grado, 7
tel. (0434) 3.11.17

SAN DANIELE DEL FRIULI

Via Trento e Trieste
tel. (0432) 95.79.47

SAN VITO AL TAGLIAMENTO

Piazzale Linteris, 4
tel. (0434) 84.11

TOLMEČ

Via Morgagni, 18
tel. (0433) 21.36

TRST

«G. Ascoli»
Via Stuparich, 1
tel. (040) 7.76.24.42

VIDEM

Via Colugna, 50
tel. (0432) 49.96.92

Pripravilo
deželno ravnanstvo
za higieno in zdravstvo
Furlanije-Juljske krajine